

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva



Diplomová práce

Charakteristika neziskového sektoru v podmínkách České republiky a Kanady se zaměřením na úlohu a postavení Červeného kříže

Bc. Helena Daňková

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Helena Daňková

Veřejná správa a regionální rozvoj – k. s. Sez. Ústí – Tábor

Název práce

Charakteristika neziskového sektoru v podmínkách České republiky a Kanady se zaměřením na úlohu a postavení Červeného kříže

Název anglicky

Characteristics of the non-profit sector in the conditions of the Czech Republic and Canada with a focus on the role and position of the Red Cross

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě rozboru platné právní úpravy vyhodnotit charakteristiku neziskového sektoru v podmínkách České republiky a Kanady se zaměřením na postavení a úlohu Červeného kříže s důrazem na právní zakotvení, úlohu, postavení, financování a využití práce dobrovolníků. V závěru práce budou vyhodnoceny možnosti využití poznatků provedeného výzkumu v praxi s návrhem opatření ke zlepšení situace.

Metodika

Shromáždění a prostudování literatury pro zpracování zadané práce s využitím metody excerptce

- Roztřídění dle předem stanovených klíčových znaků a provedení obsahové analýzy právních textů jednotlivých částí
- Získání podkladů pro analytickou část práce – konzultace s odborníky, rozhovory, statistická data.
- Vyhodnocení získaných dat metodou syntézy pro zpracování aplikační části práce.
- Sumarizace výsledků, vlastní zjištění.
- Vyhodnocení, diskuze a závěr s využitím metody komparace teoretické a aplikační části práce.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Červený kříž, dárcovství, dobrovolnictví, financování neziskového sektoru, neziskový sektor, neziskový sektor v Kanadě, solidarita, veřejný sektor,

Doporučené zdroje informací

BEZOUŠKA, P. – PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník : nejdůležitější změny*. Olomouc: ANAG, 2013. ISBN 978-80-7263-819-2.

ČEPELKA, O.: Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie. Omega, 2003, ISBN 8090237649

. Donald J. Bourgeois, *The Law of Charitable and Not-for-Profit Organizations*, LexisNexis Canada, 2016, ISBN 978-0433-488-316

HALL MICHAEL H. a kol. *The Canadian Nonprofit and Voluntary Sector in Comparative Perspective*. Imagine Canada, 2005, str.21 ISBN 1-55401-103-5

REKTOŘÍK, J. a kolektiv. *Organizace neziskového sektoru : základy ekonomiky, teorie a řízení* Vyd.1. Praha : Ekopress, 2001, ISBN 978-80-86119-41-6

SALAMON, L.M., ANHEIER, H.K. *Nonprofit Institutions and the Systems of National Accounts*. Baltimore : Johns Hopkins Institute for Policy Studies

VÍT, P. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. Vyd.1. Praha : Grada Publishing, 2015, ISBN 978-80-247-5477-2

. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI (právní informační systém). Wolters Kluwer ČR

Předběžný termín obhajoby

2021/22 ZS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 15. 2. 2021

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 15. 2. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 30. 11. 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé diplomové práce, JUDr. Janě Borské, Ph.D. za odbornou pomoc, komplexní vedení mé diplomové práce a za empatický přístup. Dále bych ráda poděkovala respondentům rozhovorů Doc RNDr. Markovi Juklovi, PhD. a GeorGINě Steinsky. Poděkování patří i mým rodičům, Daně a Ivovi Daňkovým za celkovou podporu nejen při studiích.

Charakteristika neziskového sektoru v podmínkách České republiky a Kanady se zaměřením na úlohu a postavení Červeného kříže

Abstrakt

Tato diplomová práce je zaměřena na porovnání neziskového sektoru v podmínkách České republiky a Kanady s vybranými reprezentanty daného sektoru, a to Červeným křížem Českým a Kanadským. Pro pochopení problematiky je vysvětleno fungování neziskového sektoru v určitých oblastech jako např. legislativa, financování neziskového sektoru či dobrovolnictví v daných zemích. V analytické části je využita kvalitativní výzkumná metoda s využitím nástroje polostrukturovaných rozhovorů s ředitelem Českého červeného kříže a s bývalou generální ředitelkou Imagine Canada (kanadská národní nezisková organizace, která sdružuje a podporuje jiné kanadské neziskové organizace). Na základě dostupných informačních a statistických dat byla provedena komparace teoretické a analytické části práce, která vedla k vyhodnocení výzkumem získaných poznatků. Zkoumané oblasti daných dvou organizací se v některých částech od sebe významně odlišují. Vzhledem k historickým, kulturním, finančním ale i legislativním rozdílům zkoumaných neziskových sektorů se nedá jednoznačně označit, jaká organizace funguje lépe. Přesto Českému červenému kříži v závěru této diplomové práce byla autorkou doporučena větší profesionalizace organizace v případě větší finanční podpory Českého červeného kříže od státu.

Klíčová slova: neziskový sektor, Červený kříž, dárcovství, dobrovolnictví, financování neziskového sektoru, neziskový sektor v ČR, neziskový sektor v Kanadě, solidárnost, veřejný sektor

Characteristics of the non-profit sector in the conditions of the Czech Republic and Canada with a focus on the role and position of the Red Cross

This diploma thesis is focused on the comparison of the non-profit sector in the Czech Republic and Canada. The Czech Red Cross and Canadian Red Cross were compared as representative examples of the sector. The functioning of the non-profit sector in certain areas, such as legislation, financing, and volunteering in the given countries, is explained to provide general background understanding of the issue. The analytical part employs a qualitative research method utilizing a set of semi-structured interviews with the director of the Czech Red Cross and with the former CEO of Imagine Canada. Imagine Canada is a Canadian national charitable organization that provides support to other Canadian charities and non-profit organizations. A comparison of the theoretical and analytical parts of the effort was made based on the available information and statistical data. This led to the evaluation of the knowledge obtained by the research. The examined areas of the two organizations differ significantly from each other in several aspects. It is not possible to unequivocally indicate which organization works better due to the historical, cultural, financial, and legislative differences of the non-profit sectors examined. Nevertheless, at the conclusion of the thesis, the author recommends that the Czech Red Cross increase professionalization of its processes in the event of greater financial support from the state in the future.

Keywords: non-profit sector, Red Cross, donation, volunteering, financing of the non-profit sector, non-profit sector in the Czech Republic, non-profit sector in Canada, solidarity, public sector

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika.....	12
2.2.1 Metodika teoretické části.....	12
2.2.2 Metodika aplikační části	13
3 Teoretická východiska	16
3.1 Základní pojmy související s neziskovým sektorem.....	16
3.1.1 Neziskový sektor z ekonomického hlediska	16
3.1.1.1 Národní hospodářství dle způsobu financování.....	17
3.1.1.2 Národní hospodářství dle kritéria sektorů.....	18
3.2 Nevládní neziskové organizace obecně.....	20
3.2.1 Typické znaky NNO	20
3.2.2 Legislativní úprava NNO	22
3.3 Neziskový sektor v EU.....	22
3.4 Neziskový sektor v České republice	23
3.4.1 Vývoj neziskového sektoru z právního hlediska v České republice.....	23
3.4.2 Právní úprava NNO v České republice	24
3.4.2.1 Spolky	25
3.4.2.2 Nadace a nadační fondy	26
3.4.2.3 Obecně prospěšné společnosti	26
3.4.2.4 Ústavy	26
3.4.3 Financování neziskového sektoru v ČR.....	26
3.4.4 Zákon o dobrovolnictví.....	28
3.5 Neziskový sektor a dobrovolnictví v Kanadě.....	31
3.5.1 Vývoj neziskového sektoru a dobrovolnictví v Kanadě	32
3.5.2 Právní úprava neziskového sektoru v Kanadě	34
3.5.3 Financování neziskového sektoru v Kanadě.....	36
3.5.4 Dobrovolnictví v Kanadě	39
4 Aplikační část práce	41
4.1 Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce.....	41
4.2 Český červený kříž	43
4.2.1 Legislativa ČČK.....	44
4.2.2 Vznik a poslání ČČK	44
4.2.3 Organizační struktura a orgány ČČK.....	45

4.2.4	Činnost a projekty ČČK.....	47
4.2.5	Hospodaření ČČK.....	50
4.2.6	Fundraising ČČK.....	52
4.2.7	Dobrovolnictví v ČČK.....	55
4.2.8	Komunikace s veřejností ČČK.....	57
4.3	Kanadský červený kříž (KČK).....	57
4.3.1	Legislativa KČK.....	58
4.3.2	Vznik a poslání KČK.....	58
4.3.3	Organizační struktura a orgány KČK.....	60
4.3.4	Činnost a projekty KČK.....	62
4.3.5	Hospodaření KČK.....	65
4.3.6	Fundraising KČK.....	67
4.3.7	Dobrovolnictví v KČK.....	72
4.3.8	Komunikace s veřejností KČK.....	73
4.4	Rozhovory s vybranými respondenty.....	74
4.4.1	Rozhovor s respondentem č.1.....	74
4.4.2	Rozhovor s respondentem č.2.....	79
5	Zhodnocení výsledků	88
5.1	Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce	88
5.2	Legislativa ČČK a KČK.....	88
5.3	Vznik a poslání ČČK a KČK.....	89
5.4	Organizační struktura a orgány ČČK a KČK.....	90
5.5	Činnosti a projekty ČČK a KČK.....	90
5.6	Hospodaření ČČK a KČK 2011 – 2020.....	92
5.7	Fundraising ČČK a KČK 2013-2020.....	93
5.8	Dobrovolnictví ČČK a KČK 2011-2020.....	94
5.9	Komunikace s veřejností ČČK a KČK.....	94
6	Závěr.....	98
7	Seznam použitých zdrojů	101
7.1	Knižní zdroje.....	101
7.2	Zahraniční knižní zdroje	102
7.3	Internetové zdroje.....	102
7.3.1	Právní předpisy	102
7.3.2	České zdroje.....	103
7.3.3	Zahraniční zdroje	104
7.3.4	Ostatní.....	105
Příloha 1	: Závazky ČR a ČČK - XXXIII. Mezinárodní konference ČK&ČP	106
Příloha 2	: Přehled Oblastních spolků ČČK k 30.11.2021	107

Seznam obrázků

Obrázek 1 : Rozdělení národního hospodářství z hlediska financování	17
Obrázek 2 : Rozdělení národního hospodářství dle Pestoffa	19
Obrázek 3 : Organizační struktura ČČK	45
Obrázek 4 : Orgány ČČK.....	46
Obrázek 5 : Vývoj hospodářského výsledku ČČK 2009-2020	51
Obrázek 6 : Čerpání prostředků Fondu humanity ČČK 2012-2020	54
Obrázek 7 : Počet členů a dobrovolníků ČČK 2010-2020.....	55
Obrázek 8 : Organizační struktura KČK.....	61
Obrázek 9 : Vývoj hospodářského výsledku KČK 2011/2012-2020/2021.....	66
Obrázek 10 : Vývoj fundraisingu KČK 2013/2014-2020/2021	70
Obrázek 11 : Počet zaměstnanců a dobrovolníků KČK 2011/2012-2020/2021	72

Seznam tabulek

Tabulka 1 : Zdroje příjmů neziskového sektoru v ČR pro rok 2016	28
Tabulka 2 : Počet dobrovolníků v ČR.....	31
Tabulka 3 : Zdroje příjmů neziskového sektoru v Kanadě pro rok 2017	38
Tabulka 4 : Vývoj hospodářského výsledku ČČK 2009-2020	51
Tabulka 5 : Počet členů, dobrovolníků, registrovaných OS a registrovaných MS ČČK 2010-2020	56
Tabulka 6 : Vývoj hospodářského výsledku KČK 2011/2012-2020/2021	66
Tabulka 7 : Vývoj fundraisingu KČK 2013/2014-2020/2021	71
Tabulka 8 : Počet zaměstnanců a dobrovolníků KČK 2011/2012-2020/2021.....	73
Tabulka 9 : Vyhodnocení dílčích cílů	95

Seznam použitých zkratk

ČČK	Český červený kříž
KČK	Kanadský červený kříž
Mezinárodní hnutí ČK a ČP	Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce
Ženevské úmluvy	mezinárodní základní prameny válečného práva
EU	Evropská unie
NNO	nestátní (nevládní) nezisková organizace

1 Úvod

Problematika neziskového sektoru je tématem vyvíjejícím se celosvětově. Důvěra v neziskový sektor je ale v ČR velmi nízká a stát i veřejnost by si měli uvědomit její zásadní ekonomický i sociální přínos.

Náhled na neziskový sektor si každý stát vyvíjí samostatně a z velké části je to dáno kulturními zvyklostmi, ale především historickými milníky daného národa. V Československé republice slibně se rozvíjející neziskový sektor utřžil ránu s ohledem na absolutistický a totalitní režim a v podstatě veškeré dobrovolnické, spolkové a neziskové snahy byly několikrát přerušeny. V Kanadě se neziskový sektor formuje od konce 18.století až do dnešní doby bez přerušování světových válek či zásahu nástupu komunistického režimu.

K detailnějšímu porovnání neziskového sektoru a neziskových organizací byla autorkou vybrána celosvětově známá společnost Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce, které má působnost v 192 zemích, a i v České republice a v Kanadě. V obou dvou případech se jedná o významnou nestátní neziskovou organizaci dané země a tím se zajišťuje základní předpoklad pro možné srovnání. Český červený kříž a Kanadský červený kříž jsou právně nezávislé národní společnosti, které spojují společné zásady, cíle, předpisy a symboly. Dalším společným a významným prvkem je jejich činnost založena na dobrovolné práci. I přes mnoho společných rysů organizací, každý z vybraných států má specifický přístup k řešení problematiky neziskového sektoru daného státu.

Autorka využila svého pracovního pobytu v zahraničí, kde se seznámila s problematikou neziskového sektoru a měla možnost hodnotit postavení neziskového sektoru v Kanadě. Vzhledem k nepřerušovanému vývoji neziskového sektoru v Kanadě je předpoklad, že ze vzájemného porovnání vyjde lépe Kanadský červený kříž a Českému červenému kříži budou moci být poskytnuta doporučení na zlepšení chodu organizace.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je vyhodnotit charakteristiku neziskového sektoru v podmínkách České republiky a Kanady se zaměřením na úlohu a postavení Červeného kříže v daných zemích. Podrobně je rozebrán neziskový sektor z hlediska vývoje na daném území a dále v oblasti právních úprav, v oblasti financování a v oblasti dobrovolnictví v České republice a v Kanadě.

K naplnění hlavního cíle byly stanoveny tyto dílčí cíle:

- 1) Na základě zkoumání právní úpravy vyhodnotit legislativní rozdíly v právních formách obou organizací spolu s rozdíly v organizační struktuře a jejich orgány řízení na základě dostupných informací z jejich webových stránek.
- 2) Na základě provedeného výzkumu vyhodnotit problematiku hospodaření obou organizací v období 2011-2020, fundraising obou organizací v období 2013-2020 a dobrovolnictví na základě dostupných dat z výročních zpráv obou organizací a informací z jejich webových stránek.
- 3) Na základě provedené analýzy dostupných informací zhodnotit oblast vzniku a poslání, oblast činností a projektů a oblast komunikace s veřejností Českého červeného kříže a Kanadského červeného kříže

Na základě vyhodnocení provedeného výzkumu, v závěru práce budou navrženy případné možnosti využití poznatků získaných výzkumem, které by bylo možné aplikovat ke zlepšení situace v činnosti obou subjektů.

2.2 Metodika

2.2.1 Metodika teoretické části

Autorka v úvodní části na základě prostudování odborné literatury bude nejprve definovat základní pojmy související s neziskovým sektorem jako je neziskový sektor z ekonomického hlediska či nevládní (nestátní) neziskové organizace. Tyto pojmy jsou zásadní k následnému pochopení a zpracování problematiky neziskového sektoru.

Na základě shromáždění relevantních dat z různých internetových zdrojů (Statistický úřad České republiky, Statistický úřad Kanady, internetové stránky Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce, internetové stránky Českého červeného kříže, internetové stránky Kanadského Červeného kříže aj.) a prostudování odborné literatury pro zpracování zadané práce proběhne vyhodnocení získaných dat s využitím metody excerptce tzn. forma vypisování či pořizování výtahů z odborných zdrojů.

Podkapitoly teoretické části budou roztrženy dle předem stanovených klíčových znaků – nejprve zpracovány oblasti neziskového sektoru v České republice (právní úprava NNO, financování neziskového sektoru a zákon o dobrovolnictví) a dále zpracovány tytéž oblasti ale pro území Kanady. Ekonomické hledisko bude zkoumáno z pohledu zdrojů příjmů do neziskového sektoru a možností financování z neveřejných zdrojů u obou zemích.

V případě citací budou použity odkazy na zdroje v poznámkách pod čarou.

2.2.2 Metodika aplikační části

Aplikační část práce se bude zabývat výzkumem konkrétních oblastí neziskových organizací Českého červeného kříže a Kanadského červeného kříže, kde bude využito teoretických poznatků získaných v teoretické části práce. Výzkum bude proveden s využitím nástrojů kvalitativní metody výzkumu a následně vyhodnocení získaných poznatků bude provedeno s využitím nástrojů kvantitativní metody. Stručnou charakteristiku metod výzkumu shrnul Reichel následovně: *„Kvantitativní přístup předpokládá, že fenomény sociálního světa (různé jeho aspekty, objekty, procesy ad.), které činí předmětem zkoumání jsou svým způsobem měřitelné, či minimálně nějak tříditelné, uspořádatelné. Pak je analyzuje statistickými metodami se záměrem ověřit platnost představ o výskytu nějakých charakteristik zkoumaných fenoménů¹. Dále Reichel hodnotí kvalitativní metodu následovně: „Kvalitativní metoda představuje řadu rozdílných postupů, které se snaží najít porozumění zkoumanému sociálnímu problému. Pokoušejí se*

¹ REICHEL, Jiří, *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*, Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6 str. 40

určitý fenomén (prvek, aspekt, proces apod.) nahlížet v pro něj autentickém prostředí a vytvářet jeho obraz v co možná nejkompexnější podobě včetně podob jeho vztahů².

Pro účel této diplomové práce bude využito kvalitativní metody výzkumu s využitím nástroje řízeného polostrukturovaného rozhovoru. Polostrukturovaný rozhovor umožní autorce této práce měnit pořadí připravených otázek či otázky přidávat či doplňovat. Tématem rozhovoru s prvním respondentem, s profesionální zkušeností s neziskovým sektorem z České republiky i Kanady paní GeorGINOU Steinsky, bude zaměřen na získání poznatků z oblasti neziskového sektoru České republiky a Kanady, výhody a nevýhody v činnosti neziskového sektoru v této oblasti, specifika neziskového sektoru obou zemí atd. Druhý rozhovor bude probíhat s ředitelem Českého červeného kříže Doc. RNDr. Markem Juklem, PhD., který zodpoví otázky týkající se fungování organizace se zaměřením na vhodnost současné právní formy, vývoj nedílné součásti v činnosti této organizace, což je dobrovolnictví v organizaci apod. Otázky budou nejprve zaslány na emailové adresy respondentů a po domluvě s nimi se autorka dostaví na osobní schůzku v daný den a danou hodinu, a nebo budou rozhovory provedeny online formou pomocí programu Microsoft Teams či Zoom.

Pro naplnění dílčích cílů diplomové práce autorka využije statistická data dostupná z webových stránek Českého statistického úřadu nebo Kanadského statistického úřadu či data z výročních zpráv z období 2010-2020 Českého červeného kříže a Kanadského červeného kříže. K naplnění dílčího cíle „prozkoumání problematiky hospodaření obou organizací v období 2011-2020, fundraising obou organizací v období 2013-2020 a dobrovolnictví“ budou získaná data zahrnuta do přehledných tabulek a grafů. Pomocí rozboru sekundárních dat z webových stránek obou organizací, popřípadě jiných zahraničních webových stránek bude dosaženo dílčího cíle zjištění legislativních rozdílů v právních formách obou organizací. Stejná metoda se aplikuje i u zpracování dílčího cíle prozkoumání rozdílů v organizační struktuře a orgánech řízení u obou organizací. Analýza a zhodnocení vzniku a poslání organizací, jejich činnosti a programy či komunikace s veřejností bude prozkoumána pomocí rozboru dat z webových stránek daných organizací.

² REICHEL, Jiří, *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*, Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6 str. 40

V části zhodnocení výsledků bude provedena sumarizace získaných poznatků a jejich vyhodnocení v obou sledovaných organizacích.

Závěrečná vyhodnocení získaných dat budou provedena metodou syntézy s využitím metody komparace teoretické a aplikační části. Následně bude vyhodnocen výzkum, případně navržena opatření ke zlepšení činnosti neziskového sektoru u sledovaných subjektů.

3 Teoretická východiska

Teoretická východiska jsou zpracována na obecné vymezení neziskového sektoru z pohledu právního v České republice a v Kanadě. V rámci práce budou zpracována na základě odborných informací specifika neziskového sektoru českého a kanadského.

3.1 Základní pojmy související s neziskovým sektorem

Neziskový sektor a jeho stále narůstající vliv je nepopíratelnou součástí dnešního globálního světa. Tento sektor ovlivňuje ekonomické, politické i sociální prostředí ve všech vyspělých a demokratických státech.

Pokud trh či politika daného státu nejsou schopni zajistit poptávané statky či nedostatečně nabízí určité služby, neziskový sektor významně napomáhá tyto nedostatky doplnit nebo zcela odstranit. Ačkoliv některé neziskové organizace existují zejména na základě státních peněžních příspěvků, stát netratí, protože veškeré činnosti organizací by jinak musel zastat samotný stát za vynaložení větších peněžních prostředků³.

3.1.1 Neziskový sektor z ekonomického hlediska

Neziskový sektor z ekonomického hlediska je součástí každého národního hospodářství a spolu se ziskovým sektorem vytváří smíšenou ekonomiku státu. Existuje mnoho variant členění národního hospodářství, ale dle Tetřevové⁴ jsou nejčastěji používána následující kritéria:

- kritérium odvětví
- kritérium sektorů
- kritérium prostoru
- kritérium vlastnictví
- kritérium způsobu financování

Vzhledem k zadanému tématu práce se autorka dále zaměří na kritérium členění dle způsobu financování a dle kritéria sektorů.

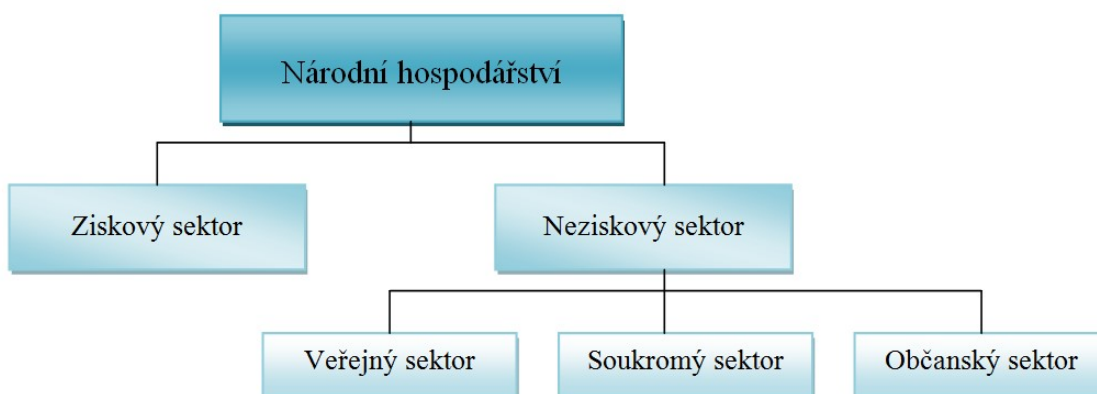
3 DOBROZEMSKÝ, V. a Stejskal, J. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Vyd.1. Praha : Wolters Kluwer , 2015, 52str. ISBN 978-80-7478-799-7

4 TETŘEVOVÁ, L. *Veřejná ekonomie*. Vyd.1. Praha : Professional Publishing, 2008, 26str. ISBN 978-80-86946-79-5

3.1.1.1 Národní hospodářství dle způsobu financování

Národní hospodářství státu je z hlediska financování rozděleno do dvou sektorů a to do tržního nebo-li **ziskového** sektoru a netržního nebo-li **neziskového** sektoru. Detailnější rozdělení neziskového sektoru je zobrazeno v obrázku 1. Jedná se o sektor veřejný, soukromý a občanský resp. sektor domácností⁵.

Obrázek 1 : Rozdělení národního hospodářství z hlediska financování



Zdroj: Rektorič,J. a kolektiv, Organizace neziskového sektoru : základy ekonomiky, teorie a řízení, 13-14s., upraveno autorkou

Tržní (ziskový) sektor se řídí základním pravidlem tržní ekonomiky, kde probíhá směna na základě vztahu mezi nabídkou a poptávkou za tržní cenu. Cíl tohoto sektoru je generace zisku.

U **neziskového** sektoru není cílem zisk nýbrž obecně prospěšný užitek většinou v podobě veřejné služby (např. sociální). Poskytování statků neziskových organizací je vyčísleno netržní cenou tzn. cena není taková jaká by byla v ziskovém sektoru a spotřebitel přispívá na náklady.

Veřejné finance jsou hlavním zdrojem pro **neziskový veřejný sektor**, který zabezpečuje státní správa na různých úrovních (stát, region, obce prostřednictvím tzv. organizačních

⁵ REKTORÍK,J. a kolektiv.*Organizace neziskového sektoru : základy ekonomiky, teorie a řízení* Vyd.1. Praha : Ekopress, 2001, 13-14str. ISBN 978-80-86119-41-6

složek státu a územních celků, příspěvkové organizace). Správa i kontrola této oblasti podléhá veřejným prvkům, tzn. veřejné správě, veřejné volbě a veřejné kontrole.

Hlavní rozdíl neziskového veřejného a neziskového soukromého sektoru bývá označován v druhu financování.

Sektor **neziskový soukromý** (tzv. sektor nevládních neziskových organizací či v zahraničí jako tzv. třetí sektor), který je financován hlavně ze soukromých zdrojů od fyzických i právnických osob, není nijak spravován či kontrolován veřejnou správou. Soukromý sektor se podílí na veřejné politice v rámci občanské společnosti, kdy právo občana na svobodu sdružování vychází ze základního práva občana demokratické společnosti.

Nepřímý vliv na kvalitu a efektivitu neziskových organizací má sektor **domácností / občanský** sektor. Domácnosti či občané vstupují na trh výrobních faktorů či trh produktů a tím dochází k ovlivnění toku financí potřebných i pro neziskový sektor.⁶

Přestože pojem „neziskový sektor“ je často a běžně používán, jednoznačná definice pojmu „neziskový sektor“ není přesně určená ani v ekonomické a ani v právní teorii. Jedná se o označení, které pochází z anglosaské terminologie *non profit organisation* nebo *non for profit organisation*. Neziskové organizace nemají zakázáno vytvářet svoji podnikatelskou a hospodářskou činností zisk, avšak zisk musí být dále použit na financování činnosti organizace v souladu s cílem organizace. Hlavním motivem tedy není generace zisku, ale dosažení užitku nabízeným statkem pro jedince i společnost jako takovou⁷.

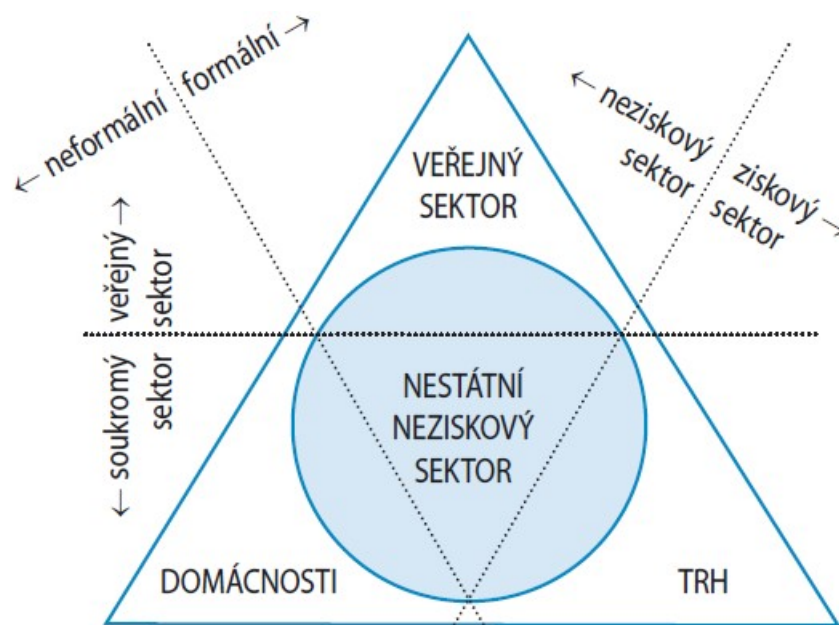
3.1.1.2 Národní hospodářství dle kritéria sektorů

Švédský autor Pestoff rozděluje národní hospodářství do tzv. welfare triangle - trojúhelníku blahobytu. Tento model je podobný, ale detailnější, oproti předchozímu modelu dělení národního hospodářství dle způsobu financování.

6 REKTORÍK, J. a kolektiv. *Organizace neziskového sektoru : základy ekonomiky, teorie a řízení* Vyd.1. Praha : Ekopress, 2001, 14-15str. ISBN 978-80-86119-41-6

7 DVORÁKOVÁ Z. a kolektiv. *Management lidských zdrojů*. Vyd.1. Praha : C.H. BECK, 2007, 450str. ISBN 978-80-7179-893-4

Obrázek 2 : Rozdělení národního hospodářství dle Pestoffa



Zdroj: Rektořík J. a kol., *Organizace neziskového sektoru : Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 16s.

Následující obrázek ztvárňuje národní hospodářství jako plochu trojúhelníku, která je rozdělena třemi přímkami. Tímto vzniká dělení sektorů na **neziskový** a **ziskový** podle kritéria provozních financí a rozvoje dané oblasti. Kritérium vlastnictví určuje, zda-li se jedná o sektor **soukromý** či **veřejný**. Sektor **formální** a **neformální** se rozlišuje dle míry formalizace.

Prostor uprostřed trojúhelníku znázorněný kružnicí je ztvárnění **nestátního neziskového** sektoru nebo-li soukromého neziskového sektoru či třetího sektoru. V místech, kde se již zmiňované sektory překrývají, Pestoff hovoří o tzv. **hraničních a smíšených organizacích**. Tyto organizace mají více společných znaků pro dva a více sektorů. Soukromá škola nebo soukromá nemocnice jsou typickými příklady pro smíšený druh organizace. Charakter dané organizace je privátní, ale z určité části může být organizace financována i z veřejných zdrojů financování. U hraničních organizací je typický daný účel podnikání např. hospodaření se státním majetkem, kde založení organizace vychází z institucí veřejného sektoru. Tato charakteristika napovídá, že dalším příkladem hraničních organizací mohou být charitativní spolky či zemědělská družstva⁸.

⁸ TETŘEVOVÁ, L. *Veřejná ekonomie*. Vyd.1. Praha : Professional Publishing, 2008, 34str. ISBN 978-80-86946-79-5

3.2 Nevládní neziskové organizace obecně

Jak vyplývá z ekonomického pohledu na neziskový sektor, jeho nejvýznamnější rozdělení je na dva následující segmenty: veřejný neziskový sektor a soukromý neziskový sektor (sektor nevládních neziskových organizací, dále jen „NNO“). Autorka dále detailněji rozebere obecné znaky NNO, jelikož mezinárodní organizace Červeného kříže, které se chce věnovat podrobněji v aplikační části, se mezi tento typ organizace řadí.

3.2.1 Typické znaky NNO

Mezi typické mezinárodní znaky NNO patří, dle strukturálně operativní definice autorů sociologů Salamona (USA) a Anheiera (SRN), následující⁹ :

- Institucionalizovanost / organizovanost (organized)

Každá nevládní nezisková instituce by se stále měla prokazovat určitými znaky formálního uskupení. Podle právní formy NNO, velikosti, potřeby strukturalizace či hierarchickému uspořádání podle druhu činnosti se rozlišuje míra organizovanosti NNO. Není neobvyklé, pokud některé vykazující znaky se shodují nebo jsou podobné se znaky institucí ze ziskového soukromého sektoru.

- Neziskovost (non-profit)

Neziskovost neznamená, že organizace nevytváří žádný zisk. Ekonomický prospěch NNO je vhodný, ale nesmí se obohacovat nikdo jiný (např. zakladatelé, fyzické či právnické osoby) než organizace sama. K naplňování účelu organizace se používá vygenerovaný finanční zisk tak, že se vrátí zpět do chodu instituce v souladu s posláním dané NNO. Z tohoto, na první pohled jasného bodu, mohou vyplývat ovšem určité nejasnosti. U českého právního předpisu (organizace založená za jiným účelem než za účelem podnikání) se jedná především o definici striktního nařízení, jak přerozdělit část zisku mezi členy organizace¹⁰.

- Soukromé vlastnictví (private)

Nakládání majetku NNO je pouze v kompetenci dané NNO a žádné vnější zásahy toto nakládání nemohou ovlivnit. Toto nakládání musí být v souladu s posláním organizace¹¹

9 SALAMON, L.M., ANHEIER, H.K..*Nonprofit Institutions and the Systems of National Accounts*. Baltimore : Johns Hopkins Institute for Policy Studies

10 HYÁNEK, Vladimír. *Revize teorií neziskového sektoru*. Vyd.1. Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2011, 64str., ISBN 978-80-904150-5-8

11 SALAMON, L.M., ANHEIER, H.K..*Nonprofit Institutions and the Systems of National Accounts*. Baltimore : Johns Hopkins Institute for Policy Studies

- Samosprávnost a nezávislost na státu (self-governing)

Již z označení „NNO“ vyplývá jistá nezávislost na státu, ale pouze v některých oblastech. Tyto organizace jsou řízené a zakládány soukromými právníckými osobami nikoliv státem. V případě financování však dochází k finanční podpoře těchto NNO ze státních finančních zdrojů. Některé organizace jsou existenčně závislé na finanční státní podpoře¹².

- Dobrovolnictví (voluntary)

Lze zaměstnávat zaměstnance na základě uzavření pracovního poměru či uzavření pracovních dohod dle zákoníku práce, ale NNO by měla vyvinout aktivitu k náboru zájemců o dobrovolnou činnost spojenou s danou neziskovou organizací. Právní forma organizace určuje do jaké míry by nábor a angažovanost dobrovolníků měl zasáhnout (dobrovolnictví je např. i forma daru). V určitých případech, např. u právní formy ústav, je nutné některé pracovní pozice obsadit odbornými zaměstnanci¹³.

- Veřejná nebo vzájemná prospěšnost

Dle tohoto znaku můžeme dělit NNO na veřejně a vzájemně prospěšné organizace. Zejména u veřejně prospěšných organizací (Public Benefit Organizations - PBO) by jejich existence neměla sloužit k naplňování soukromých potřeb jejich členů, nýbrž přesahovat k dosahování veřejného blaha a to produkcí veřejných a smíšených statků. Tímto jsou zajištěny potřeby dané společnosti např. oblast ekologie, zdravotnictví atd. Organizace vzájemně prospěšné (Mutual Benefit Organizations – MBO) jsou vytvářeny zejména k vzájemné podpoře různých skupin občanů, kterým se jedná o společný korektní zájem vůči ostatním občanům (případně právníckých osob)¹⁴.

- Solidárnost

Solidární znak někdy nebývá uváděn v klasickém vymezení. Různé druhy NNO bývají různými nositeli forem solidarity. Nejedná se jen o solidárnost k postiženým či jakkoliv

12 Tamtéž

13 SALAMON, L.M., ANHEIER, H.K.. *Nonprofit Institutions and the Systems of National Accounts*. Baltimore : Johns Hopkins Institute for Policy Studies

14 ŠKARABELOVÁ S. *Definice neziskového sektoru*. Brno : Centrum neziskového sektoru, c2005, 15str., ISBN 80-239-4057-0

diskriminovaným, ale zároveň o prosazení solidarity pro budoucí generace. Budoucí generace nemá možnost jakýmkoliv způsobem ovlivnit dění a rozhodování dnešního světa¹⁵.

Výše zmíněných 7 znaků jsou uvedeny v obecné rovině pro možnou mezinárodní komparaci. Ne všechny NNO splňují všechny dané znaky na 100%. V případě některých NNO se určité znaky pouze okrajově dotýkají.

3.2.2 Legislativní úprava NNO

Tato legislativní úprava NNO vychází z obecného základního vymezení právně-institucionálního pohledu. Jednotlivé státy si dle svých kritérií (ekonomické možnosti, historie, kulturní tradice) dále upravují toto základní taxativně právní rozdělení¹⁶ :

- Družstva
- Vzájemně prospěšné organizace
- Spolky

3.3 Neziskový sektor v EU

Členství České republiky v Evropské unii zavazuje k podpoře společných hodnot všech členských evropských států EU napříč všemi kategoriemi. Z tohoto důvodu je důležitý pohled EU i na neziskový sektor vzhledem k tématu diplomové práce.

S ohledem na velkou rozmanitost členských zemích EU nelze zcela sjednotit nebo zobecnit pohled EU na neziskový sektor. Některé země vymezují neziskovost právní formou (např. ČR), v jiných zemích může status neziskovosti udělit soud či finanční úřad při dodržení zásadních podmínek neziskovosti¹⁷.

Každý stát si samostatně upravuje právními normami svůj neziskový sektor. Existuje však právní předpis EU tzv. „Šestá směrnice EU“. Tato směrnice upravuje možnost neplacení daně z přidané hodnoty a tuto závaznou směrnici je třeba zabudovat do právních norem

15 SALAMON, L.M., ANHEIER, H.K. *Nonprofit Institutions and the Systems of National Accounts*. Baltimore : Johns Hopkins Institute for Policy Studies

16 DEFOURNY, J.: *Introduction: From third sector to social enterprise*. In: Borzaga, C., 2013, 23str. ISBN 0-415-33921—9.

17 ČEPELKA, O.: *Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie*. Omega, 2003, 22-23str. ISBN 8090237649

všech členských států. Stanovené podmínky obecné prospěšnosti pro odpuštění platby uznává finanční úřad státu¹⁸.

Integrační tendence EU se odráží i v sektoru neziskovém. Neziskové organizace se snaží mezi sebou spolupracovat, aby jejich pozice byla posílena i na mezinárodních trzích a zároveň efektivněji dosahovaly hlavních stanovených cílů. Zaměření neziskových evropských organizací bývá propojeno společně s programovými cíly EU. V nynější době se jedná zejména o podporu zaměstnanosti, vzdělávání a sociálního začleňování. Důraz je kladen i na dodržování a osvětu v oblasti lidských a občanských práv a svobod¹⁹.

3.4 Neziskový sektor v České republice

3.4.1 Vývoj neziskového sektoru z právního hlediska v České republice

Historické milníky Československé republiky (dále jen „ČSR“) zásadně ovlivnily i vývoj neziskového sektoru v České republice. Už v době „národního obrození“ v 19.století v české historii národa vznikaly vlastenecké a společenské spolky (např. Sokol, Hlávková nadace atd.) z nichž některé stále ještě existují. Říšský zákon uvedený v platnost v roce 1867 upravoval činnosti těchto charitativních a spolkových organizací. Velký rozvoj neziskového sektoru začal založením samotného československého státu po roce 1918. Toto období bývá označeno jako tzv. zlatý věk neziskového sektoru, kdy se rozrůstala aktivita spolkových a nadačních činností. Dobrovolná nezisková činnost organizací byla upravována na základě spolkového práva. V této době došlo k poměrně velkému škálování různých organizačních forem např. soukromé, obecní, náboženské, národnostní spolky či spolky s charakterem polooficiálním (např. Československý červený kříž, Zemská a okresní péče o mládež atd.). Tato zlatá éra byla narušena a úsekově zcela přerušena s ohledem na absolutistický a totalitní režim v ČSR. Po roce 1989 a „sametové revoluci“ se začala oživovat občanská společnost a s ní spojené občanské svobody a práva. Změna režimu a touha občanů se hromadně zapojit do občanských dobrovolnických aktivit dopomohly k utvoření nového zákona č.83/1990Sb. o sdružování občanů, který vešel v platnost v roce 1990. V této době se oživila prvorepubliková tradice neziskových

¹⁸ BAČUVČÍK, R.: *Marketing neziskových organizací*. VeRBuM, 2011, 58-59 str. ISBN 9788087500019

¹⁹ ČEPELKA, O.: *Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie*. Omega, 2003, 24str. ISBN 8090237649

organizací, ale zároveň začaly vznikat zcela nové neziskové organizace bez historické tradice²⁰.

Rozvoj neziskových organizací se začal zpomalovat kolem roku 2002, kdy politická scéna s neziskovým sektorem příliš nespolupracovala a orgány neziskového sektoru působily spíše nedůvěryhodně. Zavedení satelitních účtů pro organizace neziskového sektoru v roce 2007 znamenalo zvýšení důvěryhodnosti a zájem o neziskový sektor se začal pomalu opět zlepšovat²¹.

1.1.2014 začal být účinný zákon **89/2012 Sb., nový občanský zákoník** (dále „NOZ“). Jeho způsobené změny soukromého práva ovlivnily i neziskové organizace²². Neziskový sektor tak ale získal jasnější vymezení po velmi dlouhé době. S ohledem na tento zákon mohou některé neziskové organizace provádět ziskové aktivity apod. Detailnější rozbor dopadu NOZ na neziskový sektor v České republice rozebírá autorka v další podkapitole Právní úprava NNO v České republice.

3.4.2 Právní úprava NNO v České republice

V současné době se různými oblastmi NNO zabývají i různé právní české předpisy. Zákon **89/2012 Sb., NOZ** řeší dělení právnických osob a zároveň upravuje vznik, činnost a zánik těchto právnických osob. Vzhledem k řazení NNO jakožto právnických osob se NOZ stává hlavním obecným právním předpisem upravující obecnou rovinu NNO²³.

Dělení právnických osob dle NOZ :

- Korporace – právnická osoba založená společenstvím osob. Z neziskových organizací do této kategorie spadají a právně upravují spolky.
- Fundace – tato právnická osoba vzniká na základě vyčlenění majetku k určitému účelu. Z řad neziskových organizací do této kategorie patří nadace a nadační fondy.

20 REKTOŘÍK, J. a kolektiv. *Organizace neziskového sektoru : základy ekonomiky, teorie a řízení* Vyd.2 aktualizované. Praha : Ekopress, 2007, 33-34str. ISBN 978-80-86929-25-5

21 POSPÍŠIL M., PROUZOVÁ Z., ŠKARABELOVÁ S., ALMANI TŮMOVÁ, K. *Czech nonprofit sector twenty years after : current development and challenges*. Civil Szemle, 2012, No.3, 5-22str

22 VÍT, P. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. Vyd.1. Praha : Grada Publishing, 2015, 14str. ISBN 978-80-247-5477-2

23 Tamtéž

- Ústav – je právnická osoba jejíž účel a ustanovení provozování činnosti má užitečný charakter (společensky či hospodářsky) na základě využití svého majetku a osobního základu²⁴.

Poradním a koordinačním orgánem vlády České republiky pro záležitosti NNO je Rada vlády pro nestátní neziskové organizace (dále „Rada“). Rada se snaží vytvořit vhodné podmínky pro existenci i činnost NNO²⁵.

Právní formy NNO v ČR jsou vymezeny danou legislativou a institucionálním pohledem dle Rady následovně:

- Spolky a pobočné spolky
- Nadace a nadační fondy
- Církevní právnické osoby, resp. účelová zařízení církví
- Obecně prospěšné společnosti
- Ústavy
- Školské právnické osoby²⁶

3.4.2.1 Spolky

Občanským sdružením se po 1.1.2014 s ohledem na novou právní úpravu NOZ resp. § 3045 odst. 1 NOZ změnila právní úprava. Záměr byl všechna občanská sdružení transformovat do spolku. Touto změnou však nedošlo k žádnému narušení vnitřní struktury organizace, historie organizace ani k žádnému narušení vnějších vztahů či zrušení identifikačního čísla. Původní občanská sdružení byla povinna maximálně do třech let od nabytí účinnosti NOZ zapsat spolek do veřejného rejstříku²⁷.

24 NOVOTNÝ, IVIČOVÁ, NOVOTNÁ a ŠTÝSOVÁ. *Nový občanský zákoník – Principy a základní pojmy*. Vyd.1. Praha : Grada Publishing, 2014, 25str. ISBN 978-80-247-5163-4

25 Vláda České republiky. *Rada vlády pro nestátní neziskové organizace* [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/zakladni-informace-767/>

26 Vláda České republiky. *Rada vlády pro nestátní neziskové organizace* [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/statni_politika.pdf

27 VÍT,P.*Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. Vyd.1. Praha : Grada Publishing, 2015, 36str. ISBN 978-80-247-5477-2

3.4.2.2 Nadace a nadační fondy

V případě nadací a nadačních fondů došlo ke zrušení původního zákona č.227/1997sb., o nadacích a nadačních fondech a v NOZ se nachází nová právní úprava o nadacích a nadačních fondech v kategorii tzv.fundace. Změna legislativy nadačním fondům umožňuje širší škálu svých aktivit²⁸.

3.4.2.3 Obecně prospěšné společnosti

Od 1.ledna 2014 došlo ke zrušení zákona 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech (dále jen „OPS“), ale i přes zrušení tohoto zákona se společnosti tímto zákonem řídí. Nelze již založit novou obecnou prospěšnou společnost přičemž podle NOZ § 3050 existující OPS se mohou transformovat na ústav, nadaci nebo nadační fond²⁹.

3.4.2.4 Ústavy

NOZ dle § 402 NOZ zavedl novou právní formu ústav. Tato forma se hodí zejména pro poskytování veřejně prospěšných služeb. Nejedná se o členskou organizaci jakou je např.spolek, ale jde o právnickou osobu zaměřenou na provoz hospodářsky efektivní s využitím svých vlastních zdrojů majetkových, ale i lidských. Ústavy nemají členy, ale fungují na bázi zaměstnaneckého principu³⁰.

3.4.3 Financování neziskového sektoru v ČR

Neziskové organizace v ČR mají možnost být financovány z různých zdrojů příjmů. Dle Ministerstva financí ČR může být NNO podpořena státem následovně: *„Základním zákonem upravujícím financování nestátních neziskových organizací je [zákon č. 218/2000 Sb.](#), o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů. V souladu s § 7 tohoto zákona mohou být ze státního rozpočtu poskytnuty dotace nestátním neziskovým organizacím, jako jsou občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, účelová zařízení církví a náboženské společnosti, nadace a nadační fondy či další právnické osoby, jejichž*

28 Tamtéž

29 VÍT,P.*Praktický právní průvodce pro neziskové organizace.* Vyd.1. Praha : Grada Publishing, 2015, 41str. ISBN 978-80-247-5477-2

30 VÍT,P.*Praktický právní průvodce pro neziskové organizace.* Vyd.1. Praha : Grada Publishing, 2015, 44str. ISBN 978-80-247-5477-2

hlavním předmětem činnosti je poskytování zejména zdravotních, kulturních, vzdělávacích a sociálních služeb a dotace k poskytování sociálně právní ochrany dětí atd.“³¹

Škarabelová rozděluje zdroje financování neziskových organizací v ČR následovně :

- Veřejné financování (státní rozpočet ČR, jiné veřejné rozpočty, zahraniční zdroje, zdroje z EU).
- Finance z neveřejných zdrojů.
 - Nadace.
 - Firemní dárcovství.
 - Individuální dárcovství.
 - Příjmy z vlastní činnosti.
 - Členské příspěvky.
 - Část příjmů z loterií.
 - Daňová a poplatková zvýhodnění.³²

Detailnější rozbor financování neziskových organizací v ČR je naposledy rozpracován pro data z roku 2016. Olga Jeřábková z Rady vlády pro lidská práva doplnila tuto informaci: *„Objem prostředků z veřejných rozpočtů pro NNO sledovala Rada vlády pro NNO pouze do roku 2016. Od původní metody sběru a zpracování dat se upustilo, v současné době je jediným zdrojem dat o vynaložených finančních prostředcích formou dotací NNO Státní pokladna.*“³³

Autorka uvádí zjednodušenou přehlednou tabulku, která ilustruje zdroje financování neziskových organizací v roce 2016 v ČR.

31 Ministerstvo financí České republiky. *Neziskové organizace* [online]. [cit. 2020-10-14]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/podpora-z-narodnich-zdroju/neziskove-organizace>

32 ŠKARABELOVÁ, S. HYÁNEK, V., ŘEŽUCHOVÁ M. *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z vybraných veřejných rozpočtů*. Brno : 2005., str.7, ISBN 80-239-5262

33 Hlídací pes – žurnalistika ve veřejném zájmu. *Jen zlomek neziskových organizací čerpá veřejné peníze*. [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: <https://hlidacipes.org/jen-zlomek-ceskych-neziskovych-organizaci-cerpa-z-verejnych-penez-fotbalistum-jde-pres-pul-miliardy/>

Tabulka 1 : Zdroje příjmů neziskového sektoru v ČR pro rok 2016

Neziskový sektor	Zdroje příjmů neziskového sektoru v roce 2016 (v miliardách českých korun)									
	Příjem za tržní produkci	Příjem za netržní produkci	Úroky a dividendy	Transfery od ob. - členské příspěvky	Transfery od ob. - dary	Firemní dárcovství	Transfery ze zahraničí - dary, dotace EU	Transfery z veřejných zdrojů (dotace a půjčky)	Dobrovolná práce	Celkem
Všechny typy organizací	8,736	13,859	0,513	3,545	1,039	2,921	1,980	19,444	6,398	58,435
V procentech	15%	24%	1%	6%	2%	5%	3%	33%	11%	100%

Zdroj: vlastní zpracování, na základě dat získaných ze statistických údajů Statistického úřadu ČR.

Dostupné: <https://infogram.com/neziskove-organizace-1hmr6ggdddo6nl>

V roce 2016 příjem za tržní produkci činil 15% a za netržní produkci 24%. Z vládních a jiných zahraničních dotací bylo čerpáno cca 36%, přičemž 33% činily transfery z veřejných zdrojů. Neziskový sektor v České republice čerpá relativně velké procento příjmů z veřejných zdrojů oproti např. Kanadě. Autorce se nepodařilo dohledat aktuálnější data zdrojů příjmů do neziskového sektoru, což poukazuje na problematiku nedostatečné informovanosti o základních datech neziskového sektoru veřejnosti.

Nezisková organizace s veřejně prospěšným statutem (spolky, ústavy) je poplatníkem s tzv. úzkým základem daně. U těchto poplatníků nejsou předmětem daně zejména příjmy ze ztrátové činnosti a příjmy z dotací, příspěvků či jiných veřejných rozpočtů. Základ daně lze snížit až o 300 000 Kč do výše základu daně, maximálně však do výše daňového základu³⁴.

3.4.4 Zákon o dobrovolnictví

Dobrovolnictví, v dnešním slova smyslu, se začalo formovat v našich zemích od 30.let 19.století (charitativní a světské dobrovolnické činnosti). Po vzniku Československa došlo k založení mnoha vlasteneckých občanských asociací, nadací a spolků, které byly podpořeny poměrně širokou dobrovolnickou základnou. V této době obzvláště mládežnické organizace měly i silnou přímou podporu prezidenta T.G.Masaryka. 2.

³⁴ Asociace nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje, z.s., *Předmět daně v neziskovém sektoru se zaměřením na spolky a ústavy*. [cit. 2021-11-11]. Dostupné z <https://www.annojm.cz/predmet-dane-v-neziskovem-sektoru-se-zamerenim-na-spolky-ustavy-ops>

světová válka přerušila vzrůstající tendenci dobrovolných organizací a po válce již nedošlo k navázání předchozích tradic. S ohledem na změnu politického režimu došlo k zabavování majetku všech spolků, nadací apod. Státem nebyly převzaty jen hmotné statky, ale i kontrola nad činnostmi nezávislých organizací. V socialistické společnosti byla sice velmi podporována myšlenka kolektivní dobročinnosti, a však většinou národa byla tato činnost spíše chápána jako povinné práce zdarma. Typickou „dobrovolnickou činností“ pro naplnění veřejného zájmu byla např. „Akce Z“ (Zvelebování – tzv. „jarní úklid“ na sídlištích apod.), která byla vytvořena na popud vládního nařízení v roce 1959. Po Sametové revoluci v roce 1989 se v občanské společnosti opět probouzí zájem o dobrovolnictví. Dochází k obnově některých spolků a sdružení z 1. republiky (např. Sokol, Skaut) a začíná se po cca 40 letech opět rozvíjet nezávislý neziskový sektor³⁵.

Zákon o dobrovolnictví je v ČR legislativně definován zákonem č.198/2002 Sb. V roce 2014 proběhla novelizace tohoto zákona v souvislosti s právními úpravami NOZ. Ministerstvo vnitra má snahu od roku 2014 nahradit stávající zákon č.198/2002 Sb., o dobrovolnické službě, novým zákonem jasně vymezujícím dobrovolnictví v celé šíři³⁶. V úvodu věcného záměru zákona o dobrovolnictví stojí : *„Věcný záměr zákona o dobrovolnictví je předkládán v souladu s Plánem legislativních prací vlády na rok 2015. Cílem návrhu bylo vytvořit novou právní úpravu, která bude mít dopad na co nejširší oblast dobrovolnických činností, bude definovat právní postavení dobrovolníka a upraví vztahy při výkonu dobrovolnictví. V současné době je upravena pouze malá část dobrovolnictví v ČR, která spadá pod zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“*³⁷ Tyto snahy o přeměnu zákona o dobrovolnictví jsou ale prozatím marné.

Zákon č.198/2002 Sb. vymezuje základní pojmy a podmínky v dobrovolnictví následovně.

Dobrovolnická služba je:

„a) pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům,

35 KRÁTKÁ, K., PERNICOVÁ, H. *Historie a současnost dobrovolnictví v České republice*. Tišnov: Za sebevědomé Tišnovsko, o. s., 2010. [online]. [cit. 2020-10-12]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/1197701-Historie-a-soucasnost-dobrovolnictvi-v-ceske-republice.html>

36 Svět neziskovek. *Kam se poděl zákon o dobrovolnictví*. [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <https://svetneziskovek.cz/inovace/kam-se-podel-zakon-o-dobrovolnictvi>

37 Ministerstvo vnitra České republiky. *Věcný záměr zákona o dobrovolnictví*. [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vecny-zamer-zakona-o-dobrovolnictvi-pripominky.aspx>

příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím, jakož i pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase,

b) pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách, při ochraně a zlepšování životního prostředí, při péči o zachování kulturního dědictví, při pořádání kulturních nebo sbírkových charitativních akcí pro osoby uvedené v písmenu a), nebo

c) pomoc při uskutečňování rozvojových programů a v rámci operací, projektů a programů mezinárodních organizací a institucí, včetně mezinárodních nevládních organizací.“³⁸

Dobrovolnická služba se dělí dle doby výkonu na krátkodobou a dlouhodobou (více než 3 měsíce). Dobrovolníkem se může stát jakákoliv fyzická osoba starší 15 let (služba v rámci České republiky) či starší 18 let (služba v zahraničí), která se rozhodne pro výkon služby dobrovolně³⁹.

Pokud je organizace, pro kterou dobrovolník vykonává službu, akreditována u Ministerstva vnitra, dobrovolník má ze zákona nárok na poskytnutí kvalitní přípravy k odvedení řádné dobrovolnické činnosti či nárok na poskytnutí pracovních a ochranných pomůcek. Z dobrovolnické činnosti za jistých splněných podmínek vyplývají i různé typy výhod např. lze uplatnit proplacení zdravotního pojištění dobrovolníka státem či proplacení důchodového pojištění organizací. Osvobození od daně je možné v případě, pokud má dobrovolník plnění spojené s výkonem jeho dobrovolnické služby. Dobrovolník vykonává svou dobrovolnickou činnost mimo svůj pracovněprávní vztah a mimo pracovní dobu. Existuje nárok (dle zákoníků práce) na poskytnutí pracovního volna v nezbytně nutném rozsahu, pokud dobrovolnická činnost nelze provést mimo pracovní dobu. Členové Horské služby, vedoucí táborů pro děti a mládež, dobrovolníci při sčítání lidu, dobrovolní zdravotníci Červeného kříže při zajišťování zdravotního dozoru při společenských či

38 *ust. § 2 odst. 1 zák. č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění platných právních předpisů* [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198?text=Z%C3%A1kon+o+dobrovolnick%C3%A9+slu%C5%BEb%C4%9B>

39 *ust. § 2 odst. 2-3 a § 3 odst. 1-2 zák. č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění platných právních předpisů* [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198?text=Z%C3%A1kon+o+dobrovolnick%C3%A9+slu%C5%BEb%C4%9B>

sportovních akcích a dobrovolníci při organizování sportovních či kulturních akcích mají nárok na pracovní neplacené volno, pokud provádí úkon v obecném zájmu. Opět zde ale platí splnění jistých pravidel a povinností⁴⁰.

Jak ukazuje tabulka níže, počet dobrovolníků v českých neziskových organizacích má lehce vzrůstající tendence, které jsou ovšem v celkovém měřítku dobrovolnictví spíše zanedbatelné.

Tabulka 2 : Počet dobrovolníků v ČR

Rok	Počet dobrovolníků (FTE)
2011	25 968
2012	25 964
2013	25 307
2014	26 414
2015	26 102
2016	26 661

Zdroj: Český statistický úřad. Dostupné:

<https://socialnipolitika.eu/2019/03/aktivni-je-pouze-ctvrtina-registrovanih-neziskovych-organizaci/>

3.5 Neziskový sektor a dobrovolnictví v Kanadě

Typické znaky pro NNO podle strukturálně operativní definice, které autorka rozebírá v kapitole 3.2.1, se dají velmi dobře aplikovat i na neziskové organizace v Kanadě. V souladu s touto definicí je neziskový a dobrovolný sektor v Kanadě velmi široce koncipován a zabývá se oblastmi jako je zdravotnictví, vzdělávání, sociální péče a kultura. V Kanadě jsou nastaveny mechanismy neziskových organizací tak, aby se i jednotlivci mohli jednoduše spojit a společně řešit potřeby komunity, podílet se na politickém životě a usilovat o zájmy skupiny.

Popis tohoto sektoru je v této zemi označován mnoha termíny např. dobrovolný sektor, neziskový sektor, charitativní sektor, třetí sektor, občansko-společenský sektor či

40 Portál Pohoda. *Dobrovolnická činnost*. [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/mzdy-a-prace/dobrovolnicka-cinnost/>

komunitní organizace. Pro účely této diplomové práce autorka zvolila termíny neziskový sektor a dobrovolnictví.

3.5.1 Vývoj neziskového sektoru a dobrovolnictví v Kanadě

Vývoj neziskového a dobrovolného sektoru v Kanadě ovlivnily 2 zásadní věci. První z nich je dlouhá historie dobrovolné činnosti nenarušená žádným dělením země či světovou válkou. Dlouholetá silná tradice státní podpory zdravotnictví, vzdělávání a sociálních služeb je druhým důležitým bodem ve vývoji tohoto sektoru. S ohledem na tyto trendy se z Kanady stal moderní sociální stát, který do značné míry spoléhá na neziskové organizace (financované státem) poskytující služby společnosti, které by jinak musel zajistit stát⁴¹.

Od konce 18.století až do počátku 20.století byla Kanadská historie tvořena 3 dominantními záležitostmi. Jednalo se o velkou míru přistěhovalectví, expanzí na západ a touhou vytvořit nový národ na obrovské a řídké osídlené půdě. První velká vlna nefrancouzského přistěhovalectví se objevila během a po Americké revoluci (2.pol.18.století), kdy loajální kolonisté k Velké Británii uprchli na sever do území, které zbylo z britské Severní Ameriky. V 19.století do Kanady přichází mnoho imigrantů z Britských ostrovů (zejména z Irska a Skotska) a ze Spojených států. Začátkem 20.století probíhala další vlna velké imigrace z Evropských zemí např. z Německa, z Itálie, Skandinávských států, ale i např. z Ukrajiny. Období světových válek a meziobdobí mezi válkami zpomalilo nárůst imigrantů, ale v 50. a 60.letech opět číslo migrantů narostlo. Statisíce vysídlených lidí v důsledku války v Evropě se rozhodli začít nový život v Kanadě. Od roku 1971, kdy se Kanada stala první zemí na světě, která přijala multikulturalismus jako oficiální politiku, přišla většina přistěhovalců z Asie, Karibiku, Střední a Jižní Ameriky a Afriky⁴².

Každá skupina migrantů přispěla k vytvoření nového národa včetně svých neziskových a dobrovolných sektorů. V 19.století a začátkem 20.století se kostely staly centrem života většiny komunit v Kanadě. Katolická a protestantská církve poskytovala vzdělávací, zdravotní, sociální i rekreační služby především pro svoje farníky. V polovině 19.století naprostá většina etnických a zájmových skupin měla svou vlastní charitativní společnost nebo charitativní nadaci. Tato roztržetost pokračovala až do 20.století, ačkoliv určité

41 HALL MICHAEL H. a kol. *The Canadian Nonprofit and Voluntary Sector in Comparative Perspective*. Imagine Canada, 2005, str.21 ISBN 1-55401-103-5

42 KNOWLES V. *Forging Our Legacy : Canadian Citizenship and Immigration 1900 to1977*. Ottawa : Citizenship and Immigration Canada, 2000

snahy o společné a koordinované získávání finančních prostředků pro charitu se objevily již dříve⁴³.

Velká hospodářská krize v 30. letech 20. století přivedla mnohé na myšlenku, že stát by měl hrát větší úlohu při zajišťování dobrých životních podmínek občanů. Sílela podpora socialistických politických stran a v roce 1944 federální vláda položila základy kanadského sociálního státu. V tomto období stát zavedl pomoc v oblasti nezaměstnanosti (1940), rodinné přídavky (1944), starobní zabezpečení (1952) a systém zdravotní péče financovaný z veřejných prostředků (1966). V 60. a 70. letech začala federální vláda také poskytovat významné finanční prostředky na umění a pro „skupiny různých identit“ (např. menšinové jazykové skupiny, ženské skupiny, multikulturní organizace apod.). Výdaje na zdravotnictví, vzdělávání a sociální služby od 60. do 80. let rostly rychlým tempem na všech úrovních státní správy. A však přímé poskytování mnoha služeb zůstalo v rukou neziskových organizací. Existovaly neziskové nemocnice, které se staraly o nemocné nebo neziskové univerzity, které vzdělávaly mladé. Viktoriánský řád sester poskytoval služby domácí péče apod. V důsledku těchto skutečností se vztah mezi státem a neziskovým sektorem stále více prohluboval. Mnoho neziskových organizací se začalo spoléhat na financování vlády a vláda prostřednictvím různých politických programů začala ovlivňovat a regulovat neziskové organizace. Hospodářský růst začal zpomalovat a vládní příjmy začaly klesat a tím i finanční podpora pro neziskový sektor. Jelikož bylo politicky velmi obtížné snížit či zrušit nabízené služby neziskovým sektorem, tak se vláda nejprve přikláněla k různým kombinacím zvyšování daní a rozpočtových schodků. Tato řešení ale nebyla udržitelná a v 90. letech vláda začala omezovat nebo odstraňovat tyto programy a služby. Docházelo také k přenesení programů a služeb na místní (provinciální) úroveň. Tato omezení kanadského sociálního státu měla hluboké důsledky pro neziskový sektor. Úroveň financování mnoha organizací se snížila (v některých případech dramaticky) – zatímco potřeba a poptávka po službách se stále zvyšovala. Došlo ke změně formy financování neziskových organizací. Mnoho organizací získávalo granty, které jim umožňovaly fungovat v souladu s jejich vlastními zásadami. Tyto granty si však musely tzv. vysoutěžit (někdy i s organizacemi se ziskového sektoru), aby poskytované služby byly plněny podle přísných vládních pokynů.

43 MARTIN S. *An Essential Grace: Funding Canada's Health Care, Education, Welfare, Religion and Culture* (Toronto:McClelland and Stewart, 1985), str. 62. ISBN 978-0771058-035

V roce 1995 skupina národních neziskových organizací vytvořila skupinu The Voluntary Sector Roundtable, která měla za úkol posílit vztah mezi neziskovým sektorem a federální vládou. Úsilí této organizace vyvrcholilo v roce 2000, kdy se vytvořila iniciativa pro neziskový dobrovolný sektor The Voluntary Sector Initiative a zajistila již řadu významných úspěchů (např. vytvoření dohody, která řídí vztahy mezi federální vládou a neziskovými a dobrovolnými organizacemi, nezávazné kodexy osvědčených postupů pro financování a pro politický dialog, rozvoj různých výzkumných iniciativ s cílem zmapovat velikost a rozsah odvětví, jeho hospodářské poskytování a dobrovolnictví Kanadčanů apod.)⁴⁴.

V této době má Kanada jeden z největších a nejživějších neziskových sektorů na světě. Tento sektor zahrnuje organizace poskytující služby ve zdravotnictví, vzdělávání, ale i různé kulturní, náboženské a rekreační aktivity. Hlavním zdrojem pro tyto organizace není charita, ale státní granty. Financování kanadského neziskového sektoru rozebírá autorka v kapitole 3.4.3.

3.5.2 Právní úprava neziskového sektoru v Kanadě

Kanada je konfederace s deseti provinciemi a třemi teritoriálními územími a tato skutečnost napovídá o rozmanitosti právní legislativy v druhé největší zemi světa. Existuje potenciálně 14 různých jurisdikcí se zákony platnými pro neziskový sektor. Federální zákon je však nejvyšším zákonem země. Mezi klíčové federální předpisy řešící alespoň částečně problematiku neziskového sektoru patří:

- Zákon o dani z příjmu (The Income Tax Act)
- Zákon o kanadských korporacích (The Canada Corporations Act)
- Zákon o kanadských neziskových korporacích (The Canada Not-for-Profit Corporations Act)
- Zákon o registraci charitativních organizací, bezpečnostních informací (The Charities Registration, Security information Act)⁴⁵

44 HALL MICHAEL H. a kol. *The Canadian Nonprofit and Voluntary Sector in Comparative Perspective*. Imagine Canada, 2005, str.22-23 ISBN 1-55401-103-5

45 Council on Foundations. *Nonprofit Law in Canada*. [online]. [cit. 2020-10-13]. Dostupné z: <https://www.cof.org/content/nonprofit-law-canada>

Federální vláda iniciuje národní programy a politiku, ale každá provincie si dále rozhoduje sama, zda se na daném programu bude podílet. Provincie jsou z velké části samosprávné autonomní oblasti, které zodpovídají za většinu státních sociálních programů (zdravotnictví, vzdělávání, sociální dávky, občanská práva atd.).⁴⁶

Právní postavení neziskových a dobrovolných organizací v Kanadě komplikují tyto dva odlišné právní systémy :

- Systém zvykového práva na federální úrovni a ve většině provinciích.
- Systém občanského práva v provincii Quebec (Historicky dáno osídlením území Francouzů. Tato část Kanady je kulturně i jazykově převážně francouzská).

Obecně platí, že vznik, provoz a zánik neziskových a dobrovolných organizací se řídí platným provinčním právem dané provincie. Udělování „charitativního statusu“, který umožňuje dárci daňové úlevy a přístupy do financování nadace je řešeno na federální úrovni⁴⁷.

Neexistují zde žádné zákonné požadavky, ani podle federálního ani podle provinčního práva, které by upravovaly jakou právní formu musí nezisková organizace zvolit pro svůj vznik a další fungování. Podmínky vzniku a chodu organizace se mohou v jednotlivých provinciích lišit, ale jen zřídka kdy se jedná o podstatné odlišnosti. Nejběžnější právní formy neziskových organizací v Kanadě jsou:

- Formálně členské registrované organizace-zapsané podle federálního nebo provinčního práva.
- Neregistrované organizace nebo sdružení.
- Trusty, které jsou uznávány v provinciích zvykového práva (např. provincie Quebec)⁴⁸

46 Zeměpis 24. *Kanada*. [online]. [cit. 2020-10-13]. Dostupné z: <https://www.zemepis24.cz/staty/kanada>

47 HALL MICHAEL H. a kol. *The Canadian Nonprofit and Voluntary Sector in Comparative Perspective*. Imagine Canada, 2005, str.4 ISBN 1-55401-103-5

48 Council on Foundations. *Nonprofit Law in Canada*. [online]. [cit. 2020-10-13]. Dostupné z: <https://www.cof.org/content/nonprofit-law-canada>

Další významné dělení neziskových organizací v Kanadě, jak je již naznačeno výše, je následující (stejně jako ve Spojených státech či Spojeném království Velké Británie a Severního Irska s ohledem na stejnou právní úpravu):

- Charitativní organizace – musí být formálně registrovány u Canada Revenue Agency (Kanadský finanční úřad) za splnění následujících podmínek: jeden z hlavních cílů činnosti organizace je zmírnění chudoby, rozvoj vzdělávání, rozvoj v oblasti náboženství nebo rozvoj jakékoliv jiné činnosti charitativní povahy prospěšné pro společnost včetně zdraví.
- Necharitativní organizace – tato kategorie v sobě zahrnuje velké množství organizací, které jsou oficiálně součástí kanadského neziskového sektoru, nicméně nejsou způsobilé pro charitativní status a zvláštní daňové výhody, které tento status přináší. Příkladem mohou být různé profesní organizace, rekreační asociace, společenské kluby apod⁴⁹.

Provincie mají legální pravomoc nad charitativními organizacemi, ale většina provincií spoléhá především na zvykové právo pravomoci nejvyššího státního zástupce jednat, pokud by došlo k porušení pravidel financování organizace. Nicméně, provincie Ontario a Alberta přijaly právní předpisy spojené s charitativními organizacemi. Jedná se o:

- Zákon o účetnictví charitativních organizací (Ontario); The Charities Accounting Act
- Zákon o pozemcích náboženských organizací (Ontario); The Religious Organizations' Lands Act

Zákon o dobročinném fondu (Alberta); The Charitable Fund-Raising Act⁵⁰

3.5.3 Financování neziskového sektoru v Kanadě

Kanadský neziskový sektor se stále více rozrůstá do souboru organizací, které mohou být popsány jako neziskové organizace a jako dobrovolné organizace.

49 HALL MICHAEL H. a kol. *The Canadian Nonprofit and Voluntary Sector in Comparative Perspective*. Imagine Canada, 2005, str.5 ISBN 1-55401-103-5

50 Council on Foundations. *Nonprofit Law in Canada*. [online]. [cit. 2020-10-13]. Dostupné z: <https://www.cof.org/content/nonprofit-law-canada>

Na jedné straně je menší množství poměrně velkých organizací, které mají placené zaměstnance a mnohé jsou financovány vládou za poskytování služeb v oblasti zdravotnictví, školství a sociálních služeb. Většina z nich jsou registrované charitativní organizace a v důsledku toho mohou nalákat velké soukromé dary, na které mají jejich dárci daňové úlevy. Tyto organizace jsou schopny řídit dobrovolníky a řešit větší kapacitu náborů apod.

Na druhé straně existuje mnohem větší skupina malých dobrovolnických organizací, které jsou závislé na příjmech z nevládních zdrojů a soukromých darů. Většina těchto organizací působí v oblastech jako jsou sportovní a rekreační činnosti, umění a kultura, životní prostředí apod⁵¹.

Mezi 6 hlavních zdrojů financování neziskového sektoru v Kanadě patří :

- Individuální dary
 - Typy individuálních dárců
 - Hlavní dárci
 - Pravidelní dárci
 - Poplatek za službu
 - „Absolventi“ (obzvláště v oblastech jako jsou nemocnice nebo univerzity)
 - Dobrovolníci (snižují náklady)
 - Dědictví (naplánování daru)
 - Online fundraising
 - Webové stránky
 - Crowdfunding
 - Dárcovská výzva – peer to peer fundraising
 - E-mail marketing
 - Měsíční příspěvky
 - Offline fundraising
 - Direct mail
 - Eventy

51 HALL MICHAEL H. a kol. *The Canadian Nonprofit and Voluntary Sector in Comparative Perspective*. Imagine Canada, 2005, str.27 ISBN 1-55401-103-5

- Telefonní nabídky
- Textové zprávy
- Granty
- Firemní sponzorství
- Členské poplatky
- Prodej zboží a služeb
- Výnosy z investic
- Dary v naturáliích⁵²

Pro ilustraci autorka uvádí tabulku hlavních zdrojů příjmů v neziskovém sektoru v Kanadě v roce 2017.

Tabulka 3 : Zdroje příjmů neziskového sektoru v Kanadě pro rok 2017

Neziskový sektor	Zdroje příjmů neziskového sektoru v roce 2017 (v milionech kanadských dolarů)						
	Prodej	Výnosy z investic	Členské příspěvky	Dary	Firemní sponzorství	Vládní granty	Celkem
"Komunitní" nezisk.sektor	18 110	2 766	9 201	11 577	3 456	20 090	65 200
V procentech KNS	28%	4%	14%	18%	5%	31%	100%
Nezisk. podnikatelské inst.	24 868	1 107	13 658	149	0	587	40 369
V procentech ONS	62%	3%	34%	0%	0%	1%	100%
Vládní nezisk. Organizace	34 709	1 319	0	4 215	3 971	119 013	163 227
V procentech VO	21%	1%	0%	3%	2%	73%	100%
Celkem neziskový sektor	77 688	5 192	22 859	15 941	7 427	139 690	268 796
V procentech	29%	2%	9%	6%	3%	52%	100%

Zdroj: vlastní zpracování, na základě dat získaných ze statistických údajů Statistického úřadu Kanady. Dostupné: <https://www150.statcan.gc.ca/n1/daily-quotidien/190305/cg-a003-eng.htm>

Zdroje příjmů kanadského neziskového sektoru se zásadně lišily podle typu tzn. „komunitní“ neziskový sektor (především organizace působící v sociálních službách, advokátních službách či ve sportovních klubech apod.), neziskové podnikatelské instituce (obchodní komory, sdružení bytových domů apod.) a vládní neziskové organizace (především nemocnice, vysoké školy a univerzity apod). V komunitním neziskovém sektoru skoro 1/3 příjmů pocházela z vládních grantů a další necelá 1/3 z prodeje. Silnou

⁵² Donorbox Nonprofit Blog. *Top funding sources for Nonprofits and Charities (2020)*. [online]. [cit. 2020-10-14]. Dostupné z: <https://donorbox.org/nonprofit-blog/nonprofit-funding-sources/>

položkou v tomto sektoru jsou i dary s 18% z příjmů. Členské příspěvky tvoří 14% příjmu v tomto sektoru. Zbytek tvoří výnosy z investic a firemní sponzorství. V neziskovém podnikatelském sektoru je situace odlišná, a to zejména v položce prodej, kde vykazoval tento sektor většinový příjem 62%. Skoro 34% příjmu je tvořeno členskými poplatky. Jak už vyplývá z názvu oblasti sektoru - vládní neziskový, naprostá většina příjmu (73%) pochází z vládních dotací a grantů (především od provinčních vlád). Prodejem se prokázal příjem ve výši 21%. Zbytek složek tvoří méně než 3% v této oblasti.

Z celkového pohledu kanadského neziskového sektoru roku 2017 vyplývá, že největší částka příjmů do neziskového sektoru plyne od vládních institucí (52%) a druhou nejdůležitější položkou je prodej služeb a produktů samotných organizací 29%.

3.5.4 Dobrovolnictví v Kanadě

Vývoj dobrovolnictví je částečně popsán i v kapitole 3.4.1 Vývoj neziskového sektoru a dobrovolnictví v Kanadě. Vzhledem k historickým událostem je zřejmé, že přístup k dobrovolnictví je v Kanadě zcela odlišný než v České republice. Kanadská společnost vnímá dobrovolnictví jako velmi přirozenou součást svého života, která je v populaci hluboce zakořeněna. Kanadské školství již odmala vede děti ke spolupráci s neziskovými organizacemi a některé střední školy vyžadují od studentů povinnou praxi v dobrovolnictví, aby student mohl být připuštěn k maturitě⁵³.

V roce 2018 se více než 12,7 milionu Kanadčanů zapojilo do formálního dobrovolnictví. 1,6 miliardy hodin jejich času bylo věnováno charitativním organizacím, neziskovým organizacím a komunitním organizacím-což odpovídá téměř 858 000 celoročním pracovním místům na plný úvazek. Přes 22,7 milionu lidí nebo téměř tři čtvrtiny Kanadčanů ve věku 15 let a starších (73 %) se ve stejném roce věnovalo neformálnímu dobrovolnictví (přímá pomoc lidem mimo domácnost nebo zlepšení komunity ne jménem skupiny či organizace). Jedná se přibližně o 3,4 miliardy hodin, což odpovídá více než 1,7 milionu pracovních míst na plný úvazek po celý rok⁵⁴.

53 Pro Business. *Nejlepší nadace a fondy. Klíč k dobročinnosti*. [online]. [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: https://www.donorsforum.cz/downloads/1511517227_0_nadace-a-fondy-2017-pdf.pdf

54 Statistics Canada. *Study : Volunteering in Canada*. [online]. [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: <https://www150.statcan.gc.ca/n1/daily-quotidien/200626/dq200626c-eng.htm>

Regulační rámec pro kanadské neziskové organizace a dobrovolnictví je velmi složitý. Jak již bylo rozebráno v kapitole 3.4.2 Právní úprava neziskového sektoru, Kanada se řídí federálními a provinčními zákony. Federální zákon o dobrovolnictví v Kanadě není a je na každé provincii řídit si tuto oblast sama (např. v provincii Britská Kolumbie se jedná o Společenský zákon-Society Act, v provincii Nové Skotsko jde o Zákon o ochraně dobrovolníků-Volunteer Protection Act, v provincii Ontario žádnou legislativu upravující dobrovolnictví nemají apod.)

Organizace, které zapojují dobrovolníky, mají specifické právní a morální povinnosti vůči své komunitě, klientům, zaměstnancům a dobrovolníkům. Dobrovolnické prověřování (tzv. volunteer screening) je jedním z příkladů povinnosti, které se vztahuje na všechny dobrovolnické subjekty zapojené do organizace, bez ohledu na jejich zaměstnanecký status. Hlavním cílem dobrovolnických screeningových politik je lépe sladit lidi a organizace⁵⁵.

Důležitým dokumentem pro dobrovolnictví v Kanadě je Kanadský kodex pro zapojení dobrovolníků (Canadian Code for Volunteer Involvement, dále jen CCVI). Tento kodex je vytvořený pro podporu organizací všech velikostí, které zapojují do své činnosti dobrovolníky. CCVI je psaným průvodcem pro zapojení dobrovolníků na všech úrovních organizace tzn. dobrovolníci pracující ve vedení organizace, v přímých službách (např. prodej apod.). CCVI má pouze doporučující charakter⁵⁶.

55 Public Safety Canada. *The Screening Handbook*. [online]. [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: https://volunteer.ca/vdemo/IssuesAndPublicPolicy_DOCS/2012-screening-handbook.pdf

56 Volunteer Canada. *Canadian Code for Volunteer Involvement*. [online]. [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: <https://volunteer.ca/index.php?MenuItemID=346>

4 Aplikační část práce

Předchozí teoretická část diplomové práce zahrnuje řadu mnoho poznatků, které jsou dále aplikovány v této části práce. K výběru k analyzování 2 národních společností mezinárodního hnutí Červený kříž došlo na základě následujících kritérií – neziskovost, poslání, působnost založená na dobrovolné činnosti a dále působnost organizací na kulturně a geograficky známém prostředí. Aplikační část ovšem zahajuje kapitola o mezinárodním hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce, které Český Červený kříž i Kanadský Červený kříž organizuje, i přes právní nezávislost těchto národních společností.

4.1 Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce

Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce (Mezinárodní hnutí ČK a ČP) je známé také jako Mezinárodní červený kříž, jehož sídlem je Ženava. Toto hnutí se řadí k nejrozsáhlejší humanitární síti na světě a je tvořeno 3 složkami:

- **Národní společnosti** (192 společností/zemí po celém světě zastupující základní principy Mezinárodního hnutí ČK a ČP).
- **Mezinárodní výbor Červeného kříže** (složen z 25 členů se švýcarským občanstvím a cca 1000 zaměstnanců). Jedná se o instituci jejíž náplní jsou především humanitární otázky v období mezinárodních konfliktů, občanských válek, vnitřních nepokojích. Koordinuje činnost národních společností v těchto oblastech. ČČK byl uznán Mezinárodním výborem 26.8.1993. Kanadský červený kříž byl uznán v roce 1927 Mezinárodním výborem Červeného kříže jako nezávislá společnost Červeného kříže po změnách v koloniálních vztazích Kanady s Velkou Británií.
- **Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce** (oficiální zástupce všech svých členských národních společností). Věnuje se především spolupráci národních společností a připravenosti národních společností v oblasti katastrof (přírodní i technologické), sociálních programů (uprchlíci) či zdravotních programů (epidemie apod.). ČČK se stal členem 25.10.1993.

Ženevské úmluvy a Statut Mezinárodního hnutí ČK určují postavení a úkoly z toho vyplývající pro tuto mezinárodní asociaci.

Nejvyšší orgán Mezinárodního Červeného kříže jsou **Mezinárodní konference ČK a ČP** zasedající každé 4 roky v Ženevě. Účastníky těchto konferencí bývají vlády států (smluvní strany Ženevských úmluv), národní společnosti ČK a ČP, Mezinárodní výbor ČK a Mezinárodní federace ČK a ČP. Doposud poslední 33.konference se konala v roce 2019. Delegace České republiky se skládala ze 2 částí, a to z delegace ČČK (vedoucí delegace – prezident ČČK – Doc. RNDr. Marek Jukl, Ph.D.) a z delegace vlády ČR (vedoucí delegace – náměstek pro řízení sekce právní a konzulární, Ministerstvo zahraničních věcí – JUDr. Martin Smolek, Ph.D., LL.M.). Výsledky XXXIII. Mezinárodní konference ČK a ČP konsenzuálně přijatých rezolucí jsou následující:

- „Zavedení mezinárodního humanitárního práva (MHP) domů: kroky pro lepší národní implementaci MHP“ – cílem rezoluce je zdůraznit význam MHP ve všech směrech a posílení začlenění MHP u jednotlivých národů.
- „Duševní zdraví a psychosociální potřeby lidí postižených ozbrojenými konflikty, přírodními katastrofami a jinými mimořádnými událostmi“ – cílem rezoluce je navýšit kapacity pro péči o lidi postižené duševně či psychosociálně a tuto péči integrovat do národních či mezinárodních mechanismů poskytování pomoci.
- „Čas k činu“ – společně pracujme k prevenci a reakci na epidemie a pandemie“ – cílem je zapojit a podporovat národní společnosti ČK do uznané organizační struktury pomoci veřejné správy v oblastech epidemií a pandemií.
- „Obnovování rodinných kontaktů při respektování práva na soukromí a ochrany osobních údajů“ – cílem je zajištění národním společenstvem ČK přístup k informacím potřebným při činnosti pátrací služby a získaná data použít jen pro účely humanitární.
- „Ženy a řízení humanitárních akcí Hnutí ČK a ČP“ – výzva k zapojení žen do řízení národních společenství a řízení humanitárních akcí (V nejvyšším orgánu ČČK – Shromáždění delegátů – jsou ženy zastoupeny 50% mezi ředitelkami a řediteli úřadů oblastních spolků ČČK tvoří ženy 86%, ve Výkonné radě ČČK je podíl žen 43%)
- „Právní předpisy a postupy při katastrofách týkajících se všech“ – rezoluce stanovuje povinnost legislativně reagovat na změny klimatu a k tomu závazné humanitární důsledky.

- „Implementace Memoranda o porozumění mezi Společností palestinského Červeného půlměsíce a Společností Davidovy hvězdy v Izraeli z 28.11.2005“ – zhodnocení dosavadního vývoje a monitoring dodržování bude dále pokračovat.
- Závěrečná rezoluce (č.6) „Jednej dnes, utváříš zítřek“ – výzva pro všechny účastníky Konference k naprosté implementaci přijatých rezolucí a čestných závazků (delegace vlády ČR i delegace ČČK předložila a přednesla své závazky viz.příloha č.1)⁵⁷

Všechny složky (tedy i národní společnosti Červeného kříže) uznávané Mezinárodním hnutím Červeného kříže a Červeného půlměsíce se musí řídit tzv. Sedm základních principů ČK&ČP definovaných v roce 1965:

- Humanita,
- nestrannost,
- neutralita,
- nezávislost,
- dobrovolnost,
- jednota,
- světovost.

Poslední dostupné údaje z Mezinárodního hnutí ČK a ČP z roku 2019 hovoří o více než 13,7 milionové základně aktivních dobrovolníků a 80 milionů členů. Počet zaměstnanců se pohybuje kolem 495 tisíci v 192 zemích světa. Hospodaření všech složek ČK a ČP dosahuje výše cca 900 miliard Kč (v přepočtu) a pomoc či službu ČK a ČP využije cca 500 milionů osob ročně⁵⁸.

4.2 Český červený kříž

Zástupce pro český neziskový sektor dle zvolených kritérií viz. výše byl zvolen Český červený kříž (ČČK). Informace a data vázaná na ČČK využité ke zpracování porovnání

⁵⁷ Český červený kříž. *Aktuality – Červený kříž a vlády v Ženevě : společně o humanitárních otázkách.* [online]. [cit. 2021-09-29]. Dostupné z: https://www.cervenykruz.eu/files/files/cz/781/Geneve_2019.pdf

⁵⁸ International Red Cross and Red Crescent Movement. *Who we are.* [online]. [cit. 2021-09-30]. Dostupné z: <https://www.icrc.org/en/who-we-are>

jsou čerpány z výročních zpráv organizace, internetových zdrojů a provedených osobních konzultací v organizaci ČČK.

4.2.1 Legislativa ČČK

Stanovy Českého červeného kříže jsou hlavním legislativním pilířem ČČK, které jsou řízeny Zákonem č.126/1992Sb.,o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži z 5. března 1992. Stanovy ČČK určují obecné náležitosti jako název organizace, sídlo, činnost, znak, organizační strukturu apod., ale také řeší podmínky vzniku a zániku členství v ČČK, práva a povinnosti členů atd. ČČK se dále musí řídit i svým Etickým kodexem ČČK⁵⁹

4.2.2 Vznik a poslání ČČK

ČČK je humanitární společnost, která má hlavní sídlo v Praze, ale působí po celé České republice. Existence společnosti je dána ze zákona. Z pohledu mezinárodního práva stát uznává organizaci jako národní společnost ČK, z pohledu vnitrostátního práva se na společnost nahlíží jako na spolek.

Mezinárodní výbor Červeného kříže uznal ČČK jako svoji součást 26.8.1993 a členem Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce se stal 25.10.1993. Historicky působnost ČČK navazuje na předchozí organizace působící na území Českého státu a to Vlastenecký pomocný spolek pro Království české (založení 5.9.1868 jako 13.národní společnost Červeného kříže na světě) a Československý červený kříž (založení 6.2.1919). Vzhledem k rozpadu Československa, následně vznikla nástupnická organizace ČČK (10.6.1993).

Oblasti, kde ČČK působí jsou zejména následující:

- Humanitární,
- sociální,
- zdravotní,
- a zdravotně-výchovné.

Znakem ČČK je červený kříž na bílém poli v ohraničeném kruhu.

⁵⁹ Český červený kříž. *Kdo jsme*. [online]. [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.cervenykriz.eu/kdo-jsme>



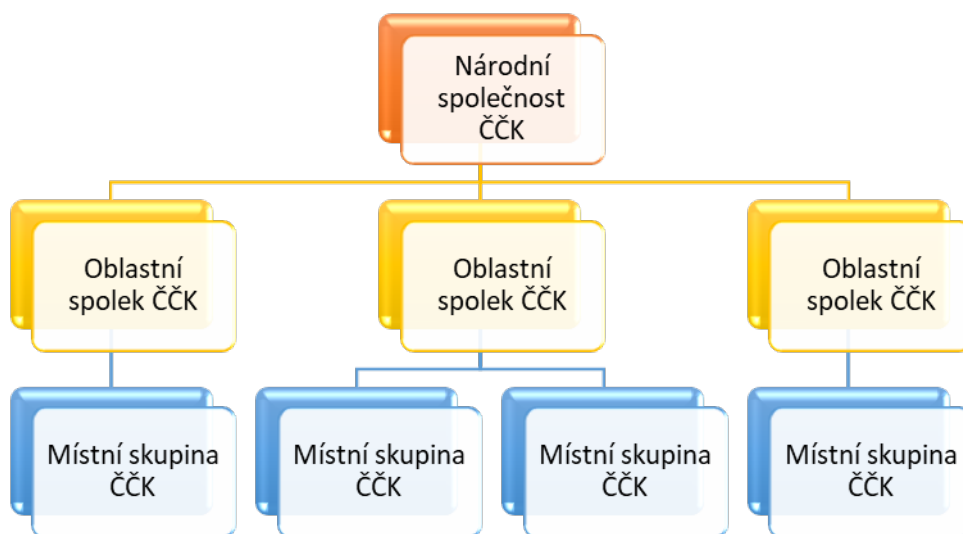
Zdroj: Český červený kříž. Dostupné: <https://www.cervenyriz.eu/kdo-jsme>

Zneužití znaku ČČK, ale i základní úkoly organizace jsou obsaženy v Zákoně o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o ČČK⁶⁰.

4.2.3 Organizační struktura a orgány ČČK

V hierarchii organizační struktury ČČK je na nejvyšším místě Národní společnost (hlavní spolek), kterou tvoří všechny Oblastní spolky ČČK v České republice (OS ČČK). Tyto spolky jsou dále tvořeny Místními skupinami.

Obrázek 3 : Organizační struktura ČČK



Zdroj: Organizační diagram je zpracovaný autorkou na základě dat ze Stanov ČČK . Dostupné: <https://www.cervenyriz.eu/files/files/cz/stanovy/STANOVY-konverze.pdf>

Národní společnosti ČČK sídlí v Praze, ale pobočné (oblastní) spolky ČČK se nachází v naprosté většině okresů či městských obvodů (65) České republiky. Tyto spolky sdružují

⁶⁰ Český červený kříž. *Kdo jsme*. [online]. [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.cervenyriz.eu/kdo-jsme>

467 Místních skupin ČČK. Pověřený oblastní spolek ČČK působí v každém kraji České republiky.

Počet členů a dobrovolníků ČČK se udává k 31.12.2020 15 693, počet zaměstnanců k 31.12.2020 činí 613⁶¹.

Kompletní přehled oblastních spolků ČČK spolu se seznamem tzv. pověřených oblastních spolků je uveden v příloze této diplomové práce (příloha č.2).

Registrace oblastních spolků probíhá u Výkonné rady ČČK. Oblastní výkonná rada ČČK registruje místní skupiny ČČK podle územní příslušnosti.

Orgány ČČK jsou znázorněny v obrázku č.4

Obrázek 4 : Orgány ČČK



Zdroj: Graf Orgány ČČK je zpracovaný autorkou na základě dat ze Stanov ČČK . Dostupné: <https://www.cervenyriz.eu/files/files/cz/stanovy/STANOVY-konverze.pdf>

Delegáti do nejvyššího orgánu ČČK – Shromáždění delegátů, jsou voleni Oblastními spolky ČČK. Úřad ČČK působí jako odborný orgán Společnosti ČČK na základě zřízení Výkonné rady ČČK. Za národní společnost ČČK jedná statutární orgán tzn. prezident ČČK.

Delegáty do Valného shromáždění Oblastního spolku ČČK volí Místní skupiny ČČK. Podobně jako u Úřadu ČČK, Úřad Oblastního spolku ČČK zřizuje Oblastní výkonná rada a

61 Český červený kříž. *Kde působíme*. [online]. [cit. 2021-04-08]. Dostupné z: <https://www.cervenyriz.eu/kde-pusobime?region=35>

je považován za odborný orgán. Registr pobočných spolků uvádí základní údaje o daném územně přiřazeném Oblastním spolku. Za oblastní spolek ČČK jedná statutární orgán tzn. předseda OVR ČČK.

Každý kraj má Výkonnou radou ČČK pověřený Oblastní spolek ČČK tzv. Pověřený oblastní spolek, který jedná s krajskými institucemi v záležitostech na úrovni celokrajské působnosti.

Minimálně 5 členů ČČK se musí sdružovat v Místní skupině ČČK, která zpravidla působí na určené oblasti (obec či část obce).

Právní osobnost Místní skupiny ČČK od 31.12.2013 již nemají (až na výjimky registrované jako pobočné spolky). Společnost ČČK (právní osoba), oblastní (pobočné) spolky ČČK a zvláštní spolky ČČK (za stanovených podmínek) splňují náležitosti právní subjektivity / právní osobnosti. Dle Stanov ČČK mohou za určitých podmínek kromě statutárních orgánů ČČK a OS ČČK jednat za ČČK i jiní zástupci daného subjektu např. ředitel Úřadu ČČK či ředitel úřadu Oblastního spolku ČČK⁶².

4.2.4 Činnost a projekty ČČK

Všechny činnosti a projekty ČČK jsou vázány na Stanovy ČČK a na Ženevské úmluvy dle Statutu mezinárodního hnutí ČK&ČP. Tyto činnosti dále musí splňovat podmínky Zákona o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o ČSČK.

Oblasti služeb v kterých je ČČK nejvíce aktivní jsou následující:

- Zdravotní,
- sociální,
- humanitární.

První pomoc

Zdravotní služby poskytované ČČK veřejnosti jsou zejména v rámci problematiky první pomoci. ČČK organizuje možnost účasti na projektech Výuka první pomoci dětí a mládeže a Výuka první pomoci dospělých. Dochází k proškolení široké veřejnosti jak poskytnout první pomoc, ale také ke školení učitelů a mladých zdravotníků jak své znalosti a dovednosti v problematice první pomoci předat kvalitně dalším. ČČK mimo jiné v roce

⁶² Stanovy Českého červeného kříže, úplné znění včetně dodatků č.1 až 11, [online]. [cit. 2021-04-08]. Dostupné z: <https://www.cervenkykruz.eu/files/files/cz/stanovy/STANOVY-konverze.pdf>

2019 zorganizovala kampaň „Když jde o život“, kde ve spolupráci s FTV Prima spol.s.r.o. natočili edukační instruktážní spoty zaměřené na poskytnutí první pomoci.

Bezpríspevkové dárcovství krve

Bezplatné dárcovství krve je další zdravotní oblast, které se ČČK věnuje. S podporou bezplatného dárcovství krve ČČK začal v 60. letech a snaží se toto důležité téma propagovat i nadále. Oceňuje bezpríspevkové dárcy různými vyznamenáními – odznaky, medailemi a plaketou. Například Plaketu ČČK Dar krve – dar života získává dárcy s 250 odběry. Aktuálním cílem organizovaných projektů ČČK v této oblasti je přesvědčit mladou generaci o potřebě jejich dárcovství a získat tak nové prvodárce.

Humanitární pomoc

Humanitární pomoc provádí ČČK v České republice, i v zahraničí. V případě domácí humanitární pomoci se jedná o pomoc při mimořádných událostech či katastrofách např. povodně či v nedávné době pustošení tornáda na jihu Moravy. Tyto projekty jsou řízeny centrálně, ale dochází i k lokálnímu pomocem poskytovanými Humanitárními jednotkami Oblastních spolků ČČK (dobrovolníci). Fond Humanity ČČK slouží k financování projektů v oblasti humanitární pomoci v ČR. V případě humanitární pomoci do zahraničí se jedná zejména o finanční či materiální pomoc, přičemž ČČK od roku 2001 do roku 2020 poskytl pomoc ve výši 244 386 983 Kč. Jednalo se především o materiální pomoc do ozbrojených konfliktů (Sýrie) či občanských válek (Ukrajina), finanční příspěvky na pomoc obětem přírodních katastrof a na aktivity Mezinárodního výboru ČK a Mezinárodní federace ČK&ČP.

Připravenost na katastrofy

S humanitární činností je také úzce spojena oblast „připravenosti na katastrofy“, která je považována za jednu z hlavních náplní činností ČČK. Ústřední krizový tým ČČK a Humanitární jednotky ČČK se aktivují při výskytu mimořádné události malého či velkého rozsahu. Členové humanitárních jednotek nesuplují zástupce Integrovaného záchranného systému, ale na řadu se dostávají v tzv. „druhém sledu“. Pomáhají při ošetřování lehce zraněných či nezraněných osob, dále pak při evakuacích, distribuci jídla a materiálních nedostatkových potřeb apod. V roce 2019 bylo zřízeno 39 humanitárních jednotek s 794 členy.

Rekondiční pobyty

Rekondiční pobyty jsou určeny jak dětem, tak i dospělým resp. seniorům. V případě seniorů se jedná o lázeňský rekondiční pobyt v lázních Luhačovice pod záštitou ČČK.

Rekondiční pobyty pro zdravotně postižené děti mohou být umístěny v tuzemsku, ale i v zahraničí. Jedná se zejména o děti trpící chronickým onemocněním (astma, alergie atd.), epilepsií či mající ortopedické vady. Tento typ pobytu je koncipován jako doplněk k celoročnímu léčení. Zdravotnický personál je přítomen po celou dobu pobytu.

Pátrací služba

Při činnosti pátrací služby dochází ke spolupráci s jinými národními společnostmi Červeného kříže a Červeného Půlměsíce, popřípadě se státními organizacemi při různých probíhajících pátráních v ČR. Oprávnění k pátrací činnosti má Odbor pátrací služby Úřadu ČČK, jehož kompetence a rozsah činnosti jsou zakotveny v několika člancích Ženevských konvencí a také v Dodatkových protokolech z r.1977. V souvislosti s různými válečnými konflikty, přírodními katastrofami či zdravotními důvody se ČČK snaží pomoci při pátrání rodinných příslušníků. ČČK je dále oprávněn vyhledávat relevantní informace k žádostem o odškodné pro osoby či rodinné příslušníky osob, které za 2.světové války byli vězněni v koncentračních či pracovních táborech. ČČK na základě vyhledaných informací vydává potvrzení o pobytu ve výše zmíněných táborech. Pátrací služba je zřízena zejména k zmírnění fyzické a psychické bolesti a utrpení dotčených.

Ediční činnost

ČČK vydává několik publikačních brožur a knih, které se orientují zejména na šíření znalostí o poskytování první pomoci, o péči o zdraví. Další publikace se zabývají hnutím ČČK a Červeného půlměsíce či se snaží rozšířit povědomí o humanitárních principech.

Sociální činnost

ČČK vykonává sociální činnost na dobrovolné bázi, ale také na profesionální v podobě zřizovatele zařízení. Dobrovolná práce členů a dobrovolníků ČČK se zaměřuje na pomoc starým, nemocným, tělesně postiženým, v protidrogových centrech atd. pod záštitou Oblastních spolků resp. Místních skupin ČČK. Poskytování sociálních služeb ČČK na profesionální úrovni se vykonává v různých typech sociálních zařízeních odbornými zaměstnanci např. domovy důchodců, chráněné dílny, krizová centra, ubytovny pro bezdomovce apod. Oblastní spolky ČČK mohou poskytovat i služby typu Dopravní zdravotnická služba či Odlehčovací služba (pobytové a ambulantní krizové intervence).

Přístup k hendikepovaným

ČČK organizuje od r.2018 osmihodinový kurz „Rozumíme si, pomáháme si.“, který je určen pro širokou veřejnost, pedagogy, ale i pracovníky veřejných institucí. Náplní kurzu

je zlepšení komunikace a přístupu chování k osobám s různým typem postižení či k seniorům. Platnost kurzu je 4 roky v případě doškolovacího kurzu v rozsahu 4 hodiny⁶³.

4.2.5 Hospodaření ČČK

Financování projektů ČČK lze rozdělit na 4 základní skupiny:

- Projekty financované z dotací ze státního rozpočtu,
- projekty financované z dotací z rozpočtů územních samosprávních celků,
- projekty financované z grantů a darů,
- vlastní činnost.

Dotace ze státního rozpočtu jsou v posledních letech zejména od Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva vnitra, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva obrany. S ohledem na nemalou podporu z veřejného rozpočtu, která pro ČČK každoročně bývá jednou z nejvyšších v oblasti neziskové sociální/zdravotní sféry, se mohou uskutečnit projekty po celé České republice v oblasti sociální, zdravotní i humanitární. Podpora ze státní kasy je pro fungování společnosti ČČK elementární, a proto je důležité připravovat kvalitní projekty s velkou šancí na čerpání státních dotací.

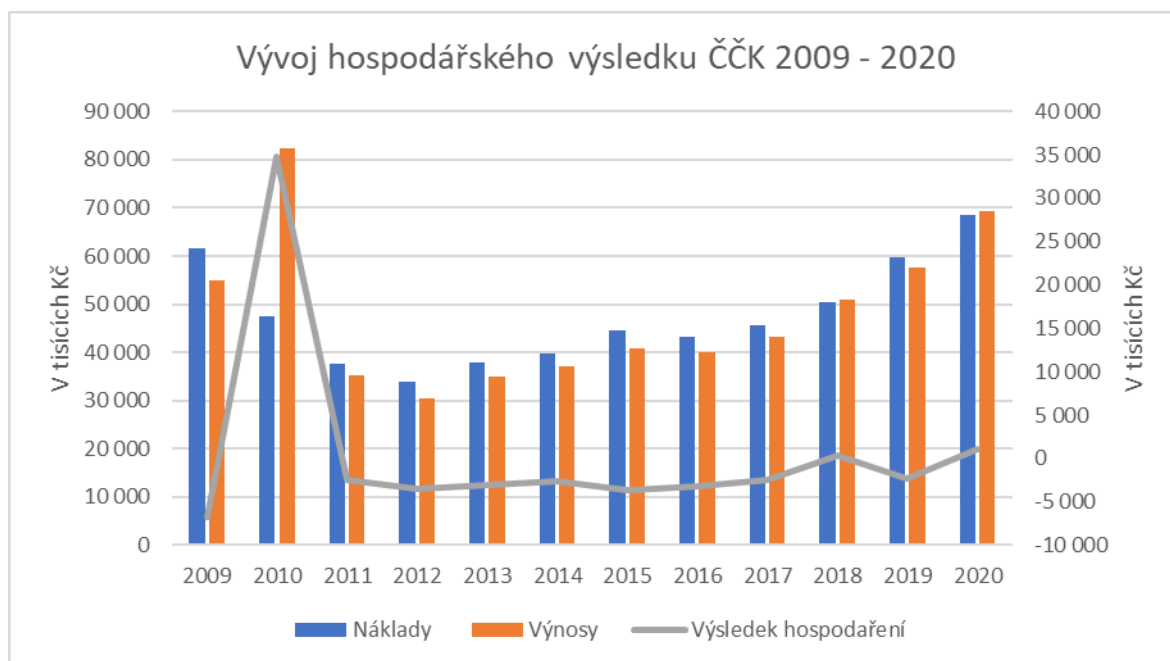
Částka z rozpočtů **územních samosprávních celků** v celkovém výsledku hospodaření ČČK není vysoká, nicméně tato podpora je do budoucna velmi důležitá.

Projekty financované z **grantů a darů** bývají z velké části cíleny na humanitární aktivity. Finanční zdroje pro tyto činnosti se hledají obtížněji, ale s podporou firemních dárců, zahraničních zdrojů nebo veřejných sbírek, se daří hospodaření této sekce udržet mimo ztrátu.

Oblast **vlastní činnosti** dosahuje, co se týče hospodaření, nejvíce finančních problémů. Nemovitosti, spolková činnost, členské příspěvky, vydávání novin ČČK, výuka první pomoci dětí a mládeže, úřad ČČK a ostatní činnosti, podpora oblastních spolků ČČK apod. zahrnují náklady a výnosy této sekce. Vzhledem ke každoročním záporným hodnotám výsledku hospodaření této oblasti, je třeba důkladně zvážit alokaci svých finančních toků a vůbec provoz vlastní činnosti. Například kurzy první pomoci by měly zůstat ve formě veřejně prospěšné aktivity, ale je na zvážení zvýšení poplatků za tyto služby.

63 Český červený kříž. *Naše činnost*. [online]. [cit. 2021-04-08]. Dostupné z: <https://www.cervenkykruz.eu/nase-cinnost>

Obrázek 5 : Vývoj hospodářského výsledku ČČK 2009-2020



Zdroj: Graf Vývoj hospodářského výsledku ČČK 2009 - 2020 vytvořený autorkou na základě dat z výročních zpráv ČČK 2009 – 2020.

Tabulka 4 : Vývoj hospodářského výsledku ČČK 2009-2020

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nákl.	61 724	47 508	37 661	33 879	38 025	39 759	44 512	43 304	45 601	50 298	59 814	68 398
Výn.	55 012	82 356	35 167	30 379	34 903	37 164	40 913	40 045	43 196	50 933	57 509	69 441
HV	-6 712	34 848	-2 494	-3 500	-3 122	-2 595	-3 599	-3 259	-2 405	278	-2 305	1 043

Zdroj: Tabulka Vývoj hospodářského výsledku ČČK 2009 - 2020 vytvořený autorkou na základě dat z výročních zpráv ČČK 2009 – 2020.

V poslední dekádě výsledek hospodaření ČČK byl vždy záporný kromě roku 2010 a 2020. V roce 2010 se na kladném výsledku podepsal především prodej zámku Líšno. V roce 2020 na lehce kladném hospodářském výsledku měl vliv prodej či zděnění nemovitosti. Všechny aktivity roku 2020 spojeny s pandemií COVID-19 byly vyhospodařeny s celkovým hospodářským výsledkem 0. V případě záporných hospodářských výsledků v jiných letech se jednalo o jednotky milionů korun českých. Výjimečný rok 2010 vykázal kladný hospodářský výsledek v hodnotě 34 848 057 Kč. Hospodaření roku 2020 dosáhlo kladného hodnoty plus 1 043 tisíc Kč, v roce 2019 minus cca 2 300 tisíc Kč, v roce 2018 se výsledek pohyboval v kladné stupnici a to 278 tisíc Kč. V roce 2017 se jednalo o záporné hospodaření minus 2 405 tisíc Kč. Malými rozdíly částek z minulých let se daří společnosti ČČK zlepšit hospodaření rok od roku. Je zřejmé, že společnost ČČK se snaží hospodářský výsledek stále zlepšovat.

Oblastní spolky a místní skupiny mají svou vlastní právní subjektivitu a také vynakládají se svým majetkem hospodárně a v souladu se stanovenými cíli organizace. Národní společnost ČČK není rozpočtově propojena s ostatními svými skupinami až na výjimečné případy viz. níže. Rozpočet organizace schvaluje příslušný orgán. Kontrolu správně vedeného účetnictví, dodržení rozpočtu či nakládání s finančními prostředky provádí orgán na stejné úrovni. Právo na kontrolu sdílí i dozorčí rada nadřazené úrovně.

Výjimka propojení spolků a skupin s národní společností nastává pouze při odvodu procenta z vybraných členských poplatků a dále při odvodu 4 % ze svého hospodářského výsledku. Tyto úhrady se připisují do složky společných nákladů. O dotace pro svoji činnost může žádat jak národní společnost samotná, tak i oblastní spolky či místní skupiny ČČK⁶⁴.

4.2.6 Fundraising ČČK

ČČK nabízí mnoho možností, jak organizaci podpořit. Dárci či podporovatelé mohou volit mezi nabízenou pomocí finanční, materiální nebo i věnování svého volného času v podobě dobrovolnictví. Konkrétní formy pomoci bývají nejčastěji následující:

- Fond Humanity ČČK – obecné či konkrétní účty na humanitární aktivity
- Přímá korespondence
- Příspěvek z portálu GIVT
- Materiální pomoc
- Členství v ČČK / dobrovolnictví v ČČK

Získané dary společnost ČČK nemusí ponížovat daněním neb uplatňuje princip bezúplatného příjmu tzn. osvobození od daně z daru. Všechny dary jsou použity v plné výši na aktivity společnosti a mohou danému dárci snížit daňový základ na základě potvrzení o poskytnutí daru.

Fond Humanity ČČK, ve formátu platném až do dnes, byl zřízen 17. března 2015 s platností na dobu neurčitou. Do veřejné sbírky zapsané v Seznamu veřejných sbírek, putují finance od dárců pomocí bankovního převodu, on-line platby, QR kódu v mobilu nebo např. zasláním dárcovské SMS (DMS). Finanční prostředky se shromažďují ve prospěch obecného či konkrétního účelu dle výběru dárce, ale vždy ve prospěch

64 Český červený kříž. *Výroční zprávy Českého červeného kříže*. [online]. [cit. 2021-10-22]. Dostupné z: <https://www.cervenkyriz.eu/vyrocnizpravy>

humanitární aktivity. Příklady konkrétních veřejných sbírek organizovaných ČČK v posledních letech jsou následující: v roce 2021 – tornádo na jihu Moravy, v roce 2020 – zemětřesení v Chorvatsku, v roce 2018/2019 – válka v Sýrii apod.

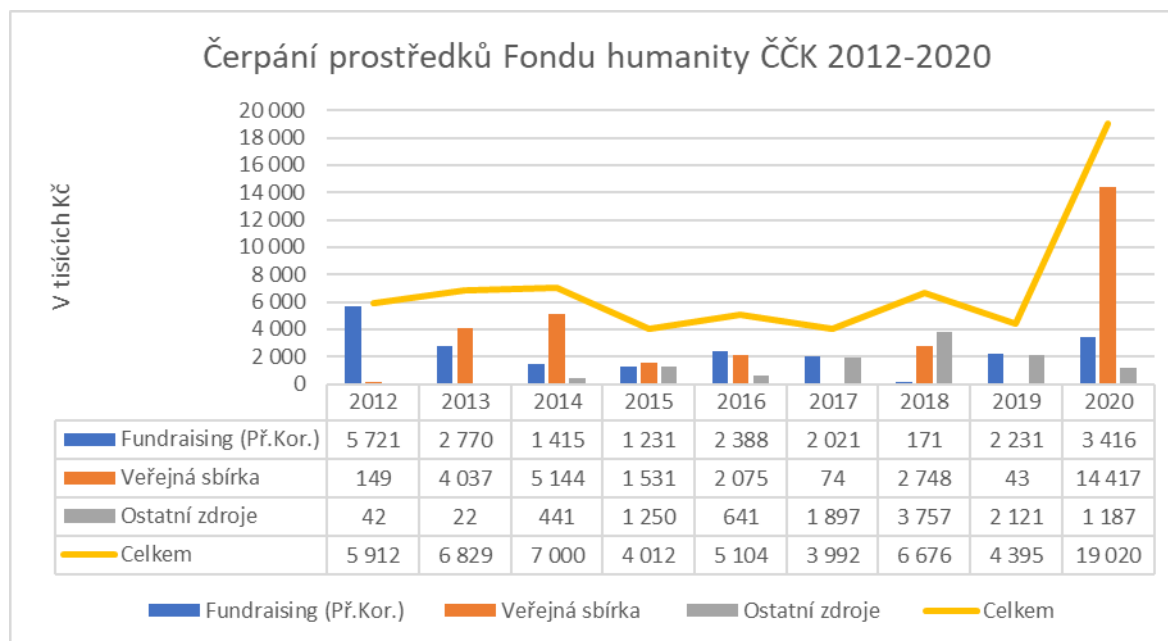
V **přímé korespondenci** se ČČK zaměřuje na 2 skupiny oslovených. První skupina je oslovena klasickou formou, a to zasláním dopisu poštou (direct mailing). V obálce lze najít dopis od ředitele Úřadu ČČK, letáček představující vize i aktivity společnosti, drobný dárek a samozřejmě předvyplněnou složenku pro potencionální příspěvek od adresáta. Fond Humanity má zřízený konkrétní účet pro tento druh výběru financí. Druhá skupina dostane elektronický dopis tzv. e-mail (e-mailing). Tato cesta kontaktu potencionálního přispěvatele je modernější a umožňuje flexibilní komunikaci a vylepšenou propagaci společnosti. Fundraisingovou cestu elektronické korespondence se ČČK snaží věnovat od roku 2016. Mimo poskytnuté důležité informace o společnosti se do budoucna plánuje v e-mailingu také zmínka o e-shopu. Oslovení několika set tisíc příjemců se zajímavou nabídkou z e-shopu je myšlenka správným směrem. Co nejrychlejší zprovoznění e-shopu by mělo být jednou z prioritních činností společnosti.

Díky **internetovému portálu GIVT** je umožněno zaregistrovaným neziskovým organizacím získat finanční příspěvek uživatele při jeho nákupu na e-shopu. Princip tohoto dárcovství spočívá v zakoupení produktu na vybraném e-shopu uživatelem, a z nakoupené částky bude část útraty převedena na Fond humanity ČČK. Výše příspěvku bývá ve většině případů do jednotek procent z hodnoty nákupu. Myšlenka „bezplatné“ podpory své oblíbené neziskové organizace se rozšířila jak mezi mnoha neziskovými organizacemi, tak i mezi mnoha e-shopy. Nedostatek může tkvět v možném zapomenutí samotného uživatele ohlídat a nezapomenout odkliknout potřebné kroky k zajištění příspěvku.

ČČK dlouhodobě spolupracuje s certifikovanými firmami na **sběr použitého šatstva, obuvi nebo hraček** (materiální pomoc). Ekologické třídící sběrové kontejnery a mobilní sběry jsou označeny logem ČČK a logem smluvních partnerů, přičemž takovéto kontejnery jsou rozmístěny po celé České republice. Část vytríděných textilií putuje prostřednictvím ČČK do různých sociálních zařízení, další část slouží k recyklaci a následné produkci nového textilního produktu. Až 10% část slouží ke komerčním účelům a to k prodeji v second hand obchodech. Částka získaná z prodeje zboží hradí náklady vzniklé s touto činností a dále přispívá do Fondu humanity. Nepoužitelný textilní odpad se musí likvidovat ve spalovně odpadu za poplatek. Většina Oblastních spolků ČČK má zřízeno ke svému působení i tzv. ošacovací středisko, kam mohou dárci věnovat použité ošacení. Z těchto

středisek se šatstvo zdarma distribuuje doporučeným fyzickým osobám sociálním odborem.

Obrázek 6 : Čerpání prostředků Fondu humanity ČČK 2012-2020



Zdroj: Graf Čerpání prostředků Fondu humanity ČČK 2012-2020 vytvořený autorkou na základě dat z výročních zpráv ČČK 2012–2020.

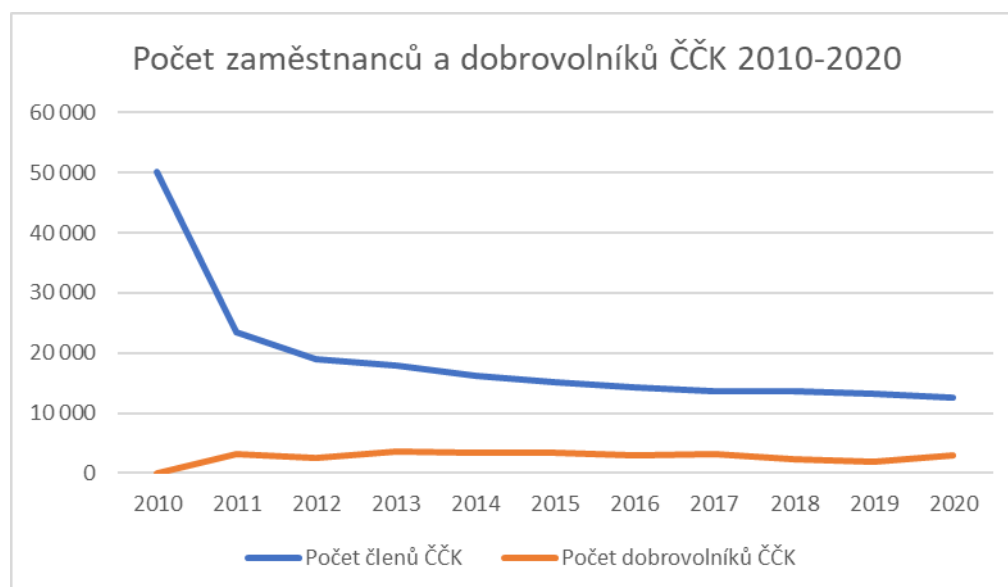
Autorka zpracovala data ohledně čerpání prostředků z Fondu humanity ČČK od roku 2012–2020 z důvodu stejné porovnatelnosti dat. V roce 2009–2011 bylo rozdělení čerpání prostředků odlišné (Sbírková konta, Fond Humanity a ostatní zdroje) a při zpracování do grafu by tím došlo ke zkreslení celkového pohledu. Údaje v grafu dokazují potřebnost zaměření se na všechny složky možného dárcovství a nepreferování jen jedné z nich. Každý rok vykazuje odlišný trend vývoje než léta předešlá. Při mimořádných událostech typu povodně v ČR 2013 nebo ozbrojený konflikt na Ukrajině v roce 2014 veřejné sbírky dosahují vyšších hodnot než v jiných letech. U roku 2020 přímka celkového čerpání Fondu humanity strmě roste, z důvodu probíhající pandemie COVID-19. S ohledem na velkou vlnu solidarity (jak od jednotlivců, tak i sponzorství od firem apod). se ve veřejné sbírce vybralo naprosto ojedinělých 14 417 tisíc Kč. Fundraising – přímá korespondence v roce 2020 přesáhnul po letech částku 3 milionů Kč. Vysoké hodnoty veřejné sbírky i přímé korespondence se dají očekávat i v roce 2021, kdy jih Moravy zasáhlo ničivé tornádo a solidarita obyvatel zbylé části ČR byla obrovská. Fundraising (přímá korespondence) do roku 2018 měl sestupnou tendenci nicméně tato složka stále zůstává velmi důležitým faktorem v užití prostředků Fondu Humanity ČČK. Direct e-mailing nabízí veliké

možnosti pro oslovení nových potencionálních donátorů a se správným zacílením a kvalitní prezentací projektů lze tuto možnost považovat za „málo peněz, hodně muziky“. Hodnota ostatních zdrojů se v průběhu let navyšovala a nelze ji ignorovat ani do dalších let⁶⁵.

4.2.7 Dobrovolnictví v ČČK

Význam dobrovolnictví a funkce dobrovolníků jsou pro organizaci jakou je ČČK velmi důležitý faktor. Určitá část humanitární činnosti ČČK je postavena v podstatě jen na práci a volném čase dobrovolníků.

Obrázek 7 : Počet členů a dobrovolníků ČČK 2010-2020



Zdroj: Graf Počet členů a dobrovolníků ČČK vytvořený autorkou na základě dat z výročních zpráv ČČK 2010–2020.

Z grafu vyplývá sestupný pokles zájmu o dobrovolnictví, ale i členství v ČČK v posledních letech. V roce 2010 není známé číslo k položce počet dobrovolníků. Tento trend je znepokojivý, ale na druhou stranu je důležitá vykonaná aktivita dobrovolníků, která je rok od roku lepší. Krátkodobé dobrovolnictví není zohledněno v grafu, ale hojně se vyskytuje při mimořádných událostech jako pandemie COVID-19 v roce 2020 nebo tornádo na jihu Moravy v roce 2021. V době největší epidemiologické krize v ČR v roce 2020/2021 začal ČČK organizovat kurzy „Základy moderního ošetrovatelství“. Tyto kurzy proškolovaly členy i dobrovolníky k pomoci profesionálnímu zdravotnickému personálu v lůžkových

65 Český červený kříž. *Výroční zprávy Českého červeného kříže*. [online]. [cit. 2021-10-24]. Dostupné z: <https://www.cervenykriz.eu/vyrocní-zpravy>

zařízeních s cílem odlehčit nejvíce postiženým nemocnicím. Zájem o kurz byl velký, přihlásilo se přes 6 000 dobrovolníků a kvůli velkému zájmu nemohli být všichni proškoleni. V roce 2021 při mimořádné události pustošení tornádem na Hodonínsku a Břeclavsku pomáhali dobrovolníci ČČK v oblasti podpory složek IZS, rozdělování potravin, hygieny a potřeb na úklid, v oblasti psychosociální, ale i fyzické pomoci při stavební obnově (demolice apod.). Přímá úměra v počtu dobrovolníků a výskytu mimořádných událostí je zcela zřejmá.

Tabulka 5 : Počet členů, dobrovolníků, registrovaných OS a registrovaných MS ČČK 2010-2020

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet členů ČČK	50 037	23 502	19 020	17 955	16 282	15 159	14 285	13 564	13 560	13 173	12 568
Počet dobrovolníků ČČK	Neuv e- deno	3 146	2 498	3 544	3 436	3 336	2 911	3 194	2 411	1 908	2 993
Počet registrovaných oblastních spolků ČČK	78	76	75	73	73	71	69	68	66	66	65
Počet registrovaných místních skupin ČČK	1 299	1 002	877	692	561	538	517	494	489	472	461

Zdroj: Graf Počet členů, dobrovolníků, registrovaných OS a registrovaných MS ČČK vytvořený autorkou na základě dat z výročních zpráv ČČK 2010–2020.

Z tabulky počet členů, dobrovolníků, registrovaných Oblastních spolků a registrovaných Místních spolků ČČK v letech 2010-2020 vyplývá sestupný trend ve všech položkách kromě počtu dobrovolníků. Tato položka je závislá na výskytu mimořádné události. Ostatní položky mají rok od roku menší čísla. Jak ale uvedl ředitel ČČK Doc. RNDr. Marek Jukl, Dr. v rozhovoru provedeném autorkou, čísla jsou jedna věc a provedená aktivita věc druhá. Dle jeho názoru i s ubývajícím počty se výkon ČČK nesnižuje, ba naopak.

V případě zájmu o dobrovolnictví pro ČČK je třeba se přihlásit na Úřadě Oblastního spolku ČČK v místě bydliště zájemce, popřípadě je možnost kontaktu ústředí na speciální emailové adrese. Každý Oblastní spolek eviduje seznam dobrovolných pracovníků ČČK. Po zdárném pohovoru, ČČK uzavře s fyzickou osobou (ne členem ČČK) dohodu, která ovšem neuzavírá pracovní poměr. Dobrovolník neplatí žádné členské poplatky a náplň jeho činnosti se musí slučovat s posláním a základními principy ČČK. Zákon č.198/2002 Sb., o dobrovolnické službě, vymezuje kdo je poskytovatelem dobrovolnické služby. „*Je-li fyzická osoba v pracovněprávním vztahu, služebním poměru, členském poměru nebo je-li žákem nebo studentem, vykonává jako dobrovolník dobrovolnickou službu mimo svůj*

pracovněprávní vztah, služební poměr, členský poměr, školní vzdělávání nebo studium“⁶⁶. V případě ČČK svým způsobem dobrovolnickou službu ale vykonávají i osoby v pracovním či členském poměru vzhledem k celé podstatě ČČK⁶⁷.

V roce 2020 počet zaměstnanců ČČK byl 613.

4.2.8 Komunikace s veřejností ČČK

Hlavní ústředí ČČK používá pro komunikaci s veřejností a prezentaci tiskových zpráv apod. typické komunikační kanály tzn. media v tištěné i online podobě, TV či rádio. Na sociálních sítích ČČK sleduje dohromady cca 12 300 sledujících. Facebook s necelými 10 000 sledujícími však není nejaktuálnější kanál toků informací. Twitter má nejaktuálnější příspěvky, ale pouze cca 2 000 sledujících. Instagram se svými cca 300 sledujícími a jen občasnými příspěvky je spíše doplněk v komunikaci. Tato čísla jsou platná k 29.8.2021. Na YouTube se dají najít videa ČČK a kampaně k projektům s dosahem maximálně 8 000 zhlédnutí. Výjimkou však zůstává osvětová kampaň v oblasti první pomoci organizovaná společně s FTV Prima, kde např. epizoda Epilepsie má doposud 74 tisíc zhlédnutí.

Na svých oficiálních webových stránkách ČČK má dohledatelné poměrně velké množství informací ohledně svých aktivit, projektů, plánů, financování apod. Průměrnému uživateli/potencionálnímu dárcovi by však mohl chybět rychlý odkaz z hlavní stránky na možnosti, jak přispět, který je jinak skrytý pod články či různými kolonkami.

Oblastní resp. místní spolky ČČK nemají jednotnou šablonu webových stránek či šablonu pro prezentaci na sociálních sítích, a proto může komunikace s nižšími stupni organizační struktury ČČK působit lehce zmateně.

4.3 Kanadský červený kříž (KČK)

Zástupce pro kanadský neziskový sektor byl zvolen Kanadský červený kříž. Informace a data vázaná na KČK využité ke zpracování porovnání jsou čerpány z výročních zpráv organizace a internetových zahraničních zdrojů, které si autorka sama přeložila vzhledem ke její znalosti anglického jazyka.

66 ust. § 3 odst. 3 zák. č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění platných právních předpisů [online]. [cit. 2021-08-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198>

67 Český červený kříž. *Výroční zprávy Českého červeného kříže*. [online]. [cit. 2021-10-24]. Dostupné z: <https://www.cervenyriz.eu/vyrocnizpravy>

4.3.1 Legislativa KČK

Právní postavení a působení Kanadského červeného kříže je legislativně zakotveno v zákoně o Kanadském červeném kříži schváleném kanadskou vládou v roce 1909. Tento zákon také podporuje Ženevské konvence a mimo jiné chrání i znak Kanadského červeného kříže. Podle § 4 odst.1 a 2 tohoto zákona nesmí nikdo (jednotlivci a ani korporace) použít znak červeného kříže bez písemného svolení národní společnosti KČK a ani nesmí být možná záměna znaku. Dále je zakázáno (jednotlivcům nebo společnostem) používat název či znak Červeného kříže k falešné reprezentaci KČK či k falešné spolupráci KČK za účelem získávání, shromažďování nebo přijímání peněz nebo materiálu. Znak ČK je chráněn před zneužitím nejen místními zákony (kanadským či českým), tak i mezinárodním právem. Základem mezinárodního humanitárního práva jsou Ženevské konvence, které jsou také začleněny do kanadského práva. Tyto konvence kromě zákazu zneužití znaku ČK také usilují o ochranu práv civilistů a osob, které se v době ozbrojeného konfliktu aktivně neúčastní nepřátelských akcí. Kanadský zákon o ochranných známkách obsahuje ochranu symbolů červený kříž, červený půlměsíc a červený krystal s jakýmkoliv druhem podnikání. Znak Kanadského červeného kříže není registrovanou ochrannou známkou.⁶⁸

4.3.2 Vznik a poslání KČK

V kanadské společnosti hraje Kanadský červený kříž významnou roli již přes 120 let, ale osud Kanadského červeného kříže nebyl vždy úplně jednoduchý.

Během Severozápadního Povstání (v dnešní provincii Saskatchewan) v roce 1885 Kanadčané poprvé použili symbol a humanitární myšlenky Červeného kříže. V té době v Kanadě ještě neexistovala žádná oficiální organizace Červeného kříže, ale cestovatelé vracějící se z Evropy již hnutí Červeného kříže znali (v Evropě Červený kříž a jeho ideály zapustily kořeny během šedesátých a sedmdesátých let 19.století).

Kanadský červený kříž (Kanadská společnost červeného kříže, dále KSČK) byl oficiálně založen v roce 1896. Hlavní myšlenky humanitární pomoci byly hlavně v době války, a protože Kanada v té době žila v míru, KSČK neměl mnoho práce. V roce 1899 se Britské

68 Kanadský červený kříž. *Červený kříž a zákon*. [online]. [cit. 2021-10-14]. Dostupné z: <https://www.redcross.ca/about-us/about-the-canadian-red-cross/red-cross-emblem/the-red-cross-and-the-law>

impérium rozhodlo účastnit Búrské války v Jižní Africe (1899–1902) a několik kontingentů kanadských vojáků do této války v zámoří bylo posláno bojovat. Tehdy se začala vytvářet důvěra obyčejných Kanadčanů v organizaci KSČK.

První světová válka ovšem znamenala pro KSČK velký zlom ve vnímání organizace kanadskou společností. Od srpna 1914, kdy válka vypukla, byl KSČK považován za hlavní kanadskou organizaci pomáhající humanitárně při průběhu války. Kanadčané byli nadšenými podporovateli práce KSČK. Během první světové války se komunita KSČK (jako ostatně i jiné národní společnosti ČK) rozrostla velmi rychle. Vůdci organizace cítili velký potenciál rozvoje organizace i v době míru, a tak se pozornost přenesla i na projekty mimo válečné např. zakládání ošetrovatelských stanic, projekty na podporu veřejného zdraví a dobrých životních podmínek, podpora pro imigrující matky s dětmi do Kanady atd.

Po vypuknutí druhé světové války v září 1939 KSČK opět získal obrovskou podporu v Kanadské společnosti a co do síly a velikosti se mohl srovnávat s rokem 1918. KSČK jakožto válečná humanitární organizace podporovala pomoc zejména na bojišti a s tím spojené záležitosti, ale vznikly i nové programy jako např. Darování krve veřejností.

Po konci druhé světové války se společnost KSČK plynule vrátila k činnostem v oblasti veřejného zdraví a pokračovala v iniciativách typu výcvik první pomoci a ošetrovatelství, podpora nemocnic, juniorská organizace Červeného kříže, pomoc při katastrofách či služby veteránům v nemocnicích apod.

V roce 1996 KSČK oslavila své 100.narozeniny a zároveň proběhla neoficiální změna názvu organizace z Kanadské společnosti Červeného kříže na jednodušší Kanadský červený kříž. V tomto období mnoho již rozjetých programů pokračovala dále a intenzivněji ve svém rozvoji a k tomu se otevřely další nové služby.

Devadesátá léta byla významnou dekadou pro Kanadskou společnost Červeného kříže, která v roce 1996 oslavila své 100. narozeniny a zároveň se neoficiálně přejmenovala na zjednodušený název Kanadský červený kříž. Mnoho hlavních programů KČK pokračovalo bez úhony tak jak byly dříve nastaveny, ale otevřely se také nové cesty projektování již existujícím službám. Vzhledem k rozvíjejícím se obavám z nákazy HIV/AIDS nebo žloutenky typu C z odebraných vzorků krevních dárců, se systém odběru krve přepracoval a organizaci odběru krve převzaly dvě nezávislé neziskové agentury.

První dekádu 21.století KČK pokračoval v důležité činnosti v oblasti pomoci při katastrofách, školení první pomoci, školení jak se bezpečně chovat u vody, péče o zdraví

komunity či pomoc při opětovném shledání se s rodinnými příslušníky (obnovení rodinných vazeb). Nejrozsáhlejší aktivity od roku 2000 do 2009 proběhly v oblasti odstraňování následků katastrof.

Poslední roky se KČK zaměřil na pomoc při rozsáhlých a devastujících katastrofách nejen v Kanadě, ale i ve světě např. krize v Sýrii, pandemie eboly na západním pobřeží Afriky, hladomor na východě Afriky, zemětřesení na Haiti, tsunami v Japonsku atd. Největší podíl činnosti KČK byl a stále je spojen s celosvětovou pandemií koronaviru⁶⁹.

Posláním KČK je pomáhat lidem a komunitám nejen v Kanadě, ale po celém světě v době nouze a podporovat potřebné.

Oficiálním znakem KČK je červený kříž na bílém poli v ohraničeném kruhu či v ohraničeném obdélníku (s případným dvojjazyčným popisem). Nápis nahoře znamená Kanadský červený kříž v anglickém jazyce a ten samý význam platí i pro spodní text, který je však ve francouzském jazyce.



4.3.3 Organizační struktura a orgány KČK

Struktura řízení KČK odráží velkou rozmanitost obrovské země jakou je Kanada. Zastoupení mají všechny provincie včetně zástupců původního obyvatelstva, dále se klade důraz na rovnost žen a mužů ve vedení.

Správa KČK se skládá z 32 členů rozdělených do dvou složek, které zajišťují širokou škálu perspektiv. Představenstvo tvoří 16 členů a složka „Národní členové“ má obsazené stejné množství sedadel. Pravidla pro volbu členů jsou u každé složky odlišná. Kandidáti na zvolení do představenstva jsou vybíráni na základě svých specifických pravomocí a

69 Kanadský červený kříž. *Historické milníky*. [online]. [cit. 2021-10-19]. Dostupné z: <https://www.redcross.ca/about-us/about-the-canadian-red-cross/historical-highlights>

potenciálu přispění různými způsoby. Národní členové jsou přijímáni zejména především s ohledem na jejich odborné znalosti a angažovanost vůči KČK (dobrovolníci či zúčastněné strany). Všichni členové musí dodržovat a respektovat sedm základních zásad hnutí a jednat v nejlepším zájmu KČK.

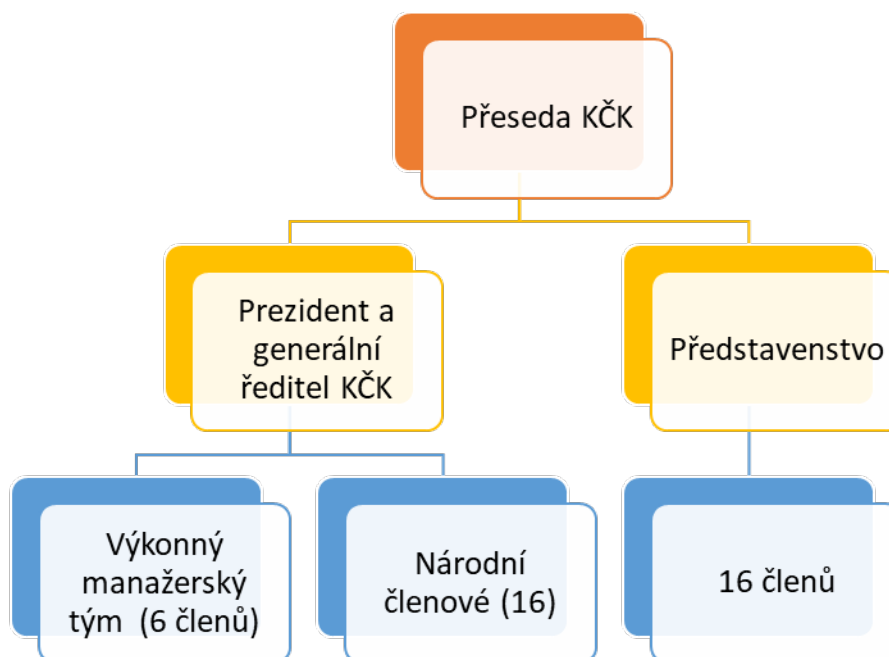
Členové vykonávají většinu svých povinností na výroční schůzi např.:

- Volba představenstva a „Národní členové“,
- odvolání představenstva či „Národních členů“ v případě potřeby,
- jmenování externího auditora,
- příjem auditované účetní závěrky,
- schválení jakýchkoli zásadních změn organizace.

Představenstvo celkově zodpovídá za dohled nad organizací a zajišťuje plnění všech právních povinností a náležitostí.

Další složkou KČK je výkonný manažerský tým, který se snaží svými kolektivními zkušenostmi, tvrdou prací a vizemi přispět k rozvoji a dalším úspěchům KČK.

Obrázek 8 : Organizační struktura KČK



Zdroj: Organizační diagram je zpracovaný autorkou na základě dat získaných z webových stránek Kanadského červeného kříže. Dostupné: <https://www.redcross.ca/about-us/about-the-canadian-red-cross/governance-at-the-canadian-red-cross>

Hlavní sídlo KČK se nachází v hlavním městě Kanady v Ottawě v provincii Ontario. Pobočky KČK jsou rozmístěné ve všech provinciích Kanady. Podle nejnovějších dat by kanceláři KČK po celé Kanadě mělo být cca 350⁷⁰.

4.3.4 Činnost a projekty KČK

Jako jedna z předních kanadských humanitárních organizací, KČK se snaží zlepšit životy zranitelných lidí pomocí mobilizace síly obyvatelstva v Kanadě i po celém světě.

Hlavní oblasti služeb a programů, které KČK nabízí jsou následující:

- První pomoc a resuscitace,
- management mimořádných událostí a katastrof v Kanadě,
- plavání a bezpečnost u vody,
- zdravotní služby v Kanadě,
- násilí, šikana a prevence zneužívání,
- globální zdraví,
- služby pro migranty a uprchlíky,
- mezinárodní humanitární právo.

První pomoc a resuscitace

KČK nabízí svým obyvatelům kurzy první pomoci a resuscitace již přes 50 let a patří mezi přední poskytovatele těchto programů. Mimo jiné nabízí i bezplatnou aplikaci do mobilních zařízení „První pomoc“. Tento typ programu není určen jen pro laickou veřejnost. V rámci oblasti první pomoci mohou zájemci absolvovat i instruktorské kurzy na výuku první pomoci nebo kurzy na psychologického instruktora první pomoci. KČK má dále v nabídce instruktorské kurzy na plavčíky či kurzy nabízené pro větší komunitu lidí např. v podnicích, na úřadech atd.

Management mimořádných událostí a katastrof v Kanadě

Tato oblast zahrnuje i osvětu, jak se chovat při mimořádných událostech (ale i po nich), které nejčastěji postihují Kanadu (zemětřesení, povodně, domácí požáry, vlny veder, hurikány, sesuvy půdy, výpadky energie, silné bouřky, tornáda, tsunami, lesní požáry, sněhová vichřice). Rozsáhlé katastrofy obvykle postihují více než 25 lidí nebo 10 domácností v komunitě. V případě osobních katastrof KČK poskytuje jídlo, přístřeší,

70 Kanadský červený kříž. *O Kanadském červeném kříži*. [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.redcross.ca/about-us/about-the-canadian-red-cross/historical-highlights>

oblečení a základní potřeby až 72 hodin. S ohledem na proškolenou síť dobrovolníků, KČK může reagovat na katastrofy kdekoli ve všech provinciích a kdykoli během 24 hodin denně. Zajímavým počinem v této oblasti je nabídka kurzů pro učitele, kde jsou školeni na pomoc studentům s vypořádáním se s emocionálním dopadem mimořádných událostí a katastrof.

Plavání a bezpečnost u vody

Mnoho kanadských rodin tráví svůj volný čas aktivně u vody jak v létě, tak i v zimě (např. jízda na sněžném skútru na ledě, rybaření v ledu, plavání v horských jezerech, ale i obyčejné zahradní bazény apod. představují eventuální riziko úmrtí). Bohužel, každý rok v Kanadě dochází k úmrtí související s vodou, kterému by se dalo předejít. KČK se snaží poskytnout všechny informace, které jsou třeba vědět k bezpečnému pobytu ve vodě, kolem vody či na vodě.

Zdravotní služby

Kanadské komunitní zdravotní služby Červeného kříže se zaměřují na neakutní intervence, které jsou založeny na potřebě a přání Kanadčanů zůstat doma co nejdéle bez potřeby hospitalizace. Tyto služby jsou komplexní podporou nejen potřeb klientů, ale i jejich rodiny popřípadě jejich pečovateli. Komunitní podpůrné služby poskytují specializovaní pracovníci nebo dobrovolníci, kteří jsou v této oblasti vysoce kvalifikováni. Programy, které KČK nabízí v této oblasti jsou např. následující: doprovodné služby pro osoby s tělesným postižením, závoz jídla, kulturní programy, půjčování zdravotnických pomůcek, přátelské telefonáty či domácí péče včetně úklidu a jiné služby (vždy záleží na dané lokalitě/provincii).

Násilí, šikana a prevence zneužívání

KČK již několik desítek let pracuje na poskytování bezpečnostního a preventivního vzdělávání. Kurzy, které jsou momentálně k dispozici, je možné absolvovat s cílem zvýšit své vlastní znalosti, ale i rozšířit obzory v této problematice pro studenty, klienty nebo personál. Kromě kurzů s osobní návštěvou jsou v nabídce i kurzy e-learningové. E-learningové kurzy pro dospělé jsou zaměřeny na prevence šikany, jak mohou rodiče pomoci chránit děti před sexuálním zneužíváním, jak mohou organizace chránit děti/mládež před zneužíváním a šikanou, vytvoření bezpečného prostředí bez násilí v jakékoli organizaci nebo firmě, šikana a násilí na pracovišti a jak mohou školy vytvořit pozitivní prostředí bez šikany a zneužívání. E-learningové kurz pro mládež se jmenuje

„Zdravé vztahy mládeže“. KČK dále poskytuje vzdělávací zdroje s danou tematikou pro školy a mládežnické organizace.

Globální zdraví

V souladu se svou mezinárodní operační strategií poskytuje KČK programy zdravotní péče, humanitární potřeby, vody a hygieny, popřípadě řešení přístřeší lidem postiženým konflikty nebo přírodními katastrofami. Mezinárodní program KČK podporuje nákladově efektivní komunitní programy, které se zaměřují na velký počet lidí s rychlou, účinnou a rozsáhlou humanitární pomocí. S ohledem na štědrú podporu kanadských dárců a Kanadské mezinárodní rozvojové agentury (CIDA) pomáhá KČK každoročně milionům lidí po celém světě. KČK s podporou kanadské vlády má v pohotovosti dvě pohotovostní základny: pohotovostní kliniku Červeného kříže a jedinou polní nemocnici v Severní Americe-nouzovou pohotovostní nemocnici Červeného kříže.

Služby pro migranty a uprchlíky

KČK v pravidelných intervalech navštěvuje detenční centra, kde jsou zadržováni lidé dle zákona o přistěhovalectví a ochraně uprchlíků. Během těchto návštěv KČK systémově hodnotí přístup v centrech založený na kanadských a mezinárodních normách. Zaměřuje se především na zacházení se zadrženými (zaměstnanci nebo jinými zadrženými), podmínky zadržování, možnost udržení kontaktu zadržovaných osob s rodinnými příslušníky a právní záruky a ochranné mechanismy. KČK sleduje dodržování národních a mezinárodních právních norem mezi které patří kanadský zákon o přistěhovalectví a ochraně uprchlíků, Kanadská listina práv a svobody, Dohoda o právech dítěte, Dohoda OSN o uprchlících, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Standardní minimální pravidla pro zacházení s vězni, Dohoda OSN proti mučení a jiné. KČK podepsal memorandum o porozumění s Kanadským imigračním úřadem v roce 2002 a později s Kanadskou agenturou pro pohraniční služby (CBSA) v roce 2006.

Mnoho žadatelů o uprchlický azyl přijíždí do Kanady s minimálními zdroji a neznalostí kultury a možností služeb. KČK nabízí program „První kontakt“ (v Ontariu a ve Vancouveru), kde se žadatelům o azyl poskytnou důležité informace a nástroje k předcházení tísni a vykořisťování.

Pro imigranty, kteří nemluví ani anglicky a ani francouzsky, je možnost účastnit se kurzů první pomoci i v jiných jazycích.

Mezinárodní humanitární právo

KČK pomáhá šířit zásady mezinárodního humanitárního práva směrem k ozbrojeným silám, zákonodárcům, politikům, mládeži a široké veřejnosti. Čím více lidí ví o mezinárodním humanitárním právu a čím více chápou jeho dopad na lidský život a důstojnost, tím je pravděpodobnější, že toto právo bude respektováno⁷¹.

4.3.5 Hospodaření KČK

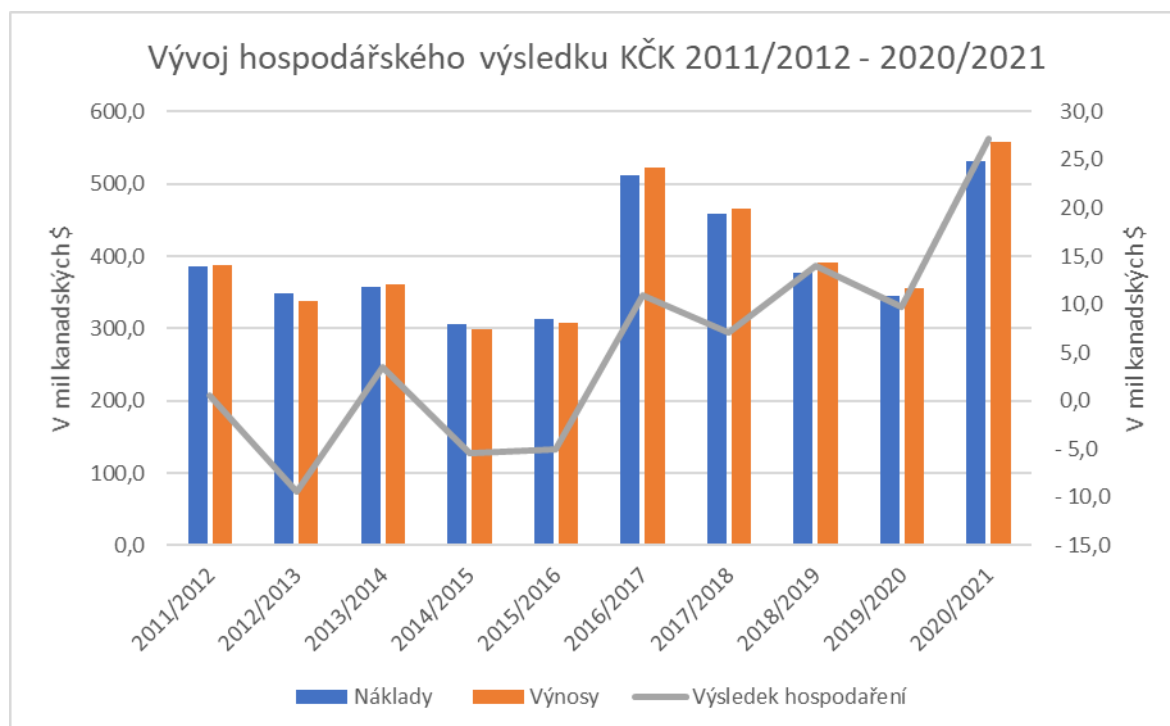
KČK je finančně podporován z vládního financování, ale především z dárcovství a jiných speciálních aktivit jako například externí dobročinné sbírky apod. V roce 2020 zaplatil KČK externím dobročinným sbírkám 8,5 milionu kanadských dolarů, aby vybral dary ve výši 17,4 milionu kanadských dolarů. To znamená, že v roce 2020 KČK stál \$ 0.49, aby získal \$ 1 pomocí externích dobročinných sbírek.

Zásadní finanční podpora putuje do těchto čtyřech základních programů KČK na základě smluv a dárcovství.

- Pohotovostní management,
- prevence a bezpečnost,
- komunitní zdraví a
- mezinárodní operace.

71 Kanadský červený kříž. *Naše programy a služby*. [online]. [cit. 2021-10-20]. Dostupné z: <https://www.redcross.ca/donate/information-for-donors/our-charity-profile-canadian-red-cross>

Obrázek 9 : Vývoj hospodářského výsledku KČK 2011/2012-2020/2021



Zdroj: Graf Vývoj hospodářského výsledku KČK 2011/2012 – 2020/2021 vytvořený autorkou na základě dat z výročních zpráv KČK 2011/2012 – 2020/2021.

Tabulka 6 : Vývoj hospodářského výsledku KČK 2011/2012-2020/2021

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Náklady	386,4	347,7	357,5	305,0	313,1	510,9	457,9	377,0	345,0	530,9
Výnosy	387,1	338,3	361,0	299,6	308,0	521,8	465,0	391,0	354,8	558,1
Výsledek hospodaření	0,6	-9,4	3,5	-5,4	-5,1	10,9	7,1	14,0	9,8	27,2

Zdroj: Tabulka Vývoj hospodářského výsledku KČK 2011/2012 – 2020/2021 vytvořený autorkou na základě dat z výročních zpráv KČK 2011/2012 – 2020/2021.

Fiskální rok KČK vždy končí k poslednímu březnu daného roku tzn. fiskální rok 2021 byl ukončen k 31.březnu 2021. Tento rok byl jeden z nejnáročnějších a nejrušnějších v historii KČK vůbec. Ačkoliv pandemie COVID-19 měla nepříznivé dopady na určité programy, u jiných programů spojených s COVID-19 se příjmy zvýšily o cca 90 % oproti předchozím rokům. Kromě navýšení příjmů z organizovaných služeb a dárcovství, vzrostly i příjmy ve fondu dědictví a prodej nemovitostí. V roce 2019/2020 došlo k částečnému snížení celkových výnosů s ohledem na sníženou podporu nákladů ve všech čtyřech hlavních programech. Dárcovství a finanční podpora v kategorii mimořádné události – požáry

v provincii Alberta a v provincii Britská Kolumbie se snížila i proto, že požáry nebyly tak mohutné jako v roce 2018/2019 a dlouhotrvající podpora pro obnovu po požárech nemá takový dárcovský potenciál jako když požáry aktuálně zužují Kanadu. V důsledku pandemie COVID-19 se v posledním čtvrtletí snížily počty programů v kategorii Mezinárodní operace a zároveň byly navýšeny náklady na programy Komunitní zdraví. V roce 2016/2017 došlo k obrovské vlně dárcovské solidarity od občanů Kanady vzhledem k ničivým požárům v provincii Alberta. Zvýšení nebylo jen na stránce výnosů, ale i nákladů. V tomto roce se KČK podařilo prodat nemovitosti v hodnotě 13,3 milionů kanadských dolarů v souladu s jeho strategií, kdy nadbytečné nemovitosti jsou prodávány za účelem přerozdělení kapitálu do jiných programů KČK. V roce 2012/2013 byl vykázan deficit hospodářského výsledku -9,4 milionu kanadských dolarů. Tato skutečnost je odrazem provedené hlavní aktivity toho roku. V reakci na vznikající potřeby služeb domácí péče a osobní podpory v provincii Ontario, KČK spojil síly s Care Partners (ošetřovatelská a terapeutická společnost) a založily podnikatelskou společnost Red Cross Care Partners (dále RCCP). V této společnosti KČK patří 50% vlastnictví RCCP.

Z grafu a tabulky Vývoj hospodářského výsledku KČK 2011/2012–2020/2021 vyplývá, že KČK nemá stabilní data hospodářského výsledku. Přebytek či deficit daného roku záleží na naplánovaných strategických krocích KČK, pozůstalosti pro KČK a také na výskytu mimořádných událostí, které na sebe vážou velkou vlnu dárcovské solidarity, která se projeví ve vybraných dárcovských sbírkách⁷².

Kanadský neziskový sektor nerozlišuje hlavní a vedlejší hospodářskou činnost organizace, což je rozdíl oproti českému systému. Kanadské neziskové organizace se statusem charity jako je např. KČK jsou osvobozeny od placení daně z příjmu a navíc většinou nemusí platit za dodávky daně za služby či zboží (tzv. GST daň).

4.3.6 Fundraising KČK

Možností, jak přispět či vybrat peníze na KČK je několik:

- Dárcovství online,
- telefonické dárcovství,
- dárcovství prostřednictvím poštovních služeb,

⁷² Kanadský červený kříž. *Výroční zprávy a strategie*. [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.redcross.ca/about-us/about-the-canadian-red-cross/annual-reports-and-strategy>

- dárcovství významné hodnoty,
- Tiffany Circle,
- firemní dárcovství,
- dědictví,
- dar akcií a cenných papírů,
- charitativní události,
- věnování věrnostních bodů.

Online dárcovství

Z jakékoliv prokliku na webové stránce KČK se vždy zobrazí na horní liště možnost „DONATE NOW“ a pomocí pár jednoduchých kroků (podobně jako jsou naprogramovány platby na e-shopech) může uživatel internetu KČK přispět během pár vteřin. Darovanou hodnotu popřípadě opakovatelnost platby si volí každý uživatel sám.

Telefonické dárcovství

V případě dárcovství po telefonu specialisti KČK obsluhují linku 1-800-418-1111. Tato linka funguje 24 hodin denně, 7 dní v týdnu a telefonisté pomůžou s procesem podpory KČK.

Dárcovství prostřednictvím poštovních služeb

Šek či peněžní poukázka splatné KČK v hodnotě vyšší než 20 kanadských dolarů musí být zaslán Národnímu zpracovatelskému centru nebo místním provinčním pobočkám KČK. Za 4 až 6 týdnů dárci může dárci očekávat obdržení potvrzení o zaslaném daru.

Dárcovství významné hodnoty

V kategorii dárcovství významné hodnoty existuje několik způsobů příspěvků např. převod obchodovatelných cenných papírů, pravidelné měsíční dary nebo zavázat se víceletými poplatky apod. Pobočky KČK mají své zástupce pro vztahy s dárci a ti jsou proškoleni a radí, jaké jsou nejvýhodnější daňové způsoby darování a pomáhají plnit filantropické záměry.

Tiffany Circle (Tiffanin kruh)

Ženská filantropie je rychle se rozvíjející oblast v kanadském dárcovství. Tiffany Circle je dynamická komunita podobně smýšlejících žen (nejen) v Kanadě, které svým časem a talentem podporují KČK. Globální rozsah sítě Tiffany Circle se rychle rozvíjí a členky tohoto seskupení jsou i ve Spojených státech amerických, Spojeném království, Nizozemsku, Austrálii a Švýcarsku. Ženy z kanadského Tiffany Circle sdílejí hluboký

závazek pomáhat lidem a komunitám investováním do humanitární práce KČK. Za posledních deset let k lednu 2021 získaly více než 11 600 000 kanadských dolarů na podporu KČK.

Firemní dárcovství

Každý rok firmy a podniky po celé Kanadě poskytují velmi důležité financování v milionech kanadských dolarů a přijít o tuto podporu by bylo pro KČK fatální. I proto nabízí KČK podnikům různé způsoby zapojení se do podpory programů. V případě firemního daru se vystaví daňová účtenka za filantropický dar, která slouží jako doklad pro daňové zvýhodnění. Další možností firemního dárcovství je zapojení zaměstnanců do podpory KČK a to následujícími způsoby – srážky ze mzdy, bonusové dárkové programy, účast v dobrovolnickém programu či různé druhy firemních fundraisingových akcí. Možnost firemního sponzorství je také velmi oblíbenou metodou firemní podpory KČK. Obrovský dosah napříč různými komunitami na národní, provinční i místní úrovni je zajímavá nabídka i pro menší firmy. V nabídce jsou sponzorské balíčky pro různé národní či provinční programy a služby.

Dědictví

Tato možnost podpory KČK má opět mnoho variant. Některé dědické náležitosti KČK obdrží až po smrti dárce, ale existují i výjimky, kdy dar pro společnost může být poskytnut ještě v průběhu života dárce. Všechny varianty poskytují individuální druhy daňových výhod a mohou být výkonnými nástroji pro úsporu peněz např. v majetkových záležitostech. Dar dobročinných svěrenských fondů, dar životního pojištění, dar majetku, dar penzijního spoření a důchodového pojištění, dar cenných papírů či charitativní dárková renta to vše jsou varianty dědictví směrem k KČK.

Dar akcií a cenných papírů

V případě darování cenných papírů či akcií KČK, které v posledních letech vzrostly, nemusí dárce platit daň z kapitálových zisků a přes to věnovat cenné papíry v plné hodnotě. Toto darování znamená značný daňový přínos pro dárce a větší dar pro KČK.

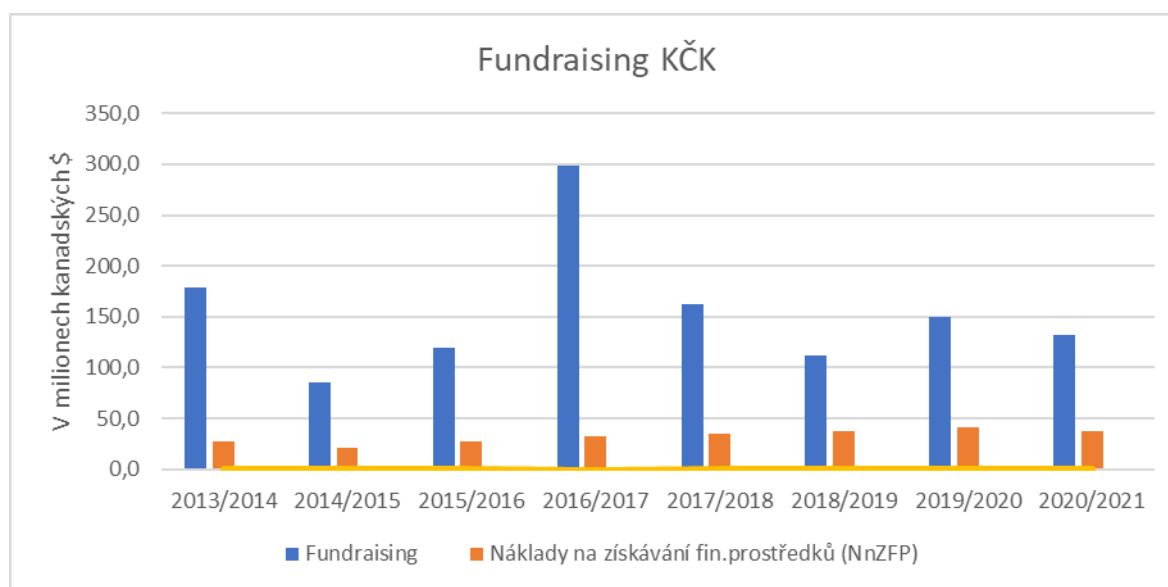
Charitativní události

KČK každoročně pořádá řadu charitativních akcí, kde výtěžek jde ve prospěch svých programů a služeb po celé zemi. Typy akcí jsou od galavečerů až po golfové turnaje a fitness akce, kde mohou Kanadáné podpořit práci KČK účastí na takovéto akci.

Věnování věrnostních bodů

V nynější době spolupracuje KČK s aeroplánovým programem letecké společnosti Air Canada. Program Aeroplan Miles umožňuje svým členům převést své nevyužité „cestovní míle“ KČK. Tento typ daru následně umožní KČK dodávat personál tam, kde je potřeba a šetřit cestovní náklady. Body za cestovní míle se také dají upotřebit v případě nutnosti vozidel, hotelů apod. Tomuto typu daru není vystaven daňový doklad⁷³.

Obrázek 10 : Vývoj fundraisingu KČK 2013/2014-2020/2021



Zdroj: Graf Vývoj fundraisingu KČK 2013/2014–2020/2021 vytvořený autorkou na základě dat z výročních zpráv KČK 2013/2014–2020/2021.

V grafu Vývoj fundraisingu KČK 2013/2014-2020/2021 je vidět každoroční celkový výběr finančních prostředků v milionech kanadských dolarů (modré sloupce). Oranžové sloupce znázorňují náklady na získávání finančních prostředků v milionech kanadských dolarů. Fiskální rok KČK vždy končí k poslednímu březnu daného roku tzn. např. fiskální rok 2021 byl ukončen k 31.březnu 2021. Rok 2013/2014 byl z hlediska fundraisingu štedrý vzhledem k mimořádným událostem v Kanadě, ale i ve světě. V provincii Alberta došlo k ničivým povodním několika měst včetně největšího průmyslového města Alberty – Calgary. V USA tornádo zabilo přes 20 lidí atd. Všechny tyto události vedly k zvýšenému zájmu o dárcovství KČK. V grafu se dále vyjímá rok 2016/2017, kdy se podařilo vybrat

73 Kanadský červený kříž. *Daruj*. [online]. [cit. 2021-10-30]. Dostupné z: <https://www.redcross.ca/donate/other-ways-to-donate>

neuvěřitelných 298,7 milionu kanadských dolarů. Tento rok provincii Alberta zužovaly obrovské požáry a vzdmula se rekordní vlna solidarity a dárcovství. Další vlna solidarity, i když ne tak veliká, se objevila v roce 2019/2020, ale i 2020/2021, kdy celý svět bojoval s pandemií COVID-19. Ostatní roky mají cca průměrné příjmy z fundraisingu a nevymykají se žádným extrémním směrem. I v nejslabším roce 2014/2015 tohoto grafu bylo vybráno 85,5 milionu kanadských dolarů, což vypovídá i tak o silné podpoře Kanadčanů darovat své prostředky neziskovým organizacím jako je KČK.

Tabulka 7 : Vývoj fundraisingu KČK 2013/2014-2020/2021

	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Fundraising	178,4	85,5	120,1	298,7	162,4	111,7	150,1	132,7
Náklady na získávání fin.prostředků (NnZFP)	27,8	21,4	27,9	32,7	34,8	37,7	41,4	37,1
Poměr NnZFP k celkovým výnosům	15,6%	31,9%	22,8%	10,7%	23,4%	35,1%	27,7%	27,9%
Průměr NnZFP posledních 5ti let	19,1%	21,4%	23,2%	17,7%	21,0%	25,6%	24,8%	25,4%

Zdroj: Graf Vývoj fundraisingu KČK 2013/2014–2020/2021 vytvořený autorkou na základě dat z výročních zpráv KČK 2013/2014–2020/2021.

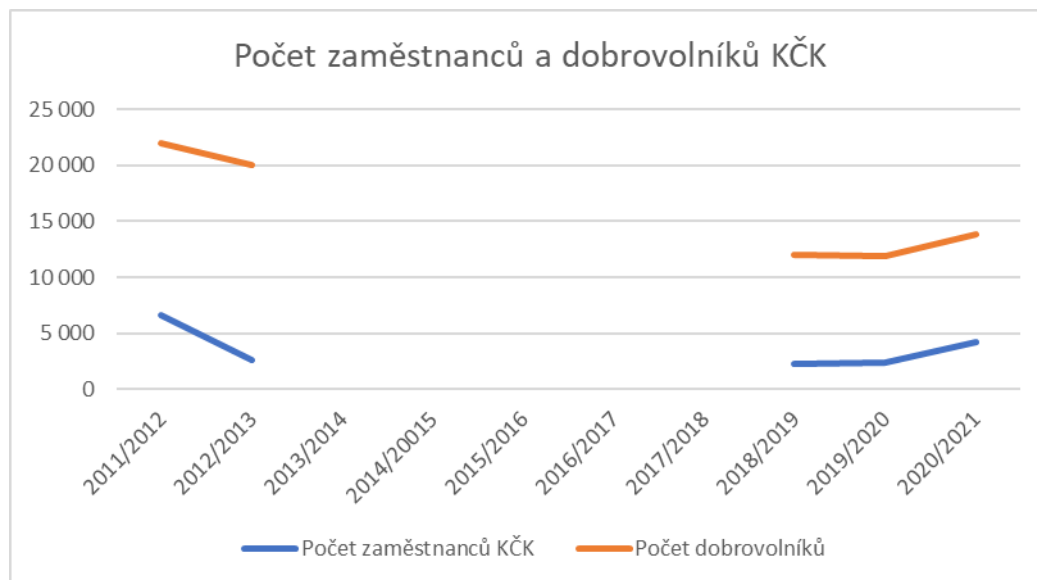
V tabulce Vývoj fundraisingu KČK 2013/2014–2020/2021 je znázorněno propojení výše vybraného fundraisingu ve většině případů v nepřímé úměře k poměru nákladů na získávání finančních prostředků k celkovým výnosům. V roce 2016/2017 bylo skrze fundraising vybráno 298,7 milionu kanadských dolarů a náklady na získání těchto prostředků činily 32,7 milionu kanadských dolarů což je v poměru k celkovým výnosům 10,7% . Naopak v roce 2018/2019 bylo vybráno 111,7 milionu kanadských dolarů, přičemž náklady na získávání finančních prostředků dosáhly 37,7 milionu kanadských dolarů. Tyto náklady k poměru k celkovým výnosům jsou relativně vysoké a to 35,1% . Procentuální data uvedená v tabulce jsou závislá na více faktorech, ale ve většině případů hraje roli marketingu a výskyt mimořádných událostí. V případě, že se vyskytne mimořádná událost, média se postarají o rozšíření informací bez velkých marketingových a nákladově náročných programů. Tím se náklady na získávání finančních prostředků snižují a poměr těchto nákladů je nižší. V letech, kdy nebyly žádné mimořádné události či bylo nutné se více prosadit na poli neziskových organizací co chtějí pomoci, je vidět nárůst nákladů na získávání finančních prostředků. V klouzavém průměru nákladů na získávání finančních prostředků posledních 5 ti let v daném roce je trend udržení max. do cca 25 %.

V roce 2020/2021 nějakým dárcovským způsobem přispělo KČK 630 000 dárců a z toho 87 000 pravidelnými měsíčními dary. V roce 2019/2020 to bylo 1,2 milionů dárců a z toho 80 000 pravidelných měsíčních dárců. V roce 2019/2020, kdy vypukla pandemie COVID-19, se jednalo o skoro 2x více dárců než rok poté, ale jednalo se o spíše o menší a jednorázové dary⁷⁴.

4.3.7 Dobrovolnictví v KČK

Dobrovolníci tvoří více než 70 % KČK a je zřejmé, že dobrovolnictví je i pro KČK velmi důležitá složka celé organizace. Stát se dobrovolníkem v KČK je relativně jednoduché, ale nemůže tuto práci vykonávat úplně každý (např. zájemci s negativním policejním záznamem apod). Zájemce si vybere pozici, která ho zajímá a splňuje na ní dovednosti a zkušenosti. Zažádá o tuto pozici a z KČK se mu ozve pracovník, který blíže popíše zájemci, co daná pozice obnáší za náplň práce apod. Pokud kandidát projeví zájem i nadále, pokračuje KČK tzv. screeningem daného zájemce. Po úspěšném dokončení prověření může začít spolupráce mezi dobrovolníkem a KČK – školením atd. Minimální věk pro dobrovolnictví v KČK není oficiálně stanoven, záleží na dané pozici dobrovolníka.

Obrázek 11 : Počet zaměstnanců a dobrovolníků KČK 2011/2012-2020/2021



Zdroj: Graf Počet zaměstnanců a dobrovolníků KČK vytvořený autorkou na základě dat z výročních zpráv KČK 2011/2012 – 2020/2021.

74 Kanadský červený kříž. *Výroční zprávy a strategie*. [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.redcross.ca/about-us/about-the-canadian-red-cross/annual-reports-and-strategy>

Tabulka 8 : Počet zaměstnanců a dobrovolníků KČK 2011/2012-2020/2021

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/2 0015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
Počet zaměstnanců KČK	6 640	2 600	X	X	x	x	x	2 300	2 400	4 200
Počet dobrovolníků KČK	22 000	20 000	X	X	x	x	x	12 000	11 900	13 800

Zdroj: Tabulka Počet zaměstnanců a dobrovolníků KČK vytvořená autorkou na základě dat z výročních zpráv KČK 2011/2012–2020/2021.

Klesající trend počtu zaměstnanců dobrovolníků v KČK je evidentní, i přes chybějící data z let 2013/2014–2017/2018, která bohužel nejsou nikde zveřejněna. Nárůst počtu zaměstnanců i dobrovolníků byl zaznamenán v roce 2020/2021, kdy v Kanadě (jako ve zbytku světa) probíhalo několik kritických vln pandemie COVID-19 a za potřeby bylo navýšit pomoc finanční, ale i lidského kapitálu⁷⁵.

4.3.8 Komunikace s veřejností KČK

Komunikace kanadských médií (TV, rádio, tisk i online formy) s KČK je relativně bezproblémová a bezpochyby jsou hlavními zprostředkovateli informací mezi širokou veřejností a KČK. Vzhledem k velkému geografickému rozsahu KČK od východního pobřeží až po západní pobřeží, KČK doporučuje národním médiím kontaktovat tiskové oddělení národní kanceláře a místním médiím se obracet na provinční a místní pobočky. Dosah sociálních sítí KČK není zanedbatelný a skrze tyto sítě může KČK dohromady oslovit až cca 334 000 lidí. Facebook KČK sleduje přes 141 000 sledujících, Instagram má 36 500 sledujících a Twitter 156 300 sledujících. Počty sledujících jsou platné k 31.10.2021. Všechny výše jmenované sociální sítě jsou aktualizovány cca 1x denně a přináší většinou informace jak v anglickém, tak i ve francouzském jazyce. Na komunikačním kanále YouTube má KČK několik videí s postupy první pomoci, které mají kolem cca 2 000 – 22 000 zhlédnutí. Výjimku tvoří video vložené v květnu 2021 s názvem „Be that Someone with the Canadian Red Cross“, které má cca 300 000 zhlédnutí a apeluje na Kanadany, aby se stali součástí dobrovolnického týmu KČK.

⁷⁵ Kanadský červený kříž. *Výroční zprávy a strategie*. [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.redcross.ca/about-us/about-the-canadian-red-cross/annual-reports-and-strategy>

Webové stránky KČK jsou přehledné a pro průměrného uživatele resp. potencionálního dárce, informace na nich uvedené, dostačující. Na stránkách se mimo jiné dá nalézt, jak dárce mohou přispět a proklik na online dárcovství doprovází uživatele doslova na každém kroku, přičemž to ale není rušivý element. Kontakt, servis, události, informace o dobrovolnictví a jiné na místních pobočkách v rámci provincií lze z webových stránek najít v adresáři po zadání města či poštovního směrovacího čísla. Webové odkazy na místní pobočky nejsou k dispozici, protože ani žádné neexistují a veškeré informace se poskytují z hlavních webových stránek KČK.

E-shop KČK (dostupný z webu KČK) nabízí poměrně velké množství produktů ke koupi spojených s první pomocí od náplastí přes nosítka až po přístroje AED apod. Tato možnost eventuálního příjmu pro KČK je zajímavým nápadem.

4.4 Rozhovory s vybranými respondenty

Následující část této diplomové práce je věnována kvalitativnímu výzkumu, a to technikou polostrukturovaných rozhovorů s vybranými odbornými respondenty. Respondenti jsou vybráni autorkou na základě jejich profesní zkušenosti a znalosti problematiky neziskového sektoru České republiky a Kanady resp. činnosti neziskové organizace ČČK. Otázky byly respondentům předem zaslány prostřednictvím e-mailu a následně byl uskutečněn rozhovor pomocí virtuální aplikace ZOOM a Microsoft Teams. Respondenti, s kterými byl rozhovor uskutečněn jsou pan Doc. RNDr. Marek Jukl, PhD. a Mgr. Georgina Sehnoutka Steinsky.

4.4.1 Rozhovor s respondentem č.1

Mgr. Georgina Sehnoutka Steinsky je ex-náměstkyně federálního ministerstva v Kanadě, která v letech 2004–2008 působila jako generální ředitelka Imagine Canada (kanadská národní nezisková organizace, která sdružuje jiné kanadské neziskové organizace). Do ČR se pravidelně začala vracet po převratu v roce 1989. Dobrovolně se angažuje v charitativních a neziskových organizacích v Kanadě, v ČR působila v Nadaci rozvoje občanské společnosti a dalších neziskových projektech. Věnuje se dobročinnosti a mecenášství.

S paní Steinsky se vedl rozhovor v česko-anglickém jazyce v obecnější rovině s důrazem na komparativu kanadského a českého neziskového sektoru. Otázky byly následující:

1. Jaké jsou zásadní rozdíly neziskového sektoru Kanady a ČR?
2. Jaká forma neziskové organizace je nejvhodnější pro ČR / pro Kanadu?
3. Jaké jsou specifika neziskových organizací v ČR / v Kanadě?
4. V čem vidíte rozdíly ve financování neziskového sektoru ČR versus Kanada?
5. V čem je přístup Kanady k dobrovolnictví jiný než v ČR? Co by ČR v tomto směru měla zlepšit?
6. Jak je v Kanadě legislativně řešen neziskový sektor?
7. Kdo je podle Vás typický poskytovatel daru v neziskovém sektoru v ČR / v Kanadě ?
8. Co byste doporučila za změny v neziskovém sektoru v ČR ?
9. Jsou v Kanadě nějaké organizace, které sdružují ostatní neziskové organizace dohromady, abych jejich hlas byl silnější?

1. Jaké jsou zásadní rozdíly neziskového sektoru Kanady a ČR ?

Na začátek bych ráda chtěla říct, že celý základ neziskového sektoru v Kanadě je z právního hlediska úplně jiný než v Čechách. A to ovlivňuje, jak ten celý sektor funguje. V Kanadě to vychází z English Common Law, a proto jsou v Kanadě 2 odlišné právní formy – charity/charita (jiný význam než v českém jazyce) a non-profit organization/ nezisková organizace. Non-profit může existovat a nemusí to být charita (většinou je to nějaký klub, který nedělá žádnou sociální neziskovou práci). KČK bude „non-profit charity“. To je první věc, co musí člověk odlišit. Právní rozdíly ovlivňují to, jak to celé funguje.

A potom, co taky hodně ovlivňuje fungování neziskového sektoru v Kanadě i v ČR je velikost dané organizace např. Červený kříž patří mezi největší organizace typu non-profit charity. Je to světová organizace, má velký dosah (a to i v ČR). S tím jsou spojené i nějaké konexe na mezinárodní spojení. Jestli je daná organizace součástí nějaké světové organizace např. Červený kříž má spojení na centrálu v Ženevě atd. A to je úplně něco jiného než maličké organizace a jejich fungování. Velikost a profesionalita hodně ovlivňuje, jak celá organizace funguje a jaké má řízení a management. Jak funguje správní rada, co dělají s penězi, jak pracují s darujícími atd.

I když se koukám jen na jednu zemi např. Kanada, tak tady jsou obrovské rozdíly mezi většími a menšími organizacemi.

Koncept charita a nezisková organizace jsou v Kanadě také odlišné než v ČR. V Kanadě jsou brány za součást neziskového sektoru i univerzity, různé umělecké organizace, nemocnice (část zdravotního systému). Je to rozsáhlejší definice neziskového sektoru než tradiční definice v ČR. Celé chápání definice neziskového sektoru je v Kanadě jiné než v ČR.

2. Jaká forma neziskové organizace je nejvhodnější pro ČR / pro Kanadu ?

Nedá se konkrétně říct, protože celý pojem, co to je neziskový sektor je úplně jiný v obou zemích.

Pro mě možná nejzákladnější rozdíl je, že vlastně neziskový sektor a chování lidí k tomu v ČR bylo zcela zásadně přerušeno komunismem. Tak že se ten vztah k tomu zase musel dlouze hledat a budovat a stále se ještě buduje. Kdežto v Kanadě ten proces vývoje neziskového sektoru nebyl ničím přerušen a kontinuálně se vyvíjí. To je taky obrovský rozdíl neziskového sektoru těchto 2 zemí.

Hodně českých větších neziskových organizací, které mají nějakou mezinárodní základnu se modelují většinou podle amerických či západoevropských zemí a jejich přístupu.

3. Jaké jsou specifika neziskových organizací v ČR / v Kanadě – v čem se liší ?

V Kanadě je to velký rozsah ve smyslu, co je vlastně neziskový sektor. Dále záleží na oblasti toho sektoru, jak moc mají velkou podporu státu. Taky je v Kanadě větší tradice, že lidi více dávají na neziskový sektor (je tu více dárců). V ČR ta tradice dárcovství je stále ještě ve fázi budování a ještě neexistuje ve stejné míře jako v Kanadě (i přes velké mecenáše, co zakládají různé nadace atd.).

Druhá věc je profesionalita neziskového sektoru a na tom se stále pracuje i v Kanadě.. Všeobecně, pokud by se z neziskového sektoru odebraly nemocnice a univerzity, ten sektor se snaží být velmi profesionální (v Kanadě). V ČR se toto téma hodně diskutovalo v organizaci Nadace rozvoje občanské společnosti, ale ten vývoj zkrátka trvá. Je to stejné pro obě země, že se snaží zprofesionizovat neziskový sektor - jak použít peníze, co dostanou od státu či od lidí (dárců) a jak jsou schopní ukázat, že s těmi financemi umí zacházet. Ale netýká se to jenom financí, ale také jak funguje management organizace, jak jsou schopní dobrovolníci, kteří jsou vysláni reprezentovat cíle organizace atd.

4. V čem vidíte rozdíly ve financování neziskového sektoru ČR versus Kanada ?

Neznám aktuální data, ale záleží také na tom, jaký neziskový sektor definičně chcete porovnávat. České organizace jsou v obecné rovině stále více podporovány od státu než kanadské. V Kanadě (pokud nebereme v úvahu univerzity či nemocnice, které jsou

navázání na příspěvky od státu) je spousta organizací, které se spoléhají jen na vlastní fundraising. V ČR to je zatím pomalejší proces se zcela odpoutat od státu či jiných různých dotačních příspěvků (i vzhledem k těm historickým milníkům jako komunismus atd.). Ale myslím, že v Evropě obecně se neziskové organizace více než v Kanadě spoléhají na podporu státu... ale to se mění i díky severoamerickému příkladu.

5. V čem je přístup Kanady k dobrovolnictví jiný než v ČR? Co by ČR v tomto směru měla zlepšit?

V Kanadě je větší tradice dobrovolnictví než v ČR. A zase je to i z velké části asi zapříčiněno komunistickým režimem, který lidi nutil stát se tzv. dobrovolníky a v lidech to zanechalo stopu. V Kanadě je historicky dobrovolnictví bráno více „dobrovolničtěji“, ale např. na střední škole v provincii Ontario si musíte vybrat neziskovou organizaci a jít tam dělat dobrovolníka, abyste pak mohli odmaturovat. Je to snaha ukázat dětem směr, kterým by mohli v dospělosti pokračovat.

Co by ČR v tomto směru měla zlepšit?

Já myslím, že je to generační záležitost. Postupně, jak mladí lidé cestují a vidí příklady ve světě, tak se ten přístup mění. Taky musí být lidé nadšení a z toho vyplývá ochota něco dělat. Já nemám žádný tip, jak to zlepšit. Existuje spousta výzkumů, proč se lidi stávají dobrovolníky a většinou tam hraje roli nějaké osobní spojení s danou organizací. Když byli nemocní a uzdravili se, tak většinou chtějí dát něco zpátky té komunitě, která jim pomohla. Starší generace má navíc napojení na náboženství a náboženské organizace. V Kanadě jsou náboženské organizace většinou brány jako charity (dle kanadské definice). Je rozdíl ve stálém dobrovolnictví a krátkodobém dobrovolnictví např. při mimořádných katastrofách (tornádo na Moravě apod.). Tento typ krátkodobého dobrovolnictví bude i hodně využíván v Červeném kříži.

Efektivní náborů dobrovolníků by se podle mého názoru měly uskutečňovat přes tradiční marketing a přes sociální média.

6. Jak je v Kanadě legislativně řešen neziskový sektor?

V Kanadě je to právně poměrně složité a legislativa je úplně jiná než v ČR. První věc je ta, že aby mohli dávat organizace daňové výhody (charitable status), tak finanční úřad nejdříve musí dané organizaci povolit status charity. V Canada revenue agency (finanční úřad Kanady) je přes 80 000 takových organizací (charitable organizations).

Potom existuje legislativa pro non-profit organizace/neziskové organizace a v každé provincii existuje Zákon o neziskových korporacích (Non-profit Corporation Act) a

zároveň existuje federální zákon o neziskových korporacích (Federal Non-profit Corporation Act).

Hodně „charit“ je zároveň „non-profit“ organizací, ale nefunguje to obráceně. Organizace si také musí vybrat, jestli chce být neziskovou federální či neziskovou provinční korporací. Toto všechno vychází z Common Law. Většina Evropy má Civil Code a to je úplně něco jiného a jinak to funguje.

7. Kdo je podle Vás typický poskytovatel daru v neziskovém sektoru v ČR / v Kanadě?

Na to je taky hodně výzkumů, proč lidi dávají. Nemyslím, že jsou nějakí typičtí dárci. Většinou jsou to lidi, co mají nějaké nadšení vůči něčemu, kde mají nějaký zájem. Např. lidi dávají na umělecké či divadelní věci, protože je to zajímá. Druhá věc je ta, že jsou lidi za něco vděční, že jim někdo pomohl, tak se chtějí „revanšovat“. A třetí věc je ta, že se chtějí ukázat společnosti jako hodní lidé (nebo si chtějí očistit reputaci). Velký dárci, když dá nějaký dar např. na univerzitu, tak pak je jeho jméno nějak spojeno s tou danou organizací např. se po něm pojmenuje budova. Důvody budou v obou případech podobné např. Kellner a jeho zájmy se vzděláním atd. Větší nadhled nad společností a co bych pro tu společnost mohl udělat, jak jí pomoci? To je všude stejné. A ty výzkumy pak odkazují k tomu, jak ti mecenáši byli vychovávaní, jaké měli vzdělání, jaké pouto ke komunitě měli rodiče atd.

8. Co byste doporučila za změny v neziskovém sektoru v ČR ?

Já myslím, že v Česku je hlavní problém ten, že stát neuznává neziskový sektor, ale tento problém je více či méně všude. Nemám na to žádnou brilantní odpověď. Myslím, že jednou z výzev z pohledu politiky je dostat do podvědomí, co neziskový sektor vůbec je a co znamená pro stát. Politiky jako např. Havla by pravděpodobně tato tematika zajímala, ale Klaus byl k tomu vždy úplně skeptický. A pořád v těch lidech se trochu zachovává pocit skepticismu, že od někoho berete peníze a chcete je okrást. Samozřejmě existují lidé, kteří se snažili a snaží přesvědčit vládu a stát, že neziskový sektor je opravdu sektor, co společnost potřebuje... To samé platí i pro Kanadu, ale v Kanadě statistický úřad vydává pravidelně měřitelná data ohledně neziskového sektoru např. co je dobrovolnictví, co je dárcovství a když máte tyto data, tak se s tím lépe pracuje a přesvědčuje. Já tomu říkám budování „infrastruktury“. Tato infrastruktura by se celá měla zlepšit, aby neziskový sektor v ČR lépe fungoval.

Taky by organizace měly spolu více spolupracovat. V Kanadě se snaží neziskové organizace sjednotit pod jednu velkou organizaci (ať už na provinční či federální úrovni), která následně komunikuje s vládou jednotným hlasem za neziskový sektor. Toto v ČR chybí (i s ohledem na vývoji a zásahu komunismu) a je třeba znovu budovat to povědomí o neziskovém sektoru.

A do budoucna je velká otázka (nejen v ČR), jak se k neziskovému sektoru postaví sociální média a mladí lidé. Určitě je více aktivních mladých lidí v sociální oblasti, než bylo, což je povzbudivé.

9. Jsou v Kanadě nějaké organizace, které sdružují ostatní neziskové organizace dohromady, abych jejich hlas byl silnější?

Záleží na dané oblasti toho sektoru. Jsou všelijaké organizace. Většinou je to podle oblasti působení tzn. sociální služby, náboženské organizace, umělecké organizace, nemocniční organizace nebo organizace, která sjednocuje velké neziskové společnosti (jako např. KČK).

Tyto sjednocené organizace pak mají větší hlas. V Kanadě, na federální úrovni, mají den, kdy neziskové organizace (většinou nějaká skupina) zorganizují tzv. parlamentní den a jednají a debatují.

4.4.2 Rozhovor s respondentem č.2

Doc. RNDr. Marek Jukl, PhD. do ČČK vstoupil v roce 1987 a od roku 2005 vykonává funkci prezidenta ČČK. Zabývá se algebraickými a geometrickými disciplínami, ale zároveň je to specialista na mezinárodní humanitární právo.

S panem Juklem se rozhovor vedl v českém jazyce se zaměřením na detailnější charakteristiku chodu ČČK. Otázky byly následující:

1. Je právní forma ČČK vyhovující? Co byste popřípadě změnil / zlepšil?
2. Jak probíhá spolupráce s oblastními spolky / místními skupinami?
3. Sledujete na centrále výroční zprávy oblastních spolků?
4. Kde se zveřejňují zprávy o činnosti z mezinárodní konference Červeného kříže a Červeného půlměsíce ze Ženevy (kromě webových stránek ČČK) ? Jak se k závazkům a rezolucím vyplývajícím z konference ČR staví?
5. Jaké formy osvěty ČČK používá?

6. Jaké jsou formy propagace ČČK?
7. Jaké jsou budoucí plány pro rozšíření dobrovolnické základny? Nepřemýšlíte např. o náboru dobrovolníků na středních školách?
8. Z dat výročních zpráv do roku 2019 je trend dobrovolnictví lehce klesající, což zlomil rok 2020 s ohledem na výskyt covidu?
9. Zdá se vám finanční podpora ČČK od státu dostačující? (např. s porovnáním s ostatními státy s kterými se setkáváte na mezinárodní konferenci)
10. Vidíte potenciál dárcovských příspěvků ve velkých firmách popřípadě, kde potenciál vidíte?
11. Využíváte stále metod offline fundraisingu (direct mailing, telefonní nabídky, eventy) nebo směřujete spíše už jen cestou online fundraisingu (webové stránky, crowdfunding, e-mail marketing atd.)?
12. Evropská unie se nějakým způsobem snaží integrovat neziskový sektor v celé EU. Pociťujete nějak tyto snahy EU ?

1. Je právní forma ČČK z Vašeho hlediska vyhovující? Co byste popřípadě změnil?

Tak jako samozřejmě český Červený kříž je především tedy národní společnost Červeného kříže ve smyslu Ženevských úmluv. To říká zákon z roku 1992. Tak to je uznávána z pohledu mezinárodního práva. Teď je otázka, jakou formu zvolit z pohledu toho vnitrostátního práva. Vyjdeme-li z toho, že všechny národní společnosti ČK jsou postaveny na členském principu, tak vlastně těch forem, které se nabízejí v podstatě moc není a dá se použít jen spolek si myslím. Jedině, že by se vytvořila nějaká speciální forma pro ČČK, tak to mají myslím Slováci. Ti nejsou pojmenováni jako právní forma zařazená v zákoníku (pokud se něco nezměnilo v posledních cca šesti letech) Německý ČK je ale taky spolek. Řada národních společností ČK, co já znám, jsou řekněme občanské asociace. Což znamená, že mají společenskou základnu a potom mají nějaké zaměstnance a vytváří nějaká zařízení. Druhá věc je ta, zda-li ta právní forma spolek je plně vyhovující. Já myslím, že je tam nešťastně formulována, co je vlastně ta vedlejší hospodářská činnost. Je tam řečeno „nebo jiná výdělečná“, a to je strašně široký pojem, který není, myslím, úplně

jednoznačně využitelný. Ale je to spíše otázka na naše ekonomy než na mě. Zatím jsme se ale nesetkali s nějakou věcí, která by nám učinila nějaký nepřekonatelný problém.

Co byste popřípadě změnil?

Změnil bych definice toho, co může být účelem spolku, a co je hospodářská činnost. Mohlo by to být někde upraveno v občanském zákoníku. Potom si také myslím, že by mohly být zrušeny daňové otázky těch spolků atd., Ale to jsou věci, se kterými se dá žít, takže jsme se komplexně nezamýšleli nad tím, v čem by ta úprava měla být. Víceméně jsme na to zvyklí, protože už od první republiky ČČK tuhle formu má. Tehdy to byl spolek, pak vlastně to byla tzv. společenská organizace, což bylo pojmenování právní formy v padesátých letech...potom to bylo občanské sdružení od roku 1990 a dále zase spolek. Určitě by se některé věci daly zlepšit, ale zatím si myslím, že to nečiní nějaké zásadní problémy.

2. Jak probíhá spolupráce národní společnosti s oblastními spolky / místními skupinami?

Oblastní spolky jsou podle zákona pobočnými spolky, ale současně jsou součástí národní společnosti. Takže to nejsou jednotky, které by stály mimo tu společnost. Jedná se tedy o podobnou „spolupráci“ jako v rámci rodiny, kdy probíhá spolupráce jednotek, které k sobě patří. Ale určitě je dána forma společného plnění, já bych řekl, že to je forma společného poslání Červeného kříže. To je vhodnější termín než spolupráce. Jsou dány činnosti, které ČČK dělá celoplošně. Tzn. je to třeba připravenost na katastrofy, kdy ústředí vytváří nějaký právní rámec pomocí vnitřních předpisů, jak si mají spolky třeba kupovat tzv. humanitární jednotky. Pro humanitární jednotky se pořádají kurzy, nebo kurzy velitelů humanitárních jednotek, pro ně se také pořádají cvičení. V případě, kdy nějaká mimořádná situace nastane, tak prvky poskytování pomoci mají určité centrálního řízení. Takže toto všechno je v oblasti krizové připravenosti. Ty další celoplošné programy jsou např. výuka první pomoci, ať už jde o první pomoc dětí/mládeže nebo jde o výuku první pomoci dospělých, kde se vydává jednotná literatura. Dále jsou jednotné učební osnovy všech těch kurzů, dále je zařízené školení lektorů pro tyto kurzy, takže ať už ten kurz absolvujete v místě A nebo v místě B, má stejnou podobu. Pro děti se taky vydává jednotná literatura - pro kroužky pracující s dětmi a mládeží. Pořádají se také školení, soutěže pro družstva mladých zdravotníků atd. Dalším celoplošným projektem je propagace dárcovství krve a oceňování bezpříspěvkových dárců krve. Ve všech těchto projektech všechny spolky

postupují jednotně. Další věcí, která je sjednocující, jsou pravidelně schůze zástupců spolků. Schází se min. 4x do roka (za normálních okolností, když nebereme v úvahu, že situace covidová). Schází se zástupci zaměstnanců (každý spolek má tzv. úřad, což je jednotka, kde jsou zaměstnanci, kteří zajišťují stálý kontakt s veřejností a zajišťují činnosti tak, aby běželi. Do těch činností jsou zapojeni dále naši členové, popřípadě dobrovolníci). Vedoucí, tzv. ředitelé úřadu se schází jednou do roka samostatně, 2× do roka se schází potom ještě se zástupci svých volených spolků. Každý spolek má volené představitele, což je předseda výkonné rady, což je vlastně statutární orgán tzv. odborný orgán, což je ten úřad, tak že ty se schází 2x do roka společně s těmi ředitelkami. Pak jednou do roka se schází shromáždění delegátů jako nejvyšší orgány (jenom delegáti). V dnešní době zůstává komunikace prostřednictvím online schůzek nebo ústřední mailové korespondence, takže vlastně ty spolky jsou s tím úřadem v Praze (Úřad ČČK v Praze), jsou vlastně neustále v kontaktu. No a pokud jde o místní skupiny, tak ty jsou organizačními jednotkami těch spolků. S těmi skupinami se centrálně nekomunikuje. Komunikují s nimi jednotlivé úřady spolků, vlastně výkonné rady, to jsou jejich organizační jednotky.

3. Sledujete na centrále výroční zprávy oblastních spolků?

Určitě. Spolky už v průběhu roku pravidelně ke každé akci zpracovávají dokumentaci před akcí, dokumentaci po akci. Dále dělají souhrnné dotazníky, abychom měli centrální přehled o členské základně, o činnosti orgánů oblastních spolků, o jejich programových činnostech, tzn. o těch celoplošných projektech, které jsem jmenoval. O jejich lokálních činnostech (lokální programy) vycházející z místních potřeb (zpravidla jsou to aktivity sociálně-zdravotní povahy) nás také pravidelně informují. Existuje pro ně technická podpora pro jakékoliv případy, když potřebují poradit. Takže jejich činnost je takhle sledována.

Většina informací se předává prostřednictvím intranetu, ať už teda zdola nahoru nebo shora dolů.

4. Kde se zveřejňují zprávy o činnosti z mezinárodní konference Červeného kříže a Červeného půlměsíce ze Ženevy (kromě webových stránek ČČK)? Jak se k závazkům a rezolucím vyplývajícím z konference staví ČR?

My je zveřejňujeme na našich webových stránkách, záložka mezinárodní konference ČK, kde jsou umístěny informace o konferencích. Dáváme naše stránky k dispozici národní skupině pro mezinárodní humanitární právo, což je takový mezirezortní orgán, kde jsou

zastoupeni tito členové – zástupce MZV, ČČK a ostatních ministerstvech. Tam ty mezinárodní konference jsou jako záložka, kde tedy je o něco víc informací než na stránkách ČČK. Jsou tam zápisy za ČČK, a pak taky za MZV, odkaz na webové stránky té dané konference a taky tzv. české závazky, které se na konferenci předkládají.

Jak se k závazkům a rezolucím vyplývají z konference ČR staví ?

To je jeden z úkolů národní skupiny (anglický termín je national commission), ale u nás se vžil termín národní skupina. Ujednání, které bylo podepsáno mezi těmi rezorty (to je taky k dispozici), tak ta agenda mezinárodních konferencí jsou stálou náplní té národní skupiny pro implementaci. Po každé konferenci se zpracuje tabulka (MZV), kde se vypíší rezoluce a závazky. Každá rezoluce a každý závazek má svého gestora, který usiluje o jeho naplnění. Jednou za 2 roky tzn. mezi konferencemi a potom těsně před konferencí informuje ministerstvo zahraničí věci a mezinárodní výbor Červeného kříže o tom, jak probíhá plnění rezolucí a závazků.

Já jsem vedoucí delegace ČČK, ale na té konferenci je taky delegace vlády. Vyslání delegace vždy schvaluje vláda. Vláda schvaluje čestné závazky, které tam pak česká delegace prezentuje.

5. Jaké formy osvěty ČČK používá?

Za osvětu můžeme pokládat šíření znalostí o první pomoci, šíření znalostí o ochraně zdraví, šíření znalostí o dárcovství krve, šíření znalostí mezinárodního humanitárního práva, potom nějaké sociální poradenství, a to vše zařadit do nějaké osvěty. Pokud jde o šíření znalostí první pomoci, to je náš prvořadý úkol. K tomu slouží kurzy, které pořádáme pro veřejnost (ročně těmi kurzy projde 50 000 lidí, pokud není zrovna covid-za rok 2020 to byla jen polovina). Co se týče práce s dětmi tzn. s těmi mladými zdravotníky, tak podporujeme činnosti kroužků, které může zřídit ať už škola nebo organizace pracující s dětmi. My jim dáváme metodickou podporu a taky různé pomůcky. Ty kroužky se zaměřují nejen na první pomoc, ale i na zdravý životní styl, na ochranu zdraví. Myslím si, že ta snaha dostat to mezi mladé lidi tady je. Určitě bychom ale uvítali, pokud by se to dařilo ještě více. Je pravda, že např. školy o to nemají vždy zájem. Často argumentují tím, že učitelé jsou vytíženi a kroužků mají 1 000 000. Tak že zdaleka ne na každé škole takový kroužek je. No a potom je to první pomoc pro dospělé. Měli jsme různé kampaně, třeba kampaně 1/10, kdy jsme zdůrazňovali, že pouze jeden z deseti řidičů zastaví u nehody auta. Z tohoto důvodu jsme pak pořádali nabídku kurzů první pomoci zdarma. Kurzy se

snažíme pořádat cenově dostupné čili naší snahou je oslovit, co největší segment veřejnosti, aby se s tou dovedností první pomoci dovedl za určité situace zachovat. Účastníme se akcí jako je Světový den první pomoci, kdy se dělají různé propagační akce pro veřejnost atd. To je z té oblasti osvěty ze zdravotní výchovy, tak říkajíc. Dále je to propagace dárcovství krve, což také probíhá formou osvěty. Zamyslet se nad tím, že pokud jsou lidé zdraví, tak můžou někomu pomoci. Jedná se o zaměření se na bezplatné dárcovství, protože je tím nejbezpečnějším dárcovstvím krve. Ukazuje se, že nabídka finančních motivů, přivádí lidi, kteří třeba zatají nějaké informace. Takže to je další forma osvěty. Potom se snažíme šířit znalost humanitárních principů, protože to je v dnešním světě pořád důležité. Bohužel v řadě států se stále bojuje a humanitární situace je tam špatná. Aby i naše veřejnost o tom věděla, jak to vypadá jinde a jak takové informace odtamtud vyhodnocovat s tím se zaměřujeme na mladé lidi. Taky se zaměřujeme na armádu, pro kterou děláme kurzy humanitárního práva. Za formu osvěty jde označit i sociální poradenství, které probíhá na úrovni našich oblastních spolků (zejména kolem tří desítek). Taky máme na stránkách seznam, které mají nějaké sociální zdravotní zařízení. Takže to jsou takové formy osvěty.

6. Jaké jsou formy propagace ČČK?

Plošné propagační kampaně zaměřujeme především na nějaké konkrétní projekty. Řekl bych, že nejplošněji probíhají kampaně, které se týkají dárcovství krve. Je to asi dva měsíce, kdy začala kampaň :“Hloupá a hloupější“ , která by měla být viděna i na sociálních sítích. Nebo proběhly různé spoty zaměřené na dárcovství krve na různých televizních kanálech. Měli jsme i propagaci první pomoci na různých televizních kanálech. Naše 2 hlavní projekty (první pomoc a dárcovství) se snažíme propagovat celoplošně. Sociální činnosti propagovat nemusíme, protože zařízení, které může poskytnout nějakou sociální službu je většinou známé a lidi o nich ví a přijdou sami. Když se propaguje ta první pomoc a dárcovství, tak se tím vlastně propaguje celý ČČK.

Volíme tradiční formy propagace jako vydávání tiskových zpráv při různých příležitostech apod.

7. Jaké jsou budoucí plány pro rozšíření dobrovolnické základny (pokud nějaké jsou)? Nepřemýšlíte např. o nábore dobrovolníků na středních školách ?

Je to věc kompetencí oblastních spolků, protože z ústředí jde těžko dělat nějaký nábor. Každý dobrovolník se potom stejně zapojí do práce toho oblastního spolku. My se snažíme

(ústředí) působit na oblastní spolky, aby tomu věnovali pozornost. Oni to ale samozřejmě vědí, protože každý spolek má spíše jednotky zaměstnanců (pokud nepočítám samozřejmě zaměstnance spolku nějakého sociálního zařízení, kde jsou desítky zaměstnanců). Činnosti jako jsou třeba školení, anebo postupování pomoci při katastrofách, anebo dozory první pomoci, tam se především spoléháme na naše členy a dobrovolníky. Jakým si nábořem jsou akce, které jsou vidět. Tak že propagační akce pro veřejnost, anebo když probíhají sportovní či kulturní akce. K nám se skutečně hlásí lidí takto dobrovolně.

Spolky, které mají ve svém sídle vysokou školu, tak jsou samozřejmě na tom lépe. Vysokoškolských studentů bývá hodně na školách a jsou časově flexibilnější než středoškoláci. No a pokud má spolek v sídle střední školu, tak se snaží propagovat své činnosti i tam. Když jsme nedávno měli shromáždění delegátů, tak jsem tam říkal (protože máme pořád kolem 16 000 členů plus minus), že bez toho abychom ukázali konkrétní činnosti právě té mládeži, tak nikoho nového nezískáme.

Máme zvláštní složku mládež a jejich počet členů se nezvyšuje. Po roce 1990 se osamostatnili, aby v rámci ČČK začali tyto věci dělat sami. Otázka zní, jak moc efektivní to je ještě dnes.

8. Z dat výročních zpráv do roku 2019 je trend dobrovolnictví lehce klesající, což zlomil rok 2020 s ohledem na výskyt covidu, předpokládám?

Nejsou tam všichni covid pracovníci započítání. My počítáme pouze stále dobrovolníky. Jinak by to samozřejmě naskočilo, protože těch dobrovolníků, takových ad hoc se za ten minulý rok přihlásilo 5 000 (přibližně), ale ti v té zprávě určitě započítání nejsou. Naším cílem je samozřejmě s těmi dobrovolníky spolupracovat nadále, ale ne vždy se to podaří. Někdo se zapojí jednou na konkrétní věc (pomoc konkrétnímu sociálnímu zařízení v první polovině roku) a o další zapojení už zájem nemá.

Máte tedy pocit, že trend dobrovolnictví je tedy klesající?

Když se podíváme v dlouhé časové řadě, tak je jednoznačně klesající. Kdys jsme měli kolem milionů členů, ale je otázka, jak ti členové byli či nebyli aktivní (za minulého režimu). V dlouhé časové řadě je najednou takový prudký sešup (možná cca 10 let nazpět), kdy se mezi členy začaly počítat metodicky jen ti, kteří zaplatili členský příspěvek. Tím se to přepočítlo. Když se ale podíváme na ty činnosti, tak ten objem činností neklesá. Bude to asi jako v každé organizaci, že není člen jako člen. Na účinnosti

se členové podílejí nerovnoměrně, někdo tomu věnuje více času, někdo méně času. Někdo už je starší, tak zaplatí jen příspěvek. Je těžké říci, jak se ten pokles členů projevuje v činnosti. Zatím se zdá, že se výrazně neprojevil, ale určitě by bylo správné mít členů více.

9. Zdá se vám finanční podpora ČČK od státu dostačující ? (např. s porovnáním s ostatními státy s kterými se setkáváte na mezinárodní konferenci)

Nikdo vám neřekne, že jakákoliv podpora je dostatečná. Každý si dokáže představit, že by ta podpora mohla být vyšší. My bychom byli rádi, aby ta podpora byla poskytována i na připravenost na katastrofy, kde tomu tak v současné době z ústředí (vlády) není. Takže se spíše spoléhají na to, že takovou podporu poskytne kraj nebo města. Já si ale myslím, že by to také mohla být záležitost celostátní. V podstatě ta celostátní podpora - podpora ze strany vlády - podpora podle zákona 126 - je napsáno, že máme každoročně dostat příspěvek. Ten příspěvek tvoří kolem 8% všech finančních prostředků celého ČČK tzn. včetně těch oblastních spolků a asi 67 % naopak tvoří vlastně výnosy vlastní činnosti. Kolem 20 % to jsou granty a dotace z úrovně krajů a obcí, nikoliv ta ústřední podpora. 2,5% jsou sponzorské dary.

případně i nějaké prostě menší granty např. ministerstvo obrany tam je padesátitisícový grant. 2,5 % jsou granty ústředních orgánů a asi o 2,5 procenta jsou prostě sponzorské dary.

Je to různé. Některé Červené kříže nemají žádné dotace od státu. Je to dáno historickým vývojem a taky tím, co si ta daná společnost je schopna zabezpečit sama.

A z Evropské unie nějaké dotace dostáváte?

Může to být zaobalené do toho, že tím poskytovatelem je příslušné ministerstvo. Já tento přehled nemám, zda-li se jedná o peníze české či evropské.

10. Vidíte potenciál dárcovských příspěvků od velkých firem, nebo kde eventuálně ten potenciál od dárců se skrývá?

Tak potenciál určitě, ale teď jde o to, jestli se to zrealizuje. I když samozřejmě v případě katastrof nám přispívají nejenom velké firmy, ale i běžní občané.

A dá se to nějak procentuálně vyjádřit?

To teď nevím, můžu Vám to zjistit.

11. Využíváte stále metod offline fundraisingu (direct mailing, telefonní nabídky, eventy) nebo směřujete spíše už jen cestou online fundraisingu (webové stránky, crowdfunding, e-mail marketing atd.)?

Ano, stále využíváme. Na telefonování jsou lidé alergičtí.

Chtěli jsme přejít na formu online, ale nakonec jsme zůstali u té klasické. Online rozesílání jsme možná realizovali 3x, ale zůstali jsme u direct mailingu poštovního. Nemělo to velkou vytíženost.

Je pravda, že lidi posílají dary i prostřednictvím platebních bran, ale tam u toho nezjišťujeme, co je oslovilo.

V roce 2020 se čerpalo z veřejných sbírek 14 000 000, to se sešlo hodně, ale opět s ohledem na covid, že?

Ano a příští rok tam bude přes 100 000 000 na tornádo.

12. Evropská unie se nějakým způsobem snaží integrovat neziskový sektor v celé EU. Pociťujete nějak tyto snahy EU?

Takový pocit úplně nemám, že by se nás snažila integrovat mezi jinými organizacemi.

5 Zhodnocení výsledků

Autorka se ve své práci zabývala problematikou a analýzou neziskového sektoru v České republice a v Kanadě se zaměřením na Červený kříž, a to v několika oblastech, které budou dále detailněji analyzovány.

5.1 Mezinárodní hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce

ČČK i KČK jsou součástí skupiny národních společností, které zastupují principy Mezinárodního hnutí ČK a ČP. Jedna ze složek Mezinárodního hnutí ČK a ČP - Mezinárodní výbor ČK – uznal KČK jako nezávislou společnost ČK v roce 1927. ČČK byl tímto výborem uznán 26.8.1993 vzhledem k rozpadu Československé republiky v roce 1993. Brzké uznání KČK za nezávislou společnost ČK odráží nijak zásadně nenarušený historický vývoj neziskového sektoru Kanady. Mezinárodních konferencí ČK a ČP v Ženevě se každé 4 roky účastní pravidelně obě zmiňované země. Prezident ČČK Doc. RNDr. Marek Jukl, Ph.D. potvrdil v rozhovoru informace o účasti ČR na takovéto akci. Skupinu zastupující ČR schvaluje a vysílá vláda ČR a je složená z delegace ČČK a delegace vlády ČR. Z mezinárodních konferencí ČK a ČP vznikají závazky a rezoluce, které mají své gestory a ti se snaží o jejich naplnění.

5.2 Legislativa ČČK a KČK

Legislativní rámec České republiky a Kanady je zcela odlišný. Rozdíly v právní úpravě v organizační struktuře a činnosti neziskového sektoru těchto dvou zemí zásadně ovlivňují celé fungování občanského sektoru v dané oblasti. Právní úprava činnosti neziskového sektoru ČR vychází ze zákona 89/2012, nový občanský zákoník, který rozlišuje právní formy NNO na spolky a pobočné spolky, nadace a nadační fondy, církevní právnické osoby, obecně prospěšné společnosti, ústavy a školské právnické osoby. Právní forma ČČK je spolek. Na základě rozhovoru autorky s prezidentem ČČK se autorka domnívá, že právní forma spolek ČČK nezpůsobuje zásadní problémy v činnosti. Z hlediska faktického zajištění činnosti ČČK by však uvítal úpravu definice „vedlejší hospodářské činnosti“, což je pro ČČK v tento okamžik široký pojem, který nelze jednoznačně využít. Po obsahové stránce pak činí problémy v navazujících souvisejících činnostech, které mají vliv na celkové daňové povinnosti a faktické zařazení aktivit po výše uvedený pojem.

Kanada má právní systém neziskového sektoru z autorčina hlediska v určitých oblastech komplikovanější než v ČR. Ve velké části Kanady je právní systém založený na principu

angloamerického práva tzv. common law (kromě provincie Quebec). Neziskový sektor je zde řízen jak federálními, tak i provinčními zákony. Na federální úrovni se rozhoduje o statusu neziskové organizace. Status tzv. charity (jiný význam než v českém jazyce) získává organizace za splnění určitých podmínek (rozebráných v kapitole 3.5.2.). Necharitativní organizace jsou součástí neziskového sektoru Kanady, ale nemají zvláštní daňové výhody jako organizace se statusem charita. Vznik, provoz a zánik neziskových organizací řídí ve velké většině provinční právo dané provincie. Existuje zde provinční Zákon o neziskových korporacích, ale zároveň existuje i federální Zákon o neziskových korporacích a daná nezisková organizace se musí rozhodnout, zda bude řízena federálně či provinčně. Nejběžnější formy neziskových organizací v Kanadě jsou formálně členské registrované organizace, neregistrované organizace nebo sdružení či trusty (v provincii Quebec). Právní forma KČK je federální nezisková organizace (členská registrovaná) se statusem charity.

5.3 Vznik a poslání ČČK a KČK

Vzhledem k jednotným a společným zásadám a hlavním cílům Mezinárodního ČK a ČP se poslání ČČK a KČK ztotožňuje. U obou sledovaných národních společností se jedná zejména o pomoc v oblastech humanitárních, sociálních a zdravotních. Každá společnost si sama nastavuje strategii dosažení svých cílů pomocí nabídky různých programů, a ty se u ČČK a KČK lehce liší.

ČČK byl uznán součástí Mezinárodního ČK a ČP 26.8.1993, ale historicky české země své zastoupení u Červeného kříže měli i dříve. Vlastenecký pomocný spolek pro Království české byl založen 5.9.1868 jako 13.národní společnost Červeného kříže na světě, a po vzniku Československé republiky byla navázána tradice působení u ČK založením Československého červeného kříže 6.2.1919. KČK resp. Kanadská společnost červeného kříže byla oficiálně založena v roce 1896, ale humanitární myšlenky ČK byly používány v Kanadě již od roku 1885. Obě dvě národní společnosti vznikly v podobném roce, ale rozvoj těchto dvou společností podobný již nebyl. Na rozdíl od vývoje KČK, vývoj ČČK byl několikrát zabrzděn absolutistickými a komunistickými vpády do Československé republiky.

5.4 Organizační struktura a orgány ČČK a KČK

Organizační struktura a orgány ČČK a KČK jsou zcela odlišné vzhledem k zcela jiné legislativě zakládání neziskových organizací a geografickému složení dané země. Organizační struktura ČČK je tvořena nejvyšším orgánem Národní společnost ČČK, která je tvořena Oblastními spolky ČČK a ty jsou dále tvořeny Místními skupinami ČČK. Náležitosti právní subjektivity splňují Národní společnost ČČK, Oblastní spolky (pobočné) a zvláštní spolky ČČK za stanovených podmínek. Od 31.12.2013 Místní skupiny ČČK právní subjektivitu nemají. Orgány ČČK se dělí podle úrovně organizační struktury. Národní společnost má nejvyšší orgán Shromáždění delegátů a statutární orgánem je prezident ČČK. Dále v Národní společnosti působí Výkonná rada ČČK a jako kontrolní komise Dozorčí rada ČČK. Oblastní spolek ČČK jako svůj nejvyšší orgán svolává Valné shromáždění a statutární orgán je předseda Oblastní výkonné rady. Dozorčí rada Oblastního spolku působí jako kontrolní komise. Místní skupina má dle Stanov ČČK za nejvyšší orgán Valnou hromadu Místní skupiny. Statutární orgán je zde předseda Místní skupiny a dále v Místní skupině působí Představenstvo Místní skupiny a jako kontrolní orgán revizoři Místní skupiny.

V organizační struktuře řízení KČK se odráží provinční rozmanitost Kanady. Zastoupení tam mají zástupci ze všech provincií Kanady s důrazem na rovnost žen a mužů či zastoupení původního obyvatelstva apod. V organizační struktuře KČK je hierarchicky nejvýše postaven předseda představenstva KČK. Další složkou v pyramidě je Prezident a generální ředitel KČK, Výkonný manažerský tým a tzv. Národní členové. Pod předsedu KČK je organizační složka Představenstva. Správa KČK se tedy skládá z 32 členů, kteří jsou rozdělení do dvou složek a manažerské vedení společnosti má na starost 6tičlenný profesionální manažerský tým. U KČK je zřejmý částečný model amerického přístupu vedení neziskové společnosti jako ziskového podniku. Dle názoru autorky se tento typ modelu řízení neziskových organizací pomalu dostává i do České republiky, ale právní úpravy forem neziskových organizací v ČR a nedostatek peněz tento trend zatím spíše brzdí.

5.5 Činnosti a projekty ČČK a KČK

Základní činnosti a projekty ČČK a KČK se řídí dle Ženevských úmluv a společných zásad Mezinárodního ČK a ČP. V obou národních společnostech se jedná zejména o oblasti

činností ve zdravotnictví, sociální oblasti a humanitární oblasti. Česká republika i Kanada si však řídí své projekty dle geografické situace země, kulturních zvyklostí a aktuálnímu vývoji situace v dané zemi.

V ČČK se zaměřují zejména na zdravotní služby, a to výuku první pomoci a bezpříspěvkové dárcovství krve a kurzy přístupu k hendikepovaným. Z humanitární sféry se jedná zejména o pomoc při mimořádných událostech či katastrofách v ČR i v zahraničí formou finančních příspěvků či materiální pomoci. Velmi úzce s tím souvisí připravenost na katastrofy, která je také jednou z hlavních náplní činností ČČK. ČČK dále nabízí rekondiční pobyty pro seniory i děti a vydává různé publikace (ediční činnost). V rámci pátrací činnosti je ČČK oprávněna vyhledávat relevantní informace pro osoby či rodinné příslušníky s právem na odškodné po 2.světové válce či pátrat po rodinných příslušnících v souvislosti s válečnými konflikty, katastrofami apod. Sociální činnost ČČK vykonává na profesionální i dobrovolné bázi.

Kurzy první pomoci a resuscitace patří mezi hlavní nabídku služeb a programů KČK. Z důvodu častějšího výskytu mimořádných událostí a katastrof v Kanadě (povodně, požáry, sněhové vichřice atd.), se KČK intenzivně zaměřuje na osvětu a management, jak se chovat při mimořádných událostech. Další oblastí zájmu je šíření informací o tom, jak se bezpečně chovat u vody (ať už v zimě či v létě). KČK poskytuje preventivní vzdělávání a kurzy s tematikou násilí a šikany pro dospělé, ale i děti/mládež např. formou e-learningových kurzů. Vzhledem k velkému množství žadatelů o azyl do Kanady, KČK zařadilo mezi své prioritní programy i služby pro migranty a uprchlíky. Pracovníci KČK systémově hodnotí přístup v detenčních centrech dle mezinárodních a kanadských norem či poskytují pomoc a informace po příletu do Kanady. Mezinárodní humanitární právo je další oblastí, které se KČK aktivně věnuje.

KČK se nezabývá dárcovstvím krve, protože v 80.letech 20.století proběhla aféra s nakaženými vzorky darované krve, která vyústila v 90.letech k propracovanějšímu systému pro odběry krve prováděné pouze jednou neziskovou společností, a to Canadian Blood Services. V nynější covidové době, kdy se upřednostňuje spíše omezený sociální kontakt, je dle názoru autorky správné vydat se cestou KČK a nabízet veřejnosti e-learningové kurzy. Ne u všech služeb je e-learningová forma vzdělávání a osvěty možná, avšak tam kde je, by ČČK měl zvážit možné e-learningové varianty kurzů.

5.6 Hospodaření ČČK a KČK 2011 – 2020

Vývoj hospodaření ČČK v letech 2011-2020 měl vzestupnou tendenci jak v položce nákladů, tak i v položce výnosů. Obě dvě položky se rok od roku postupně zvyšovaly, přičemž hospodářský výsledek byl v každém roce záporný kromě roku 2018 a 2020. V roce 2020 dosáhly náklady částku 68 398 000Kč a výnosy 69 441 000Kč. Průměrná ztráta v letech 2011-2017 společně s rokem 2019 byla cca 2 910 000 Kč. V roce 2018 bylo vykázán zisk 278 000Kč a v roce 2020 činil zisk 1 043 000Kč. Rok 2020 byl ziskovým z několika důvodů. Vzhledem k pandemii COVID-19 musely být některé standartní programy a projekty zrušeny, naopak přibýlo dobrovolníků a podařilo se všechny aktivity spojené s COVID-19 hospodařit s celkovým výsledkem cca 0Kč. Prostřednictvím vlastní činnosti, konkrétně v položce nemovitosti a činnosti úřadu ČČK, dosáhl ČČK v roce 2020 zisku, a tak celkový hospodářský výsledek za rok 2020 byl kladný 1 043 000Kč. Z výsledků posledních deseti let je zřejmé, že se ČČK snaží svůj hospodářský výsledek stále zlepšovat a nedochází k velkým výkyvům v celkovém výsledku.

Křivka hospodářského výsledku KČK v letech 2010/2011–2020/2021 je více rozkmitaná než u ČČK. Tento fakt je způsoben několika odlišnými faktory než u ČČK. KČK je mnohem větší nezisková organizace než ČČK a její struktura a strategické myšlení způsobuje jiný náhled na vykazování zisků a ztrát. KČK se i přes svůj status charitativní neziskové organizace chová více jako ziskový podnik. Výskyt mimořádné události v Kanadě je ve vzájemné korelaci s hospodářským výsledkem daného roku výskytu. Velká vlna dárcovské solidarity dále ovlivňuje např. majetkové vztahy a nemovitosti ve vlastnictví KČK. Náklady i výnosy se různí rok od roku, ale rekordní suma nákladů i výnosů proběhla v roce 2020 stejně jako u ČČK. Složka náklady dosáhla 530 900 000 kanadských dolarů a složka výnosy 558 100 000 kanadských dolarů. Zisk roku 2020 činil rekordních 27 200 000 kanadských dolarů. V posledních pěti letech hospodaření KČK dosáhlo pouze zisku a zvolené strategie managementu KČK zatím fungují.

Vzhledem k tomu, že kanadské neziskové organizace se statusem charity jako je např. KČK jsou osvobozeny od placení daně z příjmu, jedná se o zásadní rozdíl oproti českému systému. V ČR nezisková organizace typu spolku (jako je ČČK) musí odvádět daň z příjmu, pokud její daňový základ přesáhne 300 000Kč⁷⁶. Autorka se domnívá, že

⁷⁶ *ust. § 20 odst. 7 zák. č. 586/1992 Sb., Zákon České národní rady o daních z příjmů, ve znění platných právních předpisů* [online]. [cit. 2021-22-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

nejenom ČČK, ale celý český neziskový sektor by měl mít možnost vyššího odečtu ze základu daně při placení daně z příjmu či dokonce být osvobozen (za dodržení určitých podmínek) od placení daně z příjmu.

5.7 Fundraising ČČK a KČK 2013-2020

Finanční prostředky k provozu organizace a na projekty organizace ČČK i KČK získávají různými fundraisingovými metodami. Potencionální či stávající přispěvatelé mohou využít metod finanční, materiální či nemateriální podpory.

V sledovaném období je trend celkových fundraisingových zdrojů kolísavý u obou organizací s velkou závislostí na výskytu mimořádné události v daném roce. V případě veřejných sbírek je absolutní korelace mezi výskytem mimořádné události a vybranými financemi pomocí této metody. Existuje přímá úměra mezi mimořádnou událostí a výší celkově vybraných finančních zdrojů. Čím je událost tragičtější a ničivější, tím je větší vybraná suma od přispěvatelů.

V případě ČČK patří mezi nejužívanější fundraisingové metody veřejné sbírky a přímá korespondence. V roce 2020 se podařilo vybrat pomocí veřejných sbírek rekordních 14 417 000Kč, čímž výše celkových vybraných finančních prostředků dosáhla hodnoty 19 020 000Kč. Tento rok byl jedinečný vzhledem k pandemii COVID-19. Nejnížší celková hodnota byla vybrána v roce 2017 a to 3 992 000Kč. Z rozhovoru s prezidentem ČČK Doc. RNDr. Markem Juklem, Phd. vyplynulo, že ČČK stále využívá metod přímé korespondence raději než např. telefonické nabídky či direct mailing. Na telefonické nabídky lidé nereagují pozitivně a direct mailing byl realizován 3x s výsledkem horším než u formy přímé korespondence.

KČK nabízí více fundraisingových možností než ČČK, ale k nejvíce využívaným patří zejména veřejné sbírky (dárcovství online, firemní dárcovství), charitativní události a dědictví. Odkaz v závěti jako forma fundraisingu je v Kanadě mnohem častější než v České republice. Zajímavou, ale spíše doplňkovou formou fundraisingu je u KČK věnování věrnostních bodů přes program Aeroplan Miles. I v Kanadě existuje síla dárcovské solidarity při obzvláště ničivých událostech, což se potvrdilo v roce 2016/2017, kdy provincii Alberta zužovaly obrovské a ničivé požáry. Celkové finanční prostředky za tento rok byly vybrány ve výši 298 700 000 kanadských dolarů.

Dárcovská základna v Kanadě je větší a štedřejší vzhledem k většímu počtu obyvatel, ale především má zcela jiný vztah k dárcovství do neziskového sektoru. Autorka se domnívá,

že v České republice neziskový sektor je stále považován za spíše nedůvěryhodný a je třeba přesvědčit širokou veřejnost, ale i politiky o tom, že neziskový sektor je pro stát velmi důležitou složkou ekonomiky.

5.8 Dobrovolnictví ČČK a KČK 2011-2020

V České republice není tradice dobrovolnictví na tak vysoké úrovni jako v Kanadě. Komunistický režim v ČR zanechal na obyvatelstvu velikou nedůvěřivost vůči dobrovolnictví a do té doby slibně se rozvíjející tradice náhle přerušila veškerý vývoj. Autorka se ztotožňuje s názorem respondentky paní Georginy Steinsky, že přístup k dobrovolnictví se ale v ČR pomalu mění. Vzhledem k možnostem cestování a poznávání jiných kultur a přístupů k dobrovolnictví ve světě, se mění i postoj k dobrovolnictví v České republice. I přes klesající trend v počtu dobrovolníků v ČČK objem činností neklesá a dobrovolníci jsou více aktivnější. V roce 2020 ČČK udává počet dobrovolníků cca 3 000 a počet členů ČČK 12 500. U KČK v roce 2020 pracovalo 4 200 zaměstnanců a počet dobrovolníků byl 13 800. Zájem ČČK i KČK je počet dobrovolníků stále navyšovat. Podle názoru autorky, KČK volí více proaktivnější formu potencionálního náboru nových dobrovolníků pomocí sociálních medií a tradičního marketingu. ČČK spíše spoléhá na celkovou propagaci ČČK a tím ovlivnění potencionálních dobrovolníků k přihlášení se. V ČČK i KČK se využívají oba dva typy dobrovolnictví – krátkodobé i dlouhodobé. Krátkodobé dobrovolnictví je spojeno zejména s mimořádnými událostmi. V obou společnostech si uvědomují důležitost zapojení do dobrovolnictví zejména mládež. Autorka by ČČK i KČK doporučila více zacílit na střední případně vysoké školy s nábořem nových dobrovolníků.

5.9 Komunikace s veřejností ČČK a KČK

Obě analyzované společnosti jsou ve svých mateřských zemích považovány za relativně velké a důvěryhodné neziskové organizace, což jim usnadňuje komunikaci s jednotlivými médii. Reportéři se na organizace s dotazy obracejí sami, popřípadě přebírají jejich vydané tiskové zprávy. Zároveň obě dvě organizace využívají sociálních sítí (Facebook, Twitter, Instagram) ke komunikaci k aktuálním tématům či sebe prezentaci. Tento způsob sdílení informací je levný, efektivní v čase a s možným širokým dopadem oslovených sledujících.

Ústředí ČČK nemá své tiskové oddělení a přidávání příspěvků není příliš časté. Celkový dosah sledujících pomocí sociálních médií Facebook, Twitter a Instagram je dohromady cca 12 300.

KČK minimálně každý druhý den na své sociální síti přidá příspěvek, aby byl zachován kontakt se sledujícími či potencionálními sledujícími vzhledem k profesionálnímu zázemí tiskového oddělení. Objem lidí sledujících KČK na sociálních sítích Facebook, Twitter a Instagram činí dohromady cca 334 000.

Webové stránky obou organizací jsou přehledné a průměrnému uživateli velmi přístupné. KČK má na svém webu i přístupný e-shop, kde se dá koupit jakákoliv pomůcka či produkt spojený s první pomocí. Autorka by doporučila ČČK zkusit se více zaměřit na častější sebe prezentaci (i za přispění profesionálního marketingového týmu) na sociálních sítích, které mají velký potenciál oslovit širokou základnu mladých lidí. Zprovoznění e-shopu by ČČK do budoucna mohlo generovat zisk.

Tabulka 9 : Vyhodnocení dílčích cílů

	ČČK	KČK	Rozdíly a doporučení
Mezinárodní hnutí ČK a ČP	Součástí od 1993 (ale součástí již jako Království české 1868)	Součástí od 1927	Obě země se pravidelně účastní Mezinárodní konference ČK a ČP v Ženevě z níž vznikají závazky a rezoluce.
Legislativa	Právní forma - spolek (vychází z NOZ)	Právní forma charita -, federální nezisková organizace se statusem charity (vychází z tzv. common law)	Legislativní rámec obou zemí je zcela zásadně odlišný. Autorka by doporučila u právní formy spolek lépe definovat znění zákona : „vedlejší hospodářská činnost“.
Vznik a poslání	1993 (1868 – Království české)	1896	Poslání je u obou zemích podobné. Vychází ze společných zásad a cílů Mezinárodního ČK a ČP. Odlišnost je ve vývoji

			neziskového sektoru, která byla v Československu zásadně narušena absolutismem a komunismem.
Organizační struktura a orgány	Národní společnost (Praha), Oblastní (pobočné) spolky, Místní skupiny	Předseda představenstva, Představenstvo Prezident a generální ředitel, Výkonný manažerský tým a Národní členové	Zcela odlišné vzhledem k odlišné legislativě. V KČK je model řízení neziskové organizace blízky vedení ziskového podniku.
Činnosti a projekty	Zdravotní programy (kurzy první pomoci a bezpříspěvkové dárcovství), humanitární programy, sociální programy	Zdravotní programy (kurzy první pomoci a preventivní kurzy), humanitární programy, migrační/sociální programy	Činnosti a projekty se řídí dle společných zásad Mezinárodního ČK a ČP a Ženevských smluv. Liší se kulturními zvyklostmi a aktuálním vývojem v dané zemi např. KČK nenabízí služby dárcovství krve.
Hospodaření	Platí se daň z příjmu, pokud základ daně překročí 300 000Kč.	Neplatí se daň z příjmu (neziskové organizace se statusem charity jako je KČK).	Zvýšení odčitatelné položky (více než 300 000Kč) ze základu daně pro placení daně z příjmu či dokonce zrušení daně z příjmu pro neziskové organizace typu ČČK.
Fundraising	Přímá korespondence a veřejné sbírky. Menší důvěra.	Veřejné sbírky, charitativní události, dědictví. Větší důvěra.	Neziskový sektor v ČR je třeba zprofesionalizovat a získat větší důvěryhodnost. ČČK by

			mohl nabídnout více možností fundraisingu nebo alespoň poradenství (poradenství při dědictví atd.)
Dobrovolnictví	Narušena tradice dobrovolnictví komunismem. Celková nedůvěra.	Nepřetržitá tradice dobrovolnictví. Důvěra v neziskový sektor a dobrovolnictví.	Více zacílit nábor nových dobrovolníků na mládež tzn. na střední či vysoké školy.
Komunikace s veřejností	Tiskové zprávy, malý rozsah na sociálních sítích (12 300)	Tiskové oddělení, větší rozsah na sociálních sítích (334 000)	ČČK by se měla více zabývat sebe prezentací na sociálních sítích. ČČK by měla zvážit zprovoznění e-shopu na svých webových stránkách.

Zdroj: vlastní zpracování

6 Závěr

Cílem diplomové práce bylo charakterizovat neziskový sektor České republiky a Kanady se zaměřením na organizace Červený kříž v obou zemích. Dle názoru autorky byl tento cíl naplněn vzhledem k definování zásadních bodů neziskového sektoru České republiky i Kanady v teoretické části, které byly následně aplikovány v druhé části práce se zaměřením na Český červený kříž a Kanadský červený kříž. Z rozhovorů s respondenty vyplynulo, že problematika neziskového sektoru je rozsáhlá nezávisle na zemi působení a je třeba se jí věnovat především na politické úrovni. Neziskový sektor přebírá řadu úkolů za stát a stát si tuto zásadní roli často neuvědomuje. Podpora neziskových organizací ve formě finanční či legislativních úprav od státu je pro tento sektor zcela zásadní. Autorka se ztotožňuje s názorem mnoha neziskových organizací v České republice, že je třeba systematictěji a detailněji evidovat statistická data o činnosti neziskového sektoru a data o ekonomickém přínosu neziskového sektoru pro stát. Nedostatek statistických údajů způsobuje velmi často zkreslený pohled na činnost a faktický přínos tohoto sektoru pro společnost.

Právní prostředí pro činnost neziskového sektoru v obou zemích, a tím i vytvořen podmínek pro jeho fungování, je zcela rozdílný vzhledem k odlišné legislativě. V České republice právní formy neziskových organizací vychází ze soukromoprávní úpravy občanského zákoníku resp. ze zákona **89/2012 Sb.** V Kanadě jsou zcela odlišné právní formy a vychází z tzv. common law. Tyto právní rozdíly ovlivňují zcela zásadním způsobem fungování občanského sektoru v dané zemi.

V Kanadě má neziskový sektor rozsáhlejší definici než v České republice. Pojem neziskový sektor v Kanadě obsahuje kromě tradičního českého chápání i univerzity, některé nemocnice, různé umělecké organizace apod.

Vývoj neziskového sektoru byl v obou zemích také zcela odlišný a zásadně ovlivnil vztah občanské společnosti k tomuto sektoru. V Kanadě byl proces vývoje nepřerušovaný a kontinuálně se vyvíjející. V České republice resp. Československu byl vývoj narušen a později i přerušen absolutistickým režimem 2.světové války, ale především komunistickým režimem trvajícím 41 let. Důvěra v celý neziskový sektor včetně dobrovolnictví, dárcovství apod. se v ČR začala budovat až po roce 1989 a stále se ještě buduje a utváří. Dobrovolnické aktivity mají v Kanadě tradici, jsou více rozšířené a jsou zde přirozenější součástí života (v porovnání s ČR).

Historický vývoj událostí ovlivnil mimo jiné i vztah k dárcovství. Důvěra kanadské společnosti k jakékoli finanční podpoře neziskové organizace je odlišná od důvěry české populace. Tato důvěra není ovlivněna jen historií národa, ale i sociálními vlivy ve společnosti a nedostatkem transparentních informací o tom, jak je s darovanými prostředky naloženo apod. Obě zkoumané organizace mají vzhledem ke své dlouholeté tradici fungování poměrně širokou základnu dárců oproti jiným neziskovým organizacím v mateřských zemích, ale výše finanční podpory přispěvatelů je nesrovnatelná. U ČČK vybrané finance pomocí fundraisingu dosáhly v roce 2020 cca 19 000 000 Kč a u KČK byla tato položka cca 133 000 000 kanadských dolarů. Populace Kanady je ovšem cca 38 milionů, což je cca 3,5x větší populace než v ČR. I přes to, fundraising u KČK v roce 2020 (po přepočítání devizovým kurzem k 31.12.2020 jednoho kanadského dolaru na českou korunu- 16,8 Kč) dosáhnul cca 117x vyšší hodnoty než u ČČK. Autorka se shoduje s názorem respondentky rozhovoru paní Georginou Steinsky, že pravidelné vydávání měřitelných dat ohledně neziskového sektoru např. o dárcovství, dobrovolnictví atd. může pozitivně ovlivnit nejen vládu a stát, ale i obyvatelstvo ČR tedy potencionální přispěvatele. Podobná, ale menší paralela je i v oblasti dobrovolnictví. V roce 2020 ČČK udává zapojení 3 000 dobrovolníků, oproti KČK a jeho 13 800 dobrovolníků. I přes 3,5x více obyvatel v Kanadě, KČK vykazuje 4,6x více dobrovolníků než v ČČK.

Kanadské neziskové organizace typu Červeného kříže nejsou státem finančně podporovány tak jako v České republice a jsou spíše orientovány na soběstačnost z vykazování zisku z vlastní činnosti a na podporu z dárcovství veřejnosti a firem. Fakticky si musí sami vytvářet prostředky na činnost. Podpora státu ale přichází v jiné formě (pro organizaci typu charita), a to např. osvobození od placení daně z příjmu, popřípadě prominutí (za splnění určitých podmínek) daně z dodaných služeb a zboží. Český neziskový sektor je více odkázaný na finanční podporu státu z vládních dotací a grantů. V případě ČČK si autorka dovoluje tvrdit, že finanční podpora státu by měla být větší vzhledem k nabízeným službám organizace např. zdravotní kurzy první pomoci či bezplatné dárcovství krve, které suplují činnosti státu. Zcela jistě by lepšímu fungování českého neziskového sektoru přispěly vyšší možnosti odečtu ze základu daně při placení daně z příjmu, který v nynější době činí pro spolky 300 000 Kč. Případně plné odpuštění platby daně z příjmu. Bylo by vhodné pak ale zvýšit dohled nad hospodařením neziskového sektoru z hlediska dodržování podmínek činnosti a zejména hospodaření, sledování jeho činnosti s ohledem

na formu a zaměření. Bylo by možné pak také navrhnout sankce, pokud by došlo ke zneužití činnosti neziskového sektoru pro vlastní obohacení vybrané skupiny občanů, případně sledování obecné prospěšnosti.

Finanční řízení obou organizací je také odlišné. ČČK je v hospodaření spíše opatrnější. KČK se přibližuje komerčnímu sektoru, kdy se se svými strategickými plány nebojí financovat organizaci dočasně dluhem. Tato rozhodnutí jsou realizována profesionálním manažerským týmem, který v organizační struktuře KČK hraje důležitou roli. Větší míra profesionalizace organizace je u KČK, dle názoru autorky, zřejmá. Počet zaměstnanců KČK v roce 2020 byl přes 4 200 zaměstnanců, což je oproti ČČK s 613 zaměstnanci v roce 2020 cca 7x více.

Obě organizace komunikují se širokou veřejností zejména prostřednictvím moderních komunikačních kanálů. KČK sdílí aktuality ze své činnosti častěji a profesionálněji než ČČK. Na rozdíl od kanadské organizace nemá česká organizace své vlastní tiskové oddělení a komunikace s médii probíhá spíše pomocí tiskových zpráv.

Analýza neziskového sektoru obou zemí, vybraných oblastí organizací ČČK a KČK a provedený výzkum odhalily rozdílnosti, které jsou v určitých oblastech významné (legislativa, dobrovolnictví, fundraising, organizační struktura či profesionalizace organizace), ale navazují na tradice jednotlivých zemí. ČČK je velkou českou neziskovou organizací s mezinárodním uznáním. Organizace nabízí škálu služeb a programů doplujících na určité úrovni stát a ten by měl tyto činnosti více finančně (či jinak legislativně) podporovat. S dostatkem financí v organizaci by autorka doporučila vyšší profesionalizaci společnosti a s tím pak spojené teoretické zlepšení hospodaření, zlepšení komunikace s veřejností a médii – nábor nových dobrovolníků, zlepšený marketing pro oslovování nových dárců atd. KČK je profesionální organizace s dlouholetou tradicí, která i přes zásadní rozdíly ve fungování (legislativní, historické a kulturní) může sloužit ČČK jako inspirativní zdroj ke zlepšení svého fungování.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Knižní zdroje

REICHEL, Jiří, *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*, Vyd. 1. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6 str. 40

DOBROZEMSKÝ, V. a Stejskal, J. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Vyd.1. Praha : Wolters Kluwer , 2015, 52str. ISBN 978-80-7478-799-7

TETŘEVOVÁ, L. *Veřejná ekonomie*. Vyd.1. Praha : Professional Publishing, 2008, 26str. ISBN 978-80-86946-79-5

REKTOŘÍK, J. a kolektiv. *Organizace neziskového sektoru : základy ekonomiky, teorie a řízení* Vyd.1. Praha : Ekopress, 2001, 13-14str. ISBN 978-80-86119-41-6

REKTOŘÍK, J. a kolektiv. *Organizace neziskového sektoru : základy ekonomiky, teorie a řízení* Vyd.2 aktualizované. Praha : Ekopress, 2007, 33-34str. ISBN 978-80-86929-25-5

DVOŘÁKOVÁ Z. a kolektiv. *Management lidských zdrojů*. Vyd.1. Praha : C.H. BECK, 2007, 450str. ISBN 978-80-7179-893-4

HYÁNEK, Vladimír. *Revize teorií neziskového sektoru*. Vyd.1. Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2011, 64str., ISBN 978-80-904150-5-8

ŠKARABELOVÁ S. *Definice neziskového sektoru*. Brno : Centrum neziskového sektoru, c2005, 15str., ISBN 80-239-4057-0

ČEPELKA, O.: *Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie*. Omega, 2003, 22-23str. ISBN 8090237649

BAČUVČÍK, R.: *Marketing neziskových organizací*. VeRBuM, 2011, 58-59 str. ISBN 9788087500019

ČEPELKA, O.: *Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie*. Omega, 2003, 24str. ISBN 8090237649

VÍT, P. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. Vyd.1. Praha : Grada Publishing, 2015, 14str. ISBN 978-80-247-5477-2

ŠKARABELOVÁ, S. HYÁNEK, V., ŘEŽUCHOVÁ M. *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z vybraných veřejných rozpočtů*. Brno : 2005., str.7, ISBN 80-239-5262

NOVOTNÝ, IVIČOVÁ, NOVOTNÁ a ŠTÝSOVÁ. *Nový občanský zákoník – Principy a základní pojmy*. Vyd.1. Praha : Grada Publishing, 2014, ISBN 978-80-247-5163-4

7.2 Zahraniční knižní zdroje

SALAMON, L.M., ANHEIER, H.K. *Nonprofit Institutions and the Systems of National Accounts*. Baltimore : Johns Hopkins Institute for Policy Studies

DEFOURNY, J.: *Introduction: From third sector to social enterprise*. In: Borzaga, C., 2013, 23str. ISBN 0-415-33921—9.

POSPÍŠIL M., PROUZOVÁ Z., ŠKARABELOVÁ S., ALMANI TŮMOVÁ, K. *Czech nonprofit sector twenty years after : current development and challenges*. Civil Szemle, 2012, No.3, 5-22str

HALL MICHAEL H. a kol. *The Canadian Nonprofit and Voluntary Sector in Comparative Perspective*. Imagine Canada, 2005, str.21 ISBN 1-55401-103-5

KNOWLES V. *Forging Our Legacy : Canadian Citizenship and Immigration 1900 to 1977*. Ottawa : Citizenship and Immigration Canada, 2000

MARTIN S. *An Essential Grace: Funding Canada's Health Care, Education, Welfare, Religion and Culture* (Toronto:McClelland and Stewart, 1985), str. 62. ISBN 978-0771058-035

7.3 Internetové zdroje

7.3.1 Právní předpisy

ust. § 2 odst. 1 zák. č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění platných právních předpisů [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198?text=Z%C3%A1kon+o+dobrovolnick%C3%A9+slu%C5%BEb%C4%9B>

ust. § 2 odst. 2-3 a § 3 odst. 1-2 zák. č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění platných právních předpisů [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198?text=Z%C3%A1kon+o+dobrovolnick%C3%A9+slu%C5%BEb%C4%9B>

ust. § 3 odst. 3 zák. č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění platných právních předpisů [online]. [cit. 2021-08-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-198>

ust. § 20 odst. 7 zák. č. 586/1992 Sb., Zákon České národní rady o daních z příjmů, ve znění platných právních předpisů [online]. [cit. 2021-22-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

Zákon 89/2012 Sb., občanský zákoník (NOZ)

7.3.2 České zdroje

Vláda České republiky. *Rada vlády pro nestátní neziskové organizace* [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/zakladni-informace-767/>

Vláda České republiky. *Rada vlády pro nestátní neziskové organizace* [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/statni_politika.pdf

Ministerstvo financí České republiky. *Neziskové organizace* [online]. [cit. 2020-10-14]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/podpora-z-narodnich-zdroju/neziskove-organizace>

Hlídací pes – žurnalistika ve veřejném zájmu. *Jen zlomek neziskových organizací čerpá veřejné peníze*. [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: <https://hlidacipes.org/jen-zlomek-ceskych-neziskovych-organizaci-cerpa-z-verejnych-penez-fotbalistum-jde-pres-pul-miliardy/>

Asociace nestátních neziskových organizací Jihomoravského kraje, z.s., *Předmět daně v neziskovém sektoru se zaměřením na spolky a ústavy*. [cit. 2021-11-11]. Dostupné z <https://www.annojmk.cz/predmet-dane-v-neziskovem-sektoru-se-zamerenim-na-spolky-ustavy-ops>

KRÁTKÁ, K., PERNICOVÁ, H. *Historie a současnost dobrovolnictví v České republice*. Tišnov: Za sebevědomé Tišnovsko, o. s., 2010. [online]. [cit. 2020-10-12]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/1197701-Historie-a-soucasnost-dobrovolnictvi-v-ceske-republice.html>

Svět neziskovek. *Kam se poděl zákon o dobrovolnictví*. [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <https://svetneziskovek.cz/inovace/kam-se-podel-zakon-o-dobrovolnictvi>

Ministerstvo vnitra České republiky. *Věcný záměr zákona o dobrovolnictví*. [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vecny-zamer-zakona-o-dobrovolnictvi-pripominky.aspx>

Portál Pohoda. *Dobrovolnická činnost*. [online]. [cit. 2020-10-11]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/mzdy-a-prace/dobrovolnicka-cinnost/>

Zeměpis 24. *Kanada*. [online]. [cit. 2020-10-13]. Dostupné z: <https://www.zemepis24.cz/staty/kanada>

Pro Business. *Nejlepší nadace a fondy. Klíč k dobročinnosti*. [online]. [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: https://www.donorsforum.cz/downloads/1511517227_0_nadace-a-fondy-2017-pdf.pdf

Český červený kříž. *Aktuality – Červený kříž a vlády v Ženevě : společně o humanitárních otázkách*. [online]. [cit. 2021-09-29]. Dostupné z: https://www.cervenykriz.eu/files/files/cz/781/Geneve_2019.pdf

Český červený kříž. *Kdo jsme*. [online]. [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.cervenykriz.eu/kdo-jsme>

Stanovy Českého červeného kříže, úplné znění včetně dodatků č.1 až 11, [online]. [cit. 2021-04-08]. Dostupné z: <https://www.cervenykriz.eu/files/files/cz/stanovy/STANOVY-konverze.pdf>

Český červený kříž. *Kde působíme*. [online]. [cit. 2021-04-08]. Dostupné z: <https://www.cervenykriz.eu/kde-pusobime?region=35>

Český červený kříž. *Naše činnost*. [online]. [cit. 2021-04-08]. Dostupné z: <https://www.cervenykriz.eu/nase-cinnost>

Český červený kříž. *Výroční zprávy Českého červeného kříže*. [online]. [cit. 2021-10-22]. Dostupné z: <https://www.cervenykriz.eu/vyrocní-zpravy>

7.3.3 Zahraniční zdroje

Council on Foundations. *Nonprofit Law in Canada*. [online]. [cit. 2020-10-13]. Dostupné z: <https://www.cof.org/content/nonprofit-law-canada>

Donorbox Nonprofit Blog. *Top funding sources for Nonprofits and Charities (2020)*. [online]. [cit. 2020-10-14]. Dostupné z: <https://donorbox.org/nonprofit-blog/nonprofit-funding-sources/>

Statistics Canada. *Study : Volunteering in Canada*. [online]. [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: <https://www150.statcan.gc.ca/n1/daily-quotidien/200626/dq200626c-eng.htm>

Public Safety Canada. *The Screening Handbook*. [online]. [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: https://volunteer.ca/vdemo/IssuesAndPublicPolicy_DOCS/2012-screening-handbook.pdf

Volunteer Canada. *Canadian Code for Volunteer Involvement*. [online]. [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: <https://volunteer.ca/index.php?MenuItemID=346>

International Red Cross and Red Crescent Movement. *Who we are*. [online]. [cit. 2021-09-30]. Dostupné z: <https://www.icrc.org/en/who-we-are>

Kanadský červený kříž. *Červený kříž a zákon*. [online]. [cit. 2021-10-14]. Dostupné z: <https://www.redcross.ca/about-us/about-the-canadian-red-cross/red-cross-emblem/the-red-cross-and-the-law>

Kanadský červený kříž. *Historické milníky*. [online]. [cit. 2021-10-19]. Dostupné z: <https://www.redcross.ca/about-us/about-the-canadian-red-cross/historical-highlights>

Kanadský červený kříž. *O Kanadském červeném kříži*. [online]. [cit. 2021-10-25]. Dostupné z: <https://www.redcross.ca/about-us/about-the-canadian-red-cross/historical-highlights>

Kanadský červený kříž. *Naše programy a služby*. [online]. [cit. 2021-10-20]. Dostupné z: <https://www.redcross.ca/donate/information-for-donors/our-charity-profile-canadian-red-cross>

Kanadský červený kříž. *Výroční zprávy a strategie*. [online]. [cit. 2021-10-26]. Dostupné z: <https://www.redcross.ca/about-us/about-the-canadian-red-cross/annual-reports-and-strategy>

Kanadský červený kříž. *Daruj*. [online]. [cit. 2021-10-30]. Dostupné z: <https://www.redcross.ca/donate/other-ways-to-donate>

7.3.4 Ostatní

Příloha 1 : Závazky ČR a ČČK - XXXIII. Mezinárodní konference ČK&ČP



Čestné závazky České republiky⁹

1. Česká republika ve spolupráci s Českým červeným křížem bude dále rozvíjet šíření znalostí mezinárodního humanitárního práva rovněž v rámci státní správy, v ozbrojených silách a bezpečnostních sborech České republiky, ve složkách integrovaného záchranného systému a zejména též ve školách a na univerzitách.
2. Česká republika bude podporovat rozvoj role Českého červeného kříže jako pomocné organizace veřejné správy a zlepšovat podmínky pro plnění jeho úkolů.
3. Česká republika bude dále rozvíjet implementaci a šíření povědomí a prohloubení znalostí o pravidlech mezinárodního práva, včetně rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2286 (2016) v souvislosti s ochranou humanitárních pracovníků a zdravotníků během ozbrojeného konfliktu a dalších krizových stavů.



Čestné závazky Českého červeného kříže

1. Český červený kříž ve spolupráci s vládou České republiky bude dále rozvíjet šíření znalostí mezinárodního humanitárního práva ve veřejnosti, státní správě, ozbrojených silách a bezpečnostních sborech ČR, složkách IZS a na školách a univerzitách.
2. Český červený kříž bude za podpory České republiky rozvíjet svou roli pomocné organizace veřejné správy.
3. Český červený kříž bude podporovat Českou republiku při další implementaci a šíření znalostí mezinárodního práva včetně rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2286 (2016) v souvislosti s ochranou humanitárních a zdravotnických pracovníků.

⁹ schváleno usnesením vlády ČR č. 849/2019.

Příloha 2 : Přehled Oblastních spolků ČČK k 30.11.2021

Veřejný rejstřík a Sbirka listin			
Výpis ze spolkového rejstříku			
Český červený kříž, L 5090 vedená u Městského soudu v Praze			
Oblastní spolek ČČK		Pověřené OS ČČK v krajích	
1	Praha 10 + Benešov - v likvidaci	Kraj Středočeský	Kolín
2	Beroun	Kraj Jihočeský	České Budějovice
3	Blansko	Kraj Plzeňský	Plzeň jih a sever
4	Brno	Kraj Karlovarský	Karlovy Vary
5	Bruntá	Kraj Ústecký	Teplice
6	Břeclav - v likvidaci	Kraj Liberecký	Liberec
7	Česká Lípa - v likvidaci	Kraj Královehradecký	Jičín
8	České Budějovice	Kraj Pardubický	Pardubice
9	Český Krumlov	Kraj Vysočina	Jihlava
10	Děčín	Kraj Jihomoravský	Brno
11	Dětská odborná léčebna Ch.G.Masaryk	Kraj Zlínský	Zlín
12	Domažlice	Kraj Olomoucký	Olomouc
13	Frydek-Místek	Kraj Moravskoslezský	Ostrava
14	Havlíčkův Brod	Hlavní město Praha	Praha 1
15	Hodonín		
16	Hradec Králové		
17	Cheb		
18	Chomutov - v likvidaci		
19	Chrudim		
20	Jablonec nad Nisou		
21	Jeseník		
22	Jičín		
23	Jihlava		
24	Jindřichův Hradec		
25	Karlovy Vary		
26	Karviná		
27	Kladno		
28	Klatovy		
29	Kolín		
30	Kroměříž		
31	Kutná Hora		
32	Liberec		
33	Litoměřice		
34	Louny		
35	Mělník		
36	Mladá Boleslav		
37	Most		
38	Náchod		
39	Nový Jičín - v likvidaci		
40	Nymburk		
41	Olomouc		
42	Opava		
43	Ostrava		

44	Pardubice						
45	Pelhřimov						
46	Písek						
47	Plzeň - město a Rokycany						
48	Plzeň jih+sever						
49	Praha 1						
50	Praha 7						
51	Praha 9						
52	Prachatice						
53	Příbram						
54	Rakovník						
55	Rychnov nad Kněžnou						
56	Semily						
57	Strakonice						
58	Svitavy						
59	Šumperk						
60	Tábor						
61	Tachov						
62	Teplice						
63	Trutnov						
64	Třebíč						
65	Uherské Hradiště						
66	Ústí nad Orlicí						
67	Vsetín						
68	Vyškov						
69	Zlín						
70	Znojmo						
71	Žďár nad Sázavou						